

Тем, что эта книга дошла до Вас, мы обязаны в первую очередь библиотекарям, которые долгие годы бережно хранили её. Сотрудники Google оцифровали её в рамках проекта, цель которого – сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Эта книга находится в общественном достоянии. В общих чертах, юридически, книга передаётся в общественное достояние, когда истекает срок действия имущественных авторских прав на неё, а также если правообладатель сам передал её в общественное достояние или не заявил на неё авторских прав. Такие книги – это ключ к прошлому, к сокровищам нашей истории и культуры, и к знаниям, которые зачастую нигде больше не найдёшь.

В этой цифровой копии мы оставили без изменений все рукописные пометки, которые были в оригинальном издании. Пускай они будут напоминанием о всех тех руках, через которые прошла эта книга – автора, издателя, библиотекаря и предыдущих читателей – чтобы наконец попасть в Ваши.

Правила пользования

Мы гордимся нашим сотрудничеством с библиотеками, в рамках которого мы оцифровываем книги в общественном достоянии и делаем их доступными для всех. Эти книги принадлежат всему человечеству, а мы – лишь их хранители. Тем не менее, оцифровка книг и поддержка этого проекта стоят немало, и поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые меры, чтобы предотвратить коммерческое использование этих книг. Одна из них – это технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас:

- **Не использовать файлы в коммерческих целях.** Мы разработали программу Поиска по книгам Google для всех пользователей, поэтому, пожалуйста, используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- **Не отправлять автоматические запросы.** Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого рода. Если Вам требуется доступ к большим объёмам текстов для исследований в области машинного перевода, оптического распознавания текста, или в других похожих целях, свяжитесь с нами. Для этих целей мы настоятельно рекомендуем использовать исключительно материалы в общественном достоянии.
- **Не удалять логотипы и другие атрибуты Google из файлов.** Изображения в каждом файле помечены логотипами Google для того, чтобы рассказать читателям о нашем проекте и помочь им найти дополнительные материалы. Не удаляйте их.
- **Соблюдать законы Вашей и других стран.** В конечном итоге, именно Вы несёте полную ответственность за Ваши действия – поэтому, пожалуйста, убедитесь, что Вы не нарушаете соответствующие законы Вашей или других стран. Имейте в виду, что даже если книга более не находится под защитой авторских прав в США, то это ещё совсем не значит, что её можно распространять в других странах. К сожалению, законодательство в сфере интеллектуальной собственности очень разнообразно, и не существует универсального способа определить, как разрешено использовать книгу в конкретной стране. Не рассчитывайте на то, что если книга появилась в поиске по книгам Google, то её можно использовать где и как угодно. Наказание за нарушение авторских прав может оказаться очень серьёзным.

О программе

Наша миссия – организовать информацию во всём мире и сделать её доступной и полезной для всех. Поиск по книгам Google помогает пользователям найти книги со всего света, а авторам и издателям – новых читателей. Чтобы произвести поиск по этой книге в полнотекстовом режиме, откройте страницу <http://books.google.com>.

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3264

21

3264.21

Harvard College Library

BEQUEST OF
GEORGINA LOWELL PUTNAM
OF BOSTON

Received, July 1, 1914.

0
Handwritten title in Armenian script

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՔՆԲԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԳՒԻԱՐԷՆ ԵՒ ^{Էջ 17} ՆԱՅԵՐԷՆ

Դրամատիկական շարժանը

արեւմտեան արհեստագործական

ՏՐԱԿՏ

ԵՒ

Դրամատիկական շարժանը

1835.

3264.21

Harvard College Library

July 1, 1914.

Bequest of

Georgina Lowell

ՆՇԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ.

Անգղիարէն լեզուին արտասանութիւն հայոց գիրովը գծուար գրուելուն համար, հարկ եղաւ աս չորս նշանը հնարել ք (ֆ, ' , —, աւ), որոնցմով կարող ըլլայ համարակը առողջանուէ կերպը իմանալ. ու ան ալ ըստ կարի.

Բացադրուի :

(ֆ) Այ ձևը նշան որ ձայնաւորի վրայ դրուած ըլլանէ, պէտք է արագ զուրցել. ինչպէս (լիմ) ոչ թէ (լիմ) :

(') Այ ձևը նշան որ ձայնաւորի վրայ դրուած ըլլանէ, պէտք է նոյն ձայնաւոր գիրը զարնելով կարգալ :

(—) Այ ձևը նշան զոյգ գիրի վրայ դրուած ըլլանէ, պէտք է մէկ նշու մով արտասանուի. բայց երբոր (թհ) ի վրայ դրուած ըլլանէ, յունաց (թ) ին պէս պէտք է նշել. ու երբոր (ու) ի վրան դրուած ըլլանէ, կէս դատի զօրուի ունենալը պէտք է իմանալ :

(աւ) Այ գիրը (աու) ի զօրուի ունի, բայց չէ (աու) ու չէ (աւ), այլ երկուքին մէջ տեղը պէտք է նշել. արդ՝ ասոնք աննար է առանց վարժապետի կարող ըլլայ մէկ մարդ մը շտակ նշել. պէտք է կենդանի բարբառով սորվել.

Georgina Lowell

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳՂՒՄԵՆ:

Անգղիարէն քերականութիւն մէկ արուեստմընէ, որ Անգղիարէն լեզուն շետակ խօսելու ու գրելու կըսորվեցընէ.

Ու շորս մասն բաժնուած է . ֆ Orthography. Ուշշու-
 ֆրւի . Etymology, Սրււֆւււււււ . Syntax, Շւրւրււււււ
 and Prosody. ու Աւււււււււււ :

ORTHOGRAPHY, Ի ՎՐ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԵ LETTERS, Ի ՎՐ ԳՐՈՑ.

Ուղղագրութիւն գրերուն բնութիւն, ու զօրութիւն կըսորվե-
 ցընէ, ու բառ մը հեղելուն կերպը կըցըցընէ.

Գիրը մէկ տառ մընէ, կամ բառին մէկ մասն է.

Անգղիարէն լեզուին մէջ քսանը վէց գիր կայ . ու աս
 գրերը երկուք բաժնուած են, Vowels, Հոյնուււււ , and
 Consonants, ու Բոյնուււււ .

Չայնաւոր անոնց կըսվին, որ ինքնիրեննուն որոշ հնչում
 մը կը հանեն, որպէս են ասոնք . a, e, i, u.

Բաղաձայն անոնց կըսվին, որ առանց ձայնաւորիմը
 օգնութեան կըրնար ինքնիրեննուն ձայն մը հանել . ֆ b, d,
 l, n. որ ասոնք քովերնին ձայնաւոր մը առնելով կընան
 ձայն հանել .

Չայնաւոր գրերը ասոնք են . a, e, i, o, u, ու երբեմն ալ
 w, ու y.

Այս յետագայն գրերուն ցանկն է .

Capitals, Երկա- թապիւր	Roman letters, Բուր- գիր	Italics Նօսր- գիր	Names, Գրերուն հնչումները	Powers, Օրու- թիւնները
A	a	a	էյ	ա . է . օ .
B	b	b	պի	պ .
C	c	c	սի	գ . ւ .

Քերտանարկն Անգլերէն:

D	d	d	տի	տ.
E	e	e	ի	է . ի .
F	f	f	էֆ	ֆ . վ .
G	g	g	ճի	կ . ճ .
H	h	h	էյչ	հ . յ .
I	i	i	այ	այ . ի .
J	j	j	ճէյ	ճ .
K	k	k	քէյ	ք .
L	l	l	էլ	լ .
M	m	m	էմ	մ .
N	n	n	էն	ն .
O	o	o	օ	օ .
P	p	p	փի	փ .
Q	q	q	զիու	զ . ք .
R	r	r	ար	ր . ա .
S	s	s	էս	ս .
T	t	t	դի	դ . թ .
U	u	u	եու	իւ . ու .
V	v	v	վե	վ .
W	w	w	տրպլեու	ու .
X	x	x	էքս	քս . կս .
Y	y	y	ուայ	այ . ի . ե .
Z	z	z	զէտ	զ .

W, ու y, բաղաձայն են՝ երբոր բառի մը առջև զրվելու քլան . բայց բոլոր ուրիշ տեղերը ձայնաւոր են:

Երբոր երկու ձայնաւոր իրարու կրկցուին , ու մէկ ձայնով մը կը նշվիննէ , կրպին dipthong, երէջն . ք ea beat բառին մէջը , ու ou, sound բառին մէջը .

Երբոր իրեք ձայնաւոր մէկ տէղ կուգան , ու նոյն կերպով կը նշվիննէ , կրպին triphthong երէջն . ք eau, beau բառին մէջը , ու iew, view բառին մէջը .

SYLLABLES, Իվր վանկից .

Վանկը՝ մէկ նշում մընէ , կամ պարզ , կամ բազմաբաղ , բայց նշումով մը կըտարբերի , ու բառին մէկ մասը կըկազմէ . ք ma-ni-fest, dis-tin-guish.

Նեղելը՝ բառերը շետակ կերպով վանկերու բաժնել , ու իրենց գրերուն զօրուիլը ցցնելուն արուեստնէ .

WORDS, 'Իվր Բառերց.

Բառը՝ մէկ յօդաւոր չնշուձըն է, որով միտքերնուս մէջ՝ եղած էրը, կ' կիրքը, կ' գործողութի մը, և կ' գործողութ պարագայն կըհասկըցընէ. ան բառը որ մէկ վանկով է, կըովի Monosyllable, Բառնէ. քի bread, հայ, fire, չրաչ. ևն.

Ան բառը, որ երկու վանկով է, կըովի Dyssyllable, Երկուանէ. քի hon-ey, յչը break-fast, Կախմաշէչ ևն.

Ան բառը, որ իրեք վանկով է, կըովի Trissyllable, Երեքուանէ. քի in-do-lent, յչչ, vig-o-rous, հարալէ, ևն.

Ան բառերը, որ իրեք վանկէն էվէլ ունին, անոնք կըովին Polysyllables, Երեքուանէ. քի eom-mu-ta-tion, Գախալէ ad-min is tra-tion, Կախալարալէ. ևն :

Բոլոր բառերը՝ կամ Primitive, Կախարիչ են, կամ derivative, Կախարիչան :

Կախարիչ բառը ան է, որ պարզ նըշանակութի մը ունի քի. man, Կար, good, Կարի. որ ասոնք ասկէ էվէլ չես կընար պարզ ընել :

Ածանցական ան բառին կըովի, որ նոյն բառէն ուրիշ բառ մընալ կընաս հանել անգղիարէն լեզուաւ. քի man-ful, հչօր. goodness, Կարալէ. ևն. որ ասոնք կընան պարզ բառի դառնալ.

ETYMOLOGY, 'Իվր Ստուգաբանութի.

Քերականութի երկրորդ մասը Etymology, Ստուգաբանութի է, որ բառերուն զանազան կերպերուն վրայօքը կըխօսի.

Անգղիարէն լեզուին մէջը ինը տեսակ բառ կայ. կամ ինտոր որ հասարակօրէն կըովին՝ մասունք բանի. (parts of speech) ա article, յօր. բ substantive կ' or noun, Գայաչան կ' անուն. գ adjective, Կաչան. դ pronoun, Գերանուն. է verb, Կայ. զ adverb, Կաչիլ. է preposition, Կախարալէ. ը conjunction շաչալ. ու թ interjection, յչարչալէ.

The article Յօրը՝ ան է, որ գոյականներուն առջին կըգրվի՝ անոր նշանակութեը գօրութիը ցցընելու համար. քի a garden, Կարիչ մը. an eagle, Կարիչ մը. the woman, չընէչը.

A substantive, Գոյական, կամ noun. Անունը ան է, որ

ձկ բանին անունը կուտանք, ու ինչ ըլլալը կըճանչանանք.
ի՞ bread, հաց, water, ջուր, Peter, Պետրոս, London, Լոնտոն.

An Adjective, Ածականը՝ ան բառն է, որ անունի մը
յարվելով անոր որպիսութիւնը կըցցընէ. ի՞ soft, հեղուկ.
wise, իմաստուն. salt, աղ. սո ածականները գոյականի
մը քով զրվելով՝ անոր որպիսութիւնը կըցցընեն. ի՞ soft
bread, հեղուկ հաց. wise Peter, իմաստուն Պետրոս. salt
water, աղ ջուր են.

A Pronoun, Իերանունը՝ անունի տեղ կըգործածվի, այս-
ինքն, ձկ անունմը շատ անգամ չի գործածելու համար,
դերանունը կըգործածվի ան անունին տեղը. ի՞, The man is
happy, Բարեբեմ է. he is useful, ան օգտաշար է:
The man ըսելուն տեղը, he ան դերանունը զրվեցաւ, նոյն
անունը շատ չեղ չեկրկնելու համար:

A Verb, Բայը՝ ան բառն է, որ ընելը, ու ըլլալը, ու
կրելը, կըցցընէ. ի՞ I love, ե՞ հըտրեմ. I am loved, ե՞
հըտրեմ. I am ե՞մ.

An Adverb, Ահաբայը՝ ան է, որ բայի մը, կամ ածականի
մը, ու երբեմն ալ ձկ սերիչ մակբայի մը յարուելով,
անոնց պարագաները կըցուցընէ. ի՞, He reads well, ան աղէկ
հըտրուի. he writes very correctly, ան շատ ուղղութեամբ հը-
տրէ:

A Preposition, Նախադրութիւն՝ մասնիկ մըն է, որ յարա-
բերութիւն կըցուցընէ. ի՞, He went from London to America,
Ան գնաց Լոնտոնէն, ու Ամերիկայ.

A Conjunction, Հարկապը ան բառն է, որ մասնաւո-
քապէս բանին իմաստը իրար կըկցէ. Բայց երբեմն ալ եր-
կու բառ իրար կըկցէ. ի՞, You and he are happy, because you
are good, դուն ու ան երջանիկ էք, ինչու որ դուք աղէկ էք.

An Interjection, Ահշարկութիւն՝ ան բառն է, որ խօսողին
Վերքը կըյայտնէ, բայց առանց անոնցմովալ բանին իմաս-
տը կըկատարի. ի՞, O virtue, how lovely art thou! Այն-
քանի, ինչու ե՞տրեւի ե՞ դուն:

THE ARTICLE, 307.

Յօդը՝ ան է, որ գոյականներուն առջին կըզրվի՝ անոնց
նշանակուերը զօրութիւն ցուցընելու համար. ի՞, A garden,
Գորտիչ մը. An eagle, արձիւ մը. The woman, Գնիչը. Անգ-

դէարէն լէզուին մէջը երկու յող կան . a ու the . A յողը , ձայնաւորով , կամ համը h ուլ , գոյականի մը առջև an կըլլայ . ֆ a garden, արարիչ իւր , an eagle, արձիւ իւր , an hour, ժամս :

Բայց եթէ հը համը չէ , ան ատենը պէտք է գնել , կամ գործածել a յողը . ֆ a hand, Յէսս իւր .

A կամ an յողը indefinite, անորոշ կըսվին . Ինչու որ , գործածու ատենը մէկ հատ անորոշ բան կըցցընէ . ֆ Solomon built a temple at Jerusalem, Սոլոմոնը մէկ տաճար իւր շէնէց եջ :

The, յողը definite, որոշու կըսվի . Ինչու որ , բաւած բանը , կամ բաները որոշ որը ըլլալը կըցցընէ . ֆ give me the book, ան գիրքը Ինձի տուր . bring me the apples, Էեք Ինձի ան ինձորներ :

Գոյական անուն մը առանց յողի ընդհանրապէս բառին ընդարձակ նշանակուիլը կըցցընէ . ֆ A candid temper is proper for man, մէկ տարի բնուի իւր լայնուէ է տարու . այսինքն բոլոր մարդոց .

THE SUBSTANTIVE, ԳՈՅԱԿԱՆ ԿՄ NOUN, ԱՆՈՒՆ .

The Substantive, Գոյականը կամ Noun, անունը ան բաննէ , որ բանի մը անունը կուտանք . ֆ bread, հաց . water ջուր , Peter, Պետրոս . London, Լոնտոն .

Գոյականները կամ proper, յարուշ կըլլան , ու կամ common, հասարակ . յատուկ անունները կամ գոյականները սեպհականաբար մարդոց , ու քաղաքներու անունները են . ֆ George, Գէորգ , London, Լոնտոն .

Հասարակ անունները , կամ գոյականները անոնք են , որ շատերու կըզատաշաճին , ու անոնցմէ մէկմէկ հատ առնուած անանկ ալ կըսվին . ֆ animal, Հէնդանի . man, մարդ . tree. ճուս , քն .

GENDER, Սեռ:

Սեռը անուններուն մէկ որոշումն է , արուի կամ իգի բնուի վերաբերելով . ու իրեք սեռ կան . ֆ Masculine, արուական , Feminine, իգական , ու Neuter, չէշական :

Արականը ան կենդանիները կրցցընէ, որ արու՝ կամ արական սեռէ են . ք a man, հաւր՝ իւր, a horse, Յիւր՝, a bull, եւ իւր :

Իգականը ան կենդանիները կրցցընէ, որ էգ՝ կամ իգական սեռէ են . ք a woman, հիւր՝ իւր, a hen, հաւր՝ իւր .

Չէզոքը ան բանը կրցցընէ, որ ոչ արու է և ոչ էգ . ք a field, հաւր՝ իւր, a house, հաւր՝ իւր . մէկ քանի գոյականներ ալ կան, որ բնութեւն չէզոք են՝ բայց խօսակցութեան վայելչութեան համար, արականի, ու իգականի փոխված են . ինչպէս՝ երբոր արեւին վրայօքը որ խօսվի, ասանկ կըսվի . he is setting, ան հաւր չէրբան հաւր . ու նաւի մը վրայօք she sails fast, ան հաւր չէրբան . *

Անգլիարէն լեզուին մէջը իրեք կանոն կայ՝ սեռերը որոշելու համար .

Առջինը բառերը փոխվելով . ք

Masculine,	արական :	Feminine,	իգական :
Bachelor,	ամուրի (ազապ տղայ)	Maid,	աղջիկ կոյս
Boar,	խոզ արու	Sow,	մատակ խոզ
Boy,	տղայ	Girl,	աղջիկ
Brother,	եղբայր	Sister,	քոյր
Buck,	այծեամն	Doe,	այծեամն
Bull,	եղ	Cow,	կով
Cock,	աքաղալ	Hen,	հաւ
Dog,	շուն արու	Bitch,	շուն էգ
Drake,	բադ	Duck,	բադ
Earl,	կոմս	Countess,	կոմսուհի
Father,	հայր	Mother,	մայր
Friar,	աբեղայ	Nun,	մարապետ
Gander,	սագ	Goose,	սագ
Hart,	եղջերու	Roe,	եղն
Horse,	ձի	Mare,	մատակ ձի
Husband,	երիկ	Wife,	կնիկ
King,	թագաւոր	Queen,	թագուհի
Lad,	պզտի տղայ	Lass,	պզտի աղջիկ
Lord,	տէր	Lady,	տիկին
Man,	մարդ	Woman,	կնիկ

* Այլ լոյս լարժայտիւրը աշխարհին հասնելու է, ան լեւր Գործածու գերանուններուն շօրուիք, ևն .

<i>Masculine,</i>	արական :	<i>Feminine,</i>	իգական :
Master,	տէր, կ վրժպտ.	Mistress,	տիկին, կ վրժպտուհի .
Nephew,	եղբոր տղայ .	Niece,	եղբորաղջիկ .
Ram,	խոյ .	Ewe,	ոչխար .
Singer,	երգող .	Songstress	կ Singer, երգող .
Son,	մանչ զաւակ .	Daughter,	աղջիկ զաւակ .
Stag,	եղջերու .	Hind,	եղն .
Uncle,	չորեղբայր .	Aunt,	մօրեղբայր .
Wizard,	կախարդ մարդ .	Witch,	կախարդ կնիկ :

Երկրորդը՝ բառերուն վերջը փոխվելով . ք՝

<i>Masculine,</i>	արական :	<i>Feminine,</i>	իգական :
Ambassador,	գեսպան .	Ambassadress,	գեսպանուհի .
Poet,	բանաստեղծ մարդ .	Poetess,	բանաստեղծ կնիկ .
Priest,	քահանայ .	Priestess,	քահանայուհի :

Երրորդը՝ փոյականներուն առջին անունմը՝ կ ածական մը՝ ու կմ գերանուն մը գրվելով . ք՝

A man servant,	ծառայ .	A maid servant,	աղախին .
A male child,	արու զաւակ .	A female child,	էգ զաւակ .
A he goat,	արու այծ .	A she goat,	էգ այծ :

NUMBER, ԹԻԼ .

Թիւը ան է որ մէկ բանին համրանքը կըցցընէ . այսինքն կամ մէկ բան մը՝ կամ մէկէն էվէլ :

Փոյականներուն թիւը երկուք է . Singular, Աշահի . Plural, Յանաշի :

Եզակի թիւը ան է որ , բանի մը մէկ հատ բլլալը կընըշանակէ . զ՝ a chair, Վրու մը . a table, Վշահի մը . ևն :

Յընակի թիւը ան է որ , բանին շատուիը կիմացընէ , կամ ան բանը որ մէկէն էվէլ է . զ՝ chairs, Վրուներ . tables, Վշահներ . ևն :

Մէկ քանի անուններալ կան որ , մինակ եզական կըորոժածվի՝ իրենց բնական նշանակուիթիը նայելով . զ՝ wheat, յարէն . gold, Վշի . pride, Վրուներ . ևն :

Մէկ քանի սւրճը գոյականներալ կան որ , մինակ յոքնակին կըգործածվի . Կժ՝ bellows, Ժուս (սէօրէւշ) . scissors, Կրտս . Էն :

Ու մէկ քանի բառեր ալ կան որ , երկու թուոյն ալ նշանակուիւր ունին . Կժ՝ deer, Էշէրու . deer, Էշէրուներ . sheep, Նշար . sheep, Նշարներ . Էն :

Անուններուն յոքնակին , բառի մը վերջը s գիրը զնեղով յոքնակի կըձևանայ . Կժ՝ dove, աղունկ . doves, աղունկներ . horse, Յի . horses , Յիեր . book, գիրք . books, գիրքեր . Էն :

Բայց երբոր գոյականի մը վերջը x, ch, sh, կամ ss գիրեր կան , ան ատենը բառին վերջը es զնեղով յոքնակի կըձևանայ . Կժ՝ box, դուխ . boxes, դուխեր . church, Էշէշէշէ . churches, Էշէշէշէներ . fish, Յուշ . fishes, Յուշեր . glass, աղաշի (դիւլեր) . glasses, աղաշիներ . Էն :

Ան եզակի բառերը որ վերջերսին f կամ fe ունիննէ , անոնց յոքնակին ves ի կըլիովի . Կժ՝ loaf, Էշանաշ . loaves, Էշանաշներ . wife, Զուշ . wives, Զուշներ . Էն :

Բայց անոնք որ ff ունին՝ յոքնակինին կանոնաւ որ կըձևանայ . Կժ՝ graff, Ժուս . graffs, Ժուսեր . Էն :

Ան եզակի անունները որ վերջերսին y ունին քովը առանց ուրիշ ձայնաւորի՝ անոնց յոգնակին ies կըձևանայ . Կժ՝ beauty, աղուրուկ . beauties, աղուրուկներ . fly, Ծանձ . flies, Ծանձեր . Էն :

Բայց երբոր քովը ձայնաւոր մը ունենայ՝ ան ատենը յոքնակին կանոնաւոր կըձևանայ . Կժ՝ key, Էուլէք . keys, Էուլէքներ . Էն :

CASE, ՀՈԼՈՎ :

Ազգրեարէն լեզուին մջ գոյականները իրեք հոլով ունին . այսինքն , Nominative, Աւշշաշան . Possessive, Սէտտան . Objective, Հայտան :

Ուղղական հոլովը մինակ բառիմը նշանակուի կիմացունէ , կամ բայիմը տէր կըլլայ . Կժ՝ The girls read, Աշշէշէրը չըչարուան :

Սեռական հոլովը՝ բանի մը կամ մէկուն ըստացուածքը կիմացունէ , և ուղղականին վերջը մէկ ապաթարց մը ու s գիրը զնեղով սեռական հոլով կըձևանայ . Կժ՝ Ուղ . brother, Էշէտր . Սեռ . brother's , Էշէօր . My brother's house, Իժ Էշէօրուներ :

Երբոր յոգնակին 8 ու կրկերջանայ, ան ատենը մէկալ 8 Ե շերկեր՝ բայց մինակ ապաթարցը կրարկի . զ՝ My brothers' books, Ի՝ էշխարհերու գիրքեր: The girls' pens, Աշէնէներուն գրչներ: ևն:

Ու երբեմն ալ որ եզակին 88 ու կրկերջանայ՝ անատեն յալ սեռական շենու 8 Ե շերկեր, այլ մինակ ապաթարցը . զ՝ For righteousness' sake, Արարուէ համար:

Հայցական հոլովը՝ գործքի մը նպատակը կըցցընէ ու հատարակորէն ներգործական բայերուն ու նախադրուիներուն ինչիր կըլլայ . զ՝ John assists George, Զ՝ Լոնտոնէ յօգնէ շրէրէր: They live in London, Անոն չըբնակին Լոնտոնէ յիջ:

Անգղերէն գոյականները աս օրինակին պէս կը հոլովն:

Singular.

Nominative,	mother.
Possessive,	mother's.
Objective,	mother.

Եշտէ:

Ուշտան,	մայր .
Սեռան,	մոր .
Հայտան,	զմայր, կ' մայրը:

Plural.

Nominative,	mothers.
Possessive,	mothers'.
Objective,	mothers.

Յոգնաշէ:

Ուշտան,	մարեր .
Սեռան,	մարերուն .
Հայտան,	մարերը:

Singular.

Nominative,	man.
Possessive,	man's.
Objective,	man.

Եշտէ:

Ուշ	• մարդ .
Սեռ	• մարդուն .
Հայ	• զմարդ, կ' մարդը:

Plural.

Nominative,	men.
Possessive,	men's.
Objective,	men.

Յոգնաշէ:

Ուշ	• մարդիկ .
Սեռ	• մարդոց .
Հայ	• զմարդիկ, կ' մարդիկը:

Ուրիշ հոլովները նախադրուիով կը շեննեն . բայց շատ անգամ ալ սեռական հոլովնալ նախադրուիով կը շեննվն . ու աս նախադրուիները են որ հոլովները կը ձևացընեն . of, «իս» . to, «դէս» . from, «սէս» . by, «իս» with, «իս» զիս:

Բազմաթիւ աստիճանը , զրականին նըշանակուիլը կամ կեցեցընէ կամ կրպակոցընէ . Գճ՝ wiser, աւելի , էլէլէ էրաւու . greater, չէլլէր , էլէլէ Ժճ . less wise, ւէ-աւելի , քէլ էրաւու . Էն :

Գերազարկան աստիճանը , զրականին նըշանակուիլը կամ աւելնէն շատ կեցեցընէ , կամ ամենէն շատ կրպակոցընէ . Գճ՝ wisest, աւելի-լ , ամենէն էրաւու . greatest, չէլլէր-լ ; ամենէն Ժճ . least wise, ւէ-լ-աւելի , ամենէն քէլ էրաւու . Էն :

Պարզ բառիմը կամ զրականիմը վերջը r, կամ er զնե-լով բազմաթիւ կըլլայ , ու st, կամ est զնե-լով գերազարկան կըլլայ . Գճ՝ wise, wiser, wisest. — great, greater, greatest. Էն :

Աւ մակբայներն ալ more, Էլէլէ , most, ամենէն շատ , ածականի վրայ դրվելով , բազմաթիւ կան ու գերազարկան կըլինեն . Գճ՝ wise, more wise, most wise. Էն :

Միավանկ ածականներուն շատը er, ու est մասնիկներով կըլինվին . բայց բազմավանկ ածականները more, ու most մակբայներով կըլինվին . Գճ՝ mild, Ժճ՝ milder, էլէլէ Ժճ՝ mildest, ամենէն շատ Ժճ՝ frugal, Զախաւոր . more frugal, էլէլէ Զախաւոր . most frugal, ամենէն Զախաւոր . Էն :

Անկ քանի բառեր կան որ շատ կըզործածվին . ու անոնց աստիճանները անկանոնաբար ձևաւորված են . Գճ՝

Positive.	Comparative.	Superlative.
Գրտահան :	Բարձրագոյն :	Գերազարտահան :
good,	better,	best,
աչէ՛ .	էլէլէ աչէ՛ .	ամենէն չ՛ էն աչէ՛ :
bad,	worse,	worst,
քէլ .	դահա քէլ .	ամենէն չ՛ էն քէլ :
little,	less,	least,
քէլ .	դահա քէլ .	ամենէն չ՛ էն քէլ :
much,	more,	most,
շատ .	դահա շատ .	ամենէն շատ :
near,	nearer,	nearest, կ next,
ճօր .	դահա ճօր .	ամենէն ճօր :
late,	later,	latest, կ last,
ուշ .	դահա ուշ .	ամենէն ուշ :
old,	older,	oldest, կ eldest,
հին .	դահա հին .	ամենէն հին :

Ուրիշ մէկ քանի չատ ալ կան :

Աթականմը առանց գոյականի մը որոշեալ յօրով գոյական կըլլայ . զ՝ Providence rewards the good and punishes the bad. Այլ էտարտեւելու շէնտերուն տիտրէն հարայ , ու շուրերը չըրարժէ :

NUMERAL ADJECTIVES.

ԲՈՒՍԿԱՆ ԱԾՅԿԱՆՆԵՐ :

Թուական ածակաները երկու տեսակ կըբաժնըվին . Cardinal, Բացարձակ , ու Ordinal, Դասական : Cardinal Numbers, Բացարձակ թուականները ածական են , ու պատասխան կու տան սո չարցման how many, քանի հար : Այ յետագայն Բացարձակ թուականներուն ցանկն է :

1	one	մէկ .	22	twenty two	քսաներկու , ևն :
2	two	երկու .	30	thirty	երսուն .
3	three	իրեք .	40	forty	քառսուն .
4	four	չորս .	50	fifty	յիսուն .
5	five	հինգ .	60	sixty	վաթսուն .
6	six	վեց .	70	seventy	եօթանասուն .
7	seven	եօթը .	80	eighty	ութսուն .
8	eight	ութը .	90	ninety	իննսուն .
9	nine	ինը .	100	a hundred	հարիւր .
10	ten	տասը .	101	a hundred and one	հարիւր ու մէկ , ևն :
11	eleven	տասնըմէկ .	200	two hundred	երկու հարիւր .
12	twelve	տասներկու .	300	three hundred	իրեք հարիւր , ևն :
13	thirteen	տասնիրեք .	1000	a thousand	հազար .
14	fourteen	տասնըչորս .	10,000	ten thousand	ըիւր .
15	fifteen	տասնըհինգ .	1,000,000	a million	հազար հազար :
16	sixteen	տասնըվեց .			
17	seventeen	տասնըեօթը .			
18	eighteen	տասնըութը .			
19	nineteen	տասնըինը .			
20	twenty	քսան .			
21	twenty one	քսանըմէկ .			

The ordinal Numbers, Դասական թուականները ածական .

են, ու արատասխան կուտան հարցման which, քանխերորդ :
Յետագաներն են :

first	առաջներորդ
second	երկրորդ
third	երրորդ
fourth	չորրորդ
fifth	հինգերորդ
sixth	վեցերորդ
seventh	եօթներորդ
eighth	ութերորդ
ninth	իններորդ
tenth	տասներորդ
eleventh	մետասներորդ, ևն :
twentieth	քսաներորդ
thirtieth	երսուներորդ
fortieth	քառսուներորդ, ևն :
hundredth	հարիւրերորդ
thousandth	հազարերորդ, ևն :

THE PRONOUN. ԻՆՔՆՆՈՒՆ :

Իերանուներ անուան տեղ կը գործածվի . այսինքն մէկ անուն մը շատ անգամ չգործածելու համար դերանուներ կը գործածվի ան անուանը տեղը . օճ՝ The man is happy, Մարդն է երջանիչ . He is useful, Ան է օգտաշար . The man, քսելու տեղը, he դերանունը գործածվեցաւ :

Իերանունները իրեք տեսակ են . այսինքն, Personal, Անջնական . Relative, Յարկերական . and Adjective pronouns, և Անջան գերանուններ :

Personal Pronouns, Անջնական Իերանուններ :

Անձնական դերանունները հինգ են . օճ՝ I, ե . thou, Կ . և . he, ան . she, ան . it, ան : Անձնական դերանունները դէմ, թիւ, սեռ, ու հոլով ունին :

Իերանուններուն դէմերը իրեք են . եզակիինալ ու յոգնակիինալ :

Singular, Եզակի : Plural, Յոգնակի :

I,	ես	.....	ջին	դէմ	• we,	մենք	.....	դէմ
thou,	զուն	երջրտ	դէմ	• ye,	ճի	դուք	.....	դէմ
he, she, ճի	it, ան	երր	դէմ	• they,	անոնք	.....	դէմ	

Գերանուններուն թիւը գոյականներուն պէս երկուք է. գերանուններուն մինակ եզակի երրորդ դէմը սեռ ունի. ինչու որ՝ որու համար որ կրիտայի ան անձը ներկայ շլլալուն համար՝ անոնց սեռը աս գերանուններովը կորուչեն անգղիացիք. զ՞՝

he,	Արշուն . ան	հարդը հի արու ինկունին :
she,	Իգնան . ան	հի ինչ հի եգ ինկունին :
it,	Չէշ . ան	իւնը :

Գերանունները գոյականներուն պէս իրեք հոլով ունին. ու ասանկ կը հոլովին :

Արաջին դէմ :

Singular, Եշտի :	Plural, Յգնի :
Nom. I. Ուշ . ես .	Nom. we. Ուշ . մենք .
Poss. mine. Սէ . իմ .	Poss. our's. Սէ . մեր .
Obj. me. Հոյ . իս :	Obj. us. Հոյ . մեզ , կմ մեզի :

Երկրորդ դէմ :

Sing. Եշտի :	Plur. Յգնի :
Nom. thou. Ուշ . դուն .	Nom. ye, կ you. Ուշ . դուք .
Poss. thine. Սէ . քու .	Poss. your's. Սէ . ձեր .
Obj. thee. Հոյ . քեզ , կմ քեզի :	Obj. you. Հոյ . ձեզ , կմ ձեզի :

Անգղիացիները խօսակցուն մշ գերանունին եզակի երկրորդ դէմին տեղը յոգնակի երկրորդ դէմը կը զործածեն քաղաքավարուն համար :

Երրորդ դէմ Արական :

Sing. Եշտի :	Plur. Յգնի :
Nom. he. Ուշ . ան .	Nom. they. Ուշ . անոնք .
Poss. his. Սէ . անոր .	Poss. theirs. Սէ . անոնց .
Obj. him. Հոյ . ան , կմ անիկա :	Obj. them. Հոյ . անոնք , կմ զանոնք :

Երրորդ դէմ Իգական :

	Sing.	Եզմի :	Plur.	Յգնի :
Nom.	she.	Ուշ . ան .	}	Վերի յոգնակիրն պէս է :
Poss.	her's.	Սէ . անոր .		
Obj.	her.	Հոյ . ան , կմ անիկա :		

Երրորդ դէմ Չեղբ :

	Sing.	Եզմի :	Plur.	Յգնի :
Nom.	it,	Ուշ . ան .	}	Վերի յոգնակիրն պէս է :
Poss.	it's,	Սէ . անոր .		
Obj.	it,	Հոյ . ան , կմ անիկա :		

Անձնական ու ստացական ածական ղերանուները երրորդ self, (իւնիւն) բառին հետը կցուելու ըլլան՝ ասանկ կը հարկեն .

First Person.

Առաջին դէմ :

	Sing.	Եզմի :
Nom.	myself,	Ուշ . ես ինքսին .
Poss.	_____	Սէ . հունի .
Obj.	myself,	Հոյ . ես զես :
	Plur.	Յգնի :
Nom.	ourselves,	Ուշ . մենք ինքիրեննիս .
Poss.	_____	Սէ . հունի .
Obj.	ourselves,	Հոյ . մենք ինքիրզինքերնիս :

Second Person.

Երկրորդ դէմ :

	Sing.	Եզմի :
Nom.	thyself,	Ուշ . դուն ինքսին .
Poss.	_____	Սէ . _____
Obj.	thyself,	Հոյ . դուն քեզ :
	Plur.	Յգնի :
Nom.	yourselves,	Ուշ . դուք ինքիրեննիդ .
Poss.	_____	Սէ . _____
Obj.	yourselves,	Հոյ . դուք ինքիրզինքերնիդ :

Քերտուհիներ Անձնական :

Third Person Masculine. Երրորդ դեմ արական :

	Sing.		Եւո՞ղի :
Nom.	himself,	Ուշ .	ան ինքնին .
Poss.	—	Սե .	—
Obj.	himself,	Հոյ .	ան զինքը :
	Plur.		Յո՞վանո՞ղի :
Nom.	themselves,	Ուշ .	անոնք ինքիրեննին .
Poss.	—	Սե .	—
Obj.	themselves,	Հոյ .	անոնք ինքիրզինքերնին :

Third Person Feminine. Երրորդ դեմ իգական :

	Sing.		Եւո՞ղի :
Nom.	herself,	Ուշ .	} Վերի եզակիին
Poss.	—	Սե .	
Obj.	herself,	Հոյ .	
	Plur.		Յո՞վանո՞ղի :
Nom.	themselves,	Ուշ .	} Վերի յոգնակիին
Poss.	—	Սե .	
Obj.	themselves,	Հոյ .	

Third Person Neuter. Երրորդ դեմ չեզոք :

	Sing.		Եւո՞ղի :
Nom.	itself,	Ուշ .	} Վերի եզակիին
Poss.	—	Սե .	
Obj.	itself,	Հոյ .	
	Plur.		Յո՞վանո՞ղի :
Nom.	themselves,	Ուշ .	} Վերի յոգնակիին
Poss.	—	Սե .	
Obj.	themselves,	Հոյ .	

RELATIVE PRONOUNS.

ՅԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՆԵՐԸ ԻՆՏԵՆՍԻՎՆԵՐԻՆ ՎՐԱՅ :

Յարաբերական դերանունները անոնք են՝ որ գորութի մը ունին վերի բառը կմ ամբողջ ևսօքը յառաջ բերելու . զ՞մ The man is happy who lives virtuously, երջանիչ է ան մարդը որ աստիճանաբար շարտէ :

Who յարաբերական դերանունը մարդու կրկերաբերի , which, կենդանիներու՝ ու հոգի շունտեցօց բաներու . զ՞մ He is a faithful friend who is faithful in adversity, Ան է հաւատարմաբար իմ իրեցեմէ , որ Աշտուրէ Այլ հօգնէ . The bird which sung so sweetly is flown, Թռչունը որ անունի անուշ ձերգերէ , Քուսու . This is the tree which produces no fruit, Ան է ան մտաւ որ որովայն չէրեր :

That բառը , յարաբերականի տեղ կը գործածվի . who, ու which բառերը շատ անգամ չկը գործածելու համար . զ՞մ He that acts wisely deserves praise, Ան որ իմաստաբար չըլտարէ , Գովարէ տրտանի չըլլայ :

Յարաբերական դերանունը who ասանկ կը չորովի .

Singular, Եզնի : Plural, Յօգնաի :

Nom. who,	Ուշ .	որ .	who,	Ուշ .	որք .
Poss. whose,	Սէն .	որուն .	whose,	Սէն .	որոնց .
Obj. whom,	Հոյ .	որ, կմ սրը :	whom,	Հոյ .	որոնք, կմ որոնք որ :

Which. չեհօրովի :

Who, which, ու what, ոմ , կմ որ , կմ ի՞նչ , հարցական կը լին Երբոր խնդիրք մը հարցունելով կը գործածվի . զ՞մ who is he? ոմ է ան . which is the book? ոմ է գիրքը . what are you doing? Ինչ քննի :

ADJECTIVE PRONOUNS.

ԱԾՈՒԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՆԵՐԸ ԻՆՏԵՆՍԻՎՆԵՐԻՆ ՎՐԱՅ :

Ածական դերանունները երկու գորութի ունին . հէմ գերանունի , հէմ՝ ալ ածականի . ու շարս կը բաժնուրին .

Possessive, Սրտայտան . Distributive, Տրամաշտան . Demonstrative, Յուշտան . Indefinite, Անորշ :

Ստացականը ան է՝ որ բանի մը ստացումը կը ցըցընէ . ու ասոնք եօթն են . զճ՝ my, էճ՝ , էճէն . thy, աւ . his, աւոր , կմ՝ էրէն , արական . her, աւոր , կմ՝ էրէն , իգական . our, էր . your, Յեր . their, աւանց , կմ՝ էրէն :

Տրամաբաշխականները ասոնք են . each, էճ հարը , կմ՝ որմէն . էճը . every, աճէն , կմ՝ աճէն . էճը . either, էրճաճէն . էճը :

Ցուցականները անոնք են որ , որ բանի վրայ որ կը խօսին ան բանը կը ցըցընեն . զճ՝ this, աւ . these, աւանք . that, որ կմ՝ աւ . those, որմէն կմ՝ աւանք :

Անորոշ անոնք կը լինին , որ բանին նըշանակութիւնը անորոշ կը ճակարկուեն . զճ՝ some, աւանք , կմ՝ յիշ . other, աւրիշ . any, աճէնյն , կմ՝ ինչ որ . one, էճը . all, աճէն . such, աւանք . են :

THE VERB. ԲԱՅԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ :

Բայը ան բառն է որ ընելը ու ըլլալը ու կը տեսնուի կը ցըցընէ . զճ՝ I love, էճ չըտրէճ . I am loved, էճ չըտրէճ . I am, էճ էճ :

Բայերը իրեք տեսակ են . Active, Աերգործտան . Passive, Արաւորտան . and Neuter, Չէշտան . ու ասոնք ալ իրեքի բաժնը ված են ի՞նչ՝ Regular, Աւանանոր . Irregular, Անշտան . and Defective, Պաշտանոր :

An Active Transitive Verb, Աերգործտան Անցորտան Բայ անոր կը լինի , երբոր գործողութի մը քեզմէն կելլէ ու ուրիշն վր կանցնի . զճ՝ I love John, էճ չըտրէճ Յովհաննէս :

A Passive Verb, Արաւորտան Բայ անոր կը լինի , որ կը նըշանակէ ըլլելով՝ կամ գործը ուրիշէն իր վր կանցնի . զճ՝ to be loved, տրէլէ . I am loved by John, էճ չըտրէճ Յովհաննէսէն :

A Neuter Verb, կմ՝ An Active Intransitive Verb, Չէշտան Բայ անոր կը լինի , երբոր գործողութի մը կը լինայ , ու

ան գործողութիւն գործողին վր կըզազարի . զձ՝ to walk, գուել . to run, շաշել :

The Substantive Verb, Էտան Էայ անոր կըսվի , որ ոչ գործողութի մը կընըշանակէ , ու ոչ ալ կըել մը . Տապա՝ մինակ ըլլալ մը . զձ՝ I am, Էտի :

Auxiliary Verbs, Օժանդակ Էայերը ասոնք են , որ անգղիացոց ըսյերը ասոնցմով կըծորդին . do, be, have, shall, will, may, can, let ու must.

Բայերը՝ Թիւ , ղէմ , եղանակ ու ժամանակ կուենան .

Բայերը երկու Թիւ ունին . եզակի , ու յօգնակի . զձ՝ I love, Էտի Էրէն . We love, Էնի Էրէն : Երկու Թիւին մէջնալ երեք ղէմ կան . զձ՝

Sing.

Եշտի :

1. Person.	I love.	1. ղէմ .	ես կըսիրեմ .
2. Person.	thou lovest.	2. ղէմ .	դուն կըսիրես .
3. Person.	he loves.	3. ղէմ .	ան կըսիրէ :

Plur.

Յօգնի :

1. Person.	we love.	1. ղէմ .	մենք կըսիրենք :
2. Person.	ye, կ you love.	2. ղէմ .	դուք կըսիրէք .
3. Person.	they love.	3. ղէմ .	անոնք կըսիրեն :

Եղանակը ան է որ , լեզուին ոչին ընտոր ըլլալը կիմացընէ :

Բայերը չինգ եղանակ ունին . Indicative, Սահմանաչան . Imperative, Տրամայաչան . Potential, Կարողաչան . Subjunctive, Սարկաւորաչան . and Infinitive, և Անէրեյի :

Սահմանական եղանակը ան է որ , բանը պարզապէս կիմացընէ կի կըճարցընէ . զձ՝ He loves, ան չէրէն . does he love ? ան չէրէնի :

Տրամայական եղանակը ան է որ , կըճարմայէ ընեղ կի կարգիլէ չընել . զձ՝ go thou, Գնալ տուն . let it be, Բոշ Ըլլալ :

Կարողական եղանակը ան է որ , բանի մը չնարաւորութիւնը , կի կամեցողութիւնը , ու կի չարկաւորութիւնը կըցը-

ցընէ . զ՞ It may rain, Հրնայ ահաշարիւն . he would go, հի
հուշեր երկու :

Ստորագասական եղանակը ան է որ , բանին պայմանը
կմ թէնուիը կըցըցընէ . զ՞ If I love, երէ է - Երէնէ :

Աներևոյթ եղանակը ան է որ , բանին նշանակուիը
կուտայ , մէկ ըհանուը կերպով մը առանց զէմի ու
թիւի որոշումով . զ՞ to read, Հարտու . to learn, արլէլ . to
be loved, Երլէլ :

Բայերը միշտ գործողութի մը նշանակելուն համար ,
պետք է որ գործողութի ատենի կմ ժմնկի մէջ ըլլայ , ու
ժմնկը իրեք է . Present, Ներշար կմ հիւտար . Past, Ահ-
շար կմ ահաշար . and Future, ու Արտու կմ արտու :

Բայց տահա ալեկ հասկըցունելու համար վեցի բաժ-
նած է . Present, Ներշար . Imperfect, Ահշար . Perfect, Կ-
արտու . Pluperfect, Գերշար . First Future, Ահշար
արտու . Second Future, Երշար արտու :

Ներկան՝ բային ան գործողութիը կըցըցընէ որ հիմայ
կընես . զ՞ I read, է- Հարտու . I am loved, է- Հերլէլ .
I sleep, է- Հըհանամ :

Անցեալը կմ անկատարը , կըցըցընէ ան բանը որ զեռ
կատարեալ ըմնցած չէ . զ՞ I loved her, է- Հերլէլնն :

Կատարեալը կըցըցընէ մէկ բանին կատարուածը կմ ը-
մնցածը . զ՞ I have finished my letter, է- Լըհուշարի է
համար :

Գերակատարը կըցըցընէ ան բանը՝ որ չէ թէ մինակ
ըմնցած է , հապա վրանալ շատ ատեն անցած է .
զ՞ I had finished my letter before he arrived. Ե- Լըհուշար
շերէ է համարնն ան հո հանելէն արտու :

Արտուին ապառնին կըցըցընէ ան գործողութիը որ գա-
լու է , բայց առանց ճիշտ ժմնկը ցըցընելու . զ՞ The Sun
will rise tomorrow. Ահլը արտու ճաղէ շարտ :

Երկրորդ ապառնին կընշանակէ որ , գործողութիը պիտի
բարբառին կատարի կմ ըմնայ ան ատենը՝ որ գալու է .
զ՞ I shall have dined at one o' clock. Ե- արտու շերտար
շերտար ըլլամ շի Լըհուշար ըլլամ ժամը մշին :

Participle, Ընդունելութիը բային մէկ կերպ ձեւ է որ
ածականի բնուի ունի . ու գոյականի հետ կըյարվի . զ՞
loving, Երշար , Երել է . Երելնն :

Ընդունելութիները իրեք տեսակ են . Present, Ներշար .
Perfect, Ահշար . Compound Perfect, Ահշար արտու :

Conjugation, Խնարհումը , բայերուն պէս պէս փոխվելուն կըսվի :

Օժանդակ ու ներգործական բայը To Have, Ունիլ , ասանկ կըխոնարհի :

INDICATIVE MOOD.

ՍԱՀ ՄՈՒՆ ԱՆԿՈՒՆ
ԵՂ ԱՆՈՒՆ :

Present Tense.

Ներշայ ժամանակ :

Sing.

Եշտէ :

I have,
thou hast, *
he has 4 hath. *

Ես ունիմ .
դուն ունիս .
ան ունի :

Plur.

Յ՛՛՛՛՛նէ :

we have,
ye 4 you have, *
they have.

Մենք ունինք .
դուք ունիք .
անոնք ունին :

Imperfect Tense.

Անշտլ ժամանակ :

Sing.

Եշտէ :

I had,
thou hadst,
he had.

Ես ունէի .
դուն ունէիր .
ան ունէր :

Plur.

Յ՛՛՛՛՛նէ :

we had,
ye 4 you had,
they had.

Մենք ունէինք .
դուք ունէիք .
անոնք ունէին :

* Thou, ու ye դերանունները , ու Խայերուն ասիականական եշտանէն ներշայ ժամանակէն եշտէ երրորդ դէր ու th ու չէլերը չունի , ասանկ հին և նոր չորհարաններէն ուրիշ դէշտէն գործածվել :

Perfect Tense.
Sing.

I have had,
thou hast had,
he has had.

Կարարելու ժամանակ :
Ելալի :

ես ունեցայ , կամ ունեցած եմ
զուն ունեցար , կամ ունեցած ես
ան ունեցաւ , կամ ունեցած է

Plur.

we have had,
ye *ի* you have had,
they have had.

Յգնալի :

մենք ունեցանք , կամ ունեցած ենք .
դուք ունեցաք , կամ ունեցած էք .
անոնք ունեցան , կամ ունեցած են :

Pluperfect Tense.
Sing.

I had had,
thou hadst had,
he had had.

Գրեւորութեան ժամանակ :
Ելալի :

ես ունեցած էի .
զուն ունեցած էիր .
ան ունեցած էր :

Plur.

we had had,
ye *ի* you had had,
they had had.

Յգնալի :

մենք ունեցած էինք .
դուք ունեցած էիք .
անոնք ունեցած էին :

First Future Tense.
Sing.

I shall *կամ* will have,
thou shalt *կամ* wilt have,
he shall *կամ* will have.

Այսպէս յապարհակալ :
Ելալի :

ես պիտի ունենամ .
զուն պիտի ունենաս .
ան պիտի ունենայ :

Plur.

we shall *կամ* will have,
ye *կամ* you shall *կամ* will have,
they shall *կամ* will have.

Յգնալի :

մենք պիտի ունենանք .
դուք պիտի ունենաք .
անոնք պիտի ունենան :

Second Future Tense.

Երկրորդ ապագայի :

Sing.

Եշտէ :

I shall have had,
thou wilt have had,
he will have had.

Ես պիտի ունեցած ըլլամ .
դուն պիտի ունեցած ըլլաս .
ան պիտի ունեցած ըլլայ :

Plur.

Յոգնաշէ :

we shall have had,
ye կ՛ա՞յ you will have had,
they will have had.

Մենք պիտի ունեցած ըլլանք .
դուք պիտի ունեցած ըլլաք .
անոնք պիտի ունեցած ըլլան :

IMPERATIVE MOOD.

Հրահրութեան
Երկրորդի :

Sing.

Եշտէ :

Let me have,
have thou կ՛ա՞յ do thou have,
let him have.

Թող ունենամ ես .
ուսնեցի՛ր դուն .
Թող ան ունենա :

Plur.

Յոգնաշէ :

let us have,
have you կ՛ա՞յ do you have,
let them have.

Թող ունենանք մենք .
ուսնեցի՛ք դուք .
Թող անոնք ունենան :

POTENTIAL MOOD.

Կարողութեան
Երկրորդի :

Present Tense.

Երկրորդ ժամանակ :

Sing.

Եշտէ :

I may կ՛ա՞յ can have,
thou mayest կ՛ա՞յ canst have,
he may կ՛ա՞յ can have.

Ես կրնամ ունենալ .
դուն կրնաս ունենալ .
ան կրնայ ունենալ :

Plur.

Յոգնաշէ :

we may կ՛ա՞յ can have,
ye կ՛ա՞յ you may կ՛ա՞յ can have,
they may կ՛ա՞յ can have.

Մենք կրնանք ունենալ .
դուք կրնաք ունենալ .
անոնք կրնան ունենալ :

Imperfect Tense.

Sing.

I might, could, would կմ̄
should have,
thou mightest, couldst,
wouldest կմ̄ shouldst
have,
he might, could, would կմ̄
should have.

Անյետև յամանաչ :

Եչաչի :

ես կրնայի կմ̄ կամէի ունե-
նալ .
դուն կրնայիր կմ̄ կամէիր ու-
նենալ .
ան կրնար կմ̄ կամբր ունե-
նալ :

Plur.

we might, could, would կմ̄
should have,
ye կ̄ you might, could,
would կ̄ should have,
they might, could, would կ̄
should have.

Յ-Վանչի :

մենք կրնայինք կմ̄ կամէինք
ունենալ .
դուք կրնայիք կմ̄ կամէիք ու-
նենալ .
անոնք կրնային կմ̄ կամէին
ունենալ :

Perfect Tense.

Sing.

I may կ̄ can have had,
thou mayest կ̄ canst have had,
he may կ̄ can have had.

Կարարիտև յամանաչ :

Եչաչի :

ես կրնամ ունեցած ըլլալ .
դուն կրնաս ունեցած ըլլալ .
ան կրնայ ունեցած ըլլալ :

Plur.

we may կ̄ can have had,
ye կ̄ you may կ̄ can have had,
they may կ̄ can have had.

Յ-Վանչի :

մենք կրնանք ունեցած ըլ-
լալ .
դուք կրնաք ունեցած ըլլալ .
անոնք կրնան ունեցած ըլ-
լալ :

Pluperfect Tense.

Sing.

I might, could, would կ̄
should have had,
thou mightest, couldst,
wouldest կ̄ shouldst
have had,
he might, could, would կ̄
should have had.

Գերադարձաբանական յամանաչ :

Եչաչի :

ես կրնայի կմ̄ կամէի ունե-
ցած ըլլալ .
դուն կրնայիր կմ̄ կամէիր ու-
նեցած ըլլալ .
ան կրնար կմ̄ կամբր ունե-
ցած ըլլալ :

Plur.

Յոգնալի :

we might, could, would կ
should have had,

մենք կրնայինք կմ կամէինք
ունեցած ըլլալ :

ye կ you might, could, would
կ should have had,

դուք կրնայիք կմ կամէիք ու-
նեցած ըլլալ :

they might, could, would
կ should have had.

անոնք կրնային կմ կամէին
ունեցած ըլլալ :

SUBJUNCTIVE MOOD.

ԱՏՈՐԱԳՆԱԿԱՆ

ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense

Ներշայ յամանայ :

Sing.

Եշտէ :

If I have,
if thou have,
if he have.

եթէ ես ունիմնէ .
եթէ դուն ունիսնէ .
եթէ ան ունինէ :

Plur.

Յոգնալի :

if we have,
if ye կ you have,
if they have. *

եթէ մենք ունիմքնէ .
եթէ դուք ունիքնէ .
եթէ անոնք ունիմքնէ :

INFINITIVE MOOD.

ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ

ԵՂԱՆԱԿ :

Present. To have,
Perfect. to have had.

Ներշայ, Ունիլ կ ունենալ .
անցեալ, ունեցած ըլլալ :

PARTICIPLES.

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ-

ԹԻՒՆ :

Present. Having,
Perfect. had,
Compound Perfect. having
had.

Ներշայ, ունող .
անցեալ, ունեցած .
անցեալ եւ շարեւէ, ունե-
ցած ըլլալով :

* Սարգստեանի տեղեկութեան համաձայն իշխաններն ունեցած ըլլալով են իշխաններն :

Օժանդակ կմ էական բայը To Be, ԸԼԼԸ, ասանկ կը խանարհի :

INDICATIVE MOOD.

ՍԱՆՄԱՆԱԿԱՆ

ԵՂԱՆԱԿ :

Ներշնչ ժամանակ :

Եշտէ :

Present Tense.

Sing.

I am,
thou art,
he is.

Ես եմ.
դուն ես.
ան է :

Plur.

Յոգնակ :

we are,
ye կմ you are,
they are.

մենք ենք.
դուք էք.
անոնք են :

Imperfect Tense.

Sing.

I was,
thou wast,
he was.

Անցեալ ժամանակ :
Եշտէ :
Ես էի կմ եղայ .
դուն էիր կմ եղար .
ան էր կմ եղաւ :

Plur.

Յոգնակ :

we were,
ye կ you were,
they were.

մենք էինք կմ եղանք .
դուք էիք կմ եղաք .
անոնք էին կմ եղան :

Perfect Tense.

Sing.

I have been,
thou hast been,
he has been.

Կարգաւոր ժամանակ :
Եշտէ :
Ես եղայ կմ եղած եմ .
դուն եղար կմ եղած ես .
ան եղաւ կմ եղած է :

Plur.

Յոգնակ :

we have been,
ye կ you have been,
they have been.

մենք եղանք կմ եղած ենք .
դուք եղաք կմ եղած էք .
անոնք եղան կմ եղած են :

Pluperfect Tense.

Գերադարձ Ժամանակ :

Sing.

Եզրէն :

I had been,
thou hadst been,
he had been.

Ես եղած էի .
դուն եղած էիր .
ան եղած էր :

Plur.

Յօգնակէն :

we had been,
ye *ի* you had been,
they had been.

մենք եղած էինք .
դուք եղած էիք .
անոնք եղած էին :

First Future Tense.

Այսպիսի ապագանէն :

Sing.

Եզրէն :

I shall *ի* will be,
thou shalt *ի* wilt be,
he shall *ի* will be.

Ես պիտի ըլլամ .
դուն պիտի ըլլաս .
ան պիտի ըլլայ :

Plur,

Յօգնակէն :

we shall *ի* will be,
ye *ի* you shall *ի* will be,
they shall *ի* will be.

մենք պիտի ըլլանք .
դուք պիտի ըլլաք .
սնոնք պիտի ըլլան :

Second Future Tense.

Երջրուր ապագանէն :

Sing.

Եզրէն :

I shall have been,
thou wilt have been,
he will have been.

Ես եղած պիտի ըլլամ .
դուն եղած պիտի ըլլաս .
ան եղած պիտի ըլլայ :

Plur.

Յօգնակէն :

we shall have been,
ye *ի* you will have been,
they will have been.

մենք եղած պիտի ըլլանք .
դուք եղած պիտի ըլլաք .
անոնք եղած պիտի ըլլան :

IMPERATIVE MOOD.

ՀՐԱՄՈՒՑԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Sing.

ԵԶՆԷ :

Let me be,
be thou *կ* do thou be,
let him be.

Թող ես ըլլամ.
Եղի՛ր դուն .
Թող ան ըլլայ :

Plur.

ՅՊԳՆԱՆԷ :

let us be,
be ye *կ* you *կ* do ye be,
let them be.

Թող մենք ըլլանք,
Եղի՛ք դուք .
Թող անոնք ըլլան :

POTENTIAL MOOD.

ԿԱՐՈՂ ԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense.

ՆԵՐՏՅԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿ :

Sing.

ԵԶՆԷ :

I may *կ* can be,
thou mayest *կ* canst be,
he may *կ* can be.

Ես կրնամ ըլլալ .
դուն կրնաս ըլլալ .
ան կրնայ ըլլալ :

Plur.

ՅՊԳՆԱՆԷ :

we may *կ* can be,
ye *կ* you may *կ* can be,
they may *կ* can be.

մենք կրնանք ըլլալ .
դուք կրնաք ըլլալ .
անոնք կրնան ըլլալ :

Imperfect Tense.

ԱՆՅԵՒԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿ :

Sing.

ԵԶՆԷ :

I might, could, would *կ*
should be,
thou mightest, couldst,
wouldest *կ* shouldest be,
he might, could, would *կ*
should be.

Ես կրնայի կմ կամէի ըլլալ .
դուն կրնայիր կմ կամէիր
ըլլալ .
ան կրնար կմ կամէք ըլլալ :

Plur.

we might, could, would $\bar{կ}$ should be,
ye $\bar{կ}$ you might, could, would $\bar{կ}$ should be,
they might, could, would $\bar{կ}$ should be.

Յովնաչի:

մենք կրնայինք կամ կամէինք
ըլլալ.
դուք կրնայիք կամ կամէիք
ըլլալ.
անոնք կրնային կամ կամէին
ըլլալ:

Perfect Tense.

Sing.

I may $\bar{կ}$ can have been,
thou mayest $\bar{կ}$ canst have been,
he may $\bar{կ}$ can have been.

Կարարեալ ժամանակ:

Եչաչի:

ես կրնամ եղած ըլլալ.
դուն կրնաս եղած ըլլալ.
ան կրնայ եղած ըլլալ:

Plur.

we may $\bar{կ}$ can have been,
ye $\bar{կ}$ you may $\bar{կ}$ can have been,
they may $\bar{կ}$ can have been.

Յովնաչի:

մենք կրնանք եղած ըլլալ.
դուք կրնաք եղած ըլլալ.
անոնք կրնան եղած ըլլալ:

Pluperfect Tense.

Sing.

I might, could, would $\bar{կ}$ should have been,
thou mightest, couldst, wouldst $\bar{կ}$ shouldst have been,
he might, could, would $\bar{կ}$ should have been.

Գերաշարար ժամանակ:

Եչաչի:

ես կրնայի կամ կամէի եղած
ըլլալ.
դուն կրնայիր կամ կամէիր
եղած ըլլալ.
ան կրնար կամ կամէր եղած
ըլլալ:

Plur.

we might, could, would $\bar{կ}$ should have been,
ye $\bar{կ}$ you might, could, would $\bar{կ}$ should have been,
they might, could, would $\bar{կ}$ should have been.

Յովնաչի:

մենք կրնայինք կամ կամէինք
եղած ըլլալ.
դուք կրնայիք կամ կամէիք
եղած ըլլալ.
անոնք կրնային կամ կամէին
եղած ըլլալ:

SUBJUNCTIVE MOOD.

ՍՏՈՐԱԴԻԱՍԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense.

Ներշնչող ժամանակ :

Sing.

Եշտէն :

If I be,
if thou be,
if he be.

Եթէ ես ըլլամնէ .
Եթէ դուն ըլլաննէ .
Եթէ ան ըլլաննէ :

Plur.

Յոգնակ :

if we be,
if ye և you be,
if they be.

Եթէ մենք ըլլանքնէ .
Եթէ դուք ըլլաքնէ .
Եթէ անոնք ըլլանքնէ :

Imperfect Tense.

Անշնչող ժամանակ :

Sing.

Եշտէն :

If I were,
if thou wert,
if he were.

Եթէ ես ըլլայիննէ .
Եթէ դուն ըլլայիրնէ .
Եթէ ան ըլլարնէ :

Plur.

Յոգնակ :

if we were,
if ye և you were,
if they were. *

Եթէ մենք ըլլայինքնէ .
Եթէ դուք ըլլայիրքնէ .
Եթէ անոնք ըլլայիրնէ :

INFINITIVE MOOD.

Անբերեալ ՈՅԹ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present, To be,
Perfect, to have been,

Ներշնչող , ըլլալ .
Անշնչող , եղած ըլլալ :

PARTICIPLES.

ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՈՒԹԻՒՆ :

Present, Being,
Perfect. been,
Compound Perfect, having
been.

Ներշնչող , եղող , կ՞ ըլլող ,
կ՞ ըլլալ .
Անշնչող , եղած .
Անշնչող Էտապարեալ , եղած
ըլլալով :

* Ուրիշ ժամանակներու անհոմանքնու էջանակներ աստի
if շնչողու րեւել չընկան :

ACTIVE VERB. ՆԵՐԳՈՐԾԱԿԱԿԱՆ ԲՈՅ :

Կերպործական բայերը երբոր սահմանական եղանակին անկատար ժամանակը ու ընդունելուի. անցեալը **Է՞՞** ու կրկերջանայ , կսին regular, հանուար . ինչպէս :

Indicative Present.

I love,
I command,

Սահմանական Ներշայ :

ես կըսիրեմ .
ես կըհրամայեմ :

Imperfect.

I loved,
I commanded,

Անշարք :

ես կըսիրէի կամ սիրեցի .
ես կըհրամայէի կամ ցի :

Perfect Participle.

Loved,
commanded,

Անյեւ Ընդունելուէ :

սիրած .
հրամայած :

Կանոնաւոր ներգործական բայերը ասանկ կըլինարհին :

To Love, Սիրել .

INDICATIVE MOOD.

ՍԱՀ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԷ
ԵՂ ԱՆԱԿ :

Present Tense.

Sing.

I love,
thou lovest,
he loves.

Ներշայ Ժամանակ :

Եշարի :

ես կըսիրեմ .
դուն կըսիրես .
ան կըսիրէ :

Plur.

we love,
ye և you love,
they love.

Յոգնարի :

մենք կըսիրենք .
դուք կըսիրէք .
անոնք կըսիրեն :

Imperfect Tense.

Sing.

I loved,
thou lovedst,
he loved.

Անյեւ Ժամանակ :

Եշարի :

ես կըսիրէի կամ սիրեցի .
դուն կըսիրէիր կամ սիրեցիր .
ան կըսիրէր կամ սիրեց :

Plur.

we loved,
ye $\bar{h}$ you loved,
they loved.

Յոգնաչի :

մենք կըսիրէինք կամ սիրեցինք .
դուք կըսիրէիք կամ սիրեցիք .
անոնք կըսիրէին կամ սիրեցին :

Perfect Tense:

Sing.

I have loved,
thou hast loved,
he has loved.

Կարող եմ յայտնել :

Եզնի :

ես սիրեցի կամ սիրած եմ .
դուն սիրեցիր կամ սիրած ես .
ան սիրեց կամ սիրած է :

Plur.

we have loved,
ye $\bar{h}$ you have loved,
they have loved.

Յոգնաչի :

մենք սիրեցինք կամ սիրած ենք .
դուք սիրեցիք կամ սիրած էք .
անոնք սիրեցին կամ սիրած են :

Pluperfect Tense.

Sing.

I had loved,
thou hadst loved,
he had loved.

Գերշուհի յայտնել :

Եզնի :

ես սիրած էի .
դուն սիրած էիր .
ան սիրած էր :

Plur.

we had loved,
ye $\bar{h}$ you had loved,
they had loved.

Յոգնաչի :

մենք սիրած էինք .
դուք սիրած էիք .
անոնք սիրած էին :

First Future Tense.

Sing.

I shall $\bar{h}$ will love,
thou shalt $\bar{h}$ wilt love,
he shall $\bar{h}$ will love.

Այսպէս յայտնել :

Եզնի :

ես պիտի սիրեմ .
դուն պիտի սիրես .
ան պիտի սիրէ :

Plur.

we shall $\bar{h}$ will love,
ye $\bar{h}$ you shall $\bar{h}$ will love,
they shall $\bar{h}$ will love.

Յոգնաչի :

մենք պիտի սիրենք .
դուք պիտի սիրէք .
անոնք պիտի սիրեն :

Second Future Tense.

Sing.

I shall have loved,
thou wilt have loved,
he will have loved.

Plur.

we shall have loved,
ye *ly* you will have loved,
they will have loved.

IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Let me love,
love thou *ly* do thou love,
let him love.

Plur.

let us love,
love ye *ly* do ye love,
let them love.

POTENTIAL MOOD.

Present Tense.

Sing.

I may *ly* can love,
thou mayest *ly* canst love,
he may *ly* can love.

Plur.

we may *ly* can love,
ye *ly* you may *ly* can love,
they may *ly* can love.

Երէջստեանի :

Եզրէ :

ես պիտի սիրած ըլլամ .
դուն պիտի սիրած ըլլաս .
ան պիտի սիրած ըլլայ :

Յոգնաչի :

մենք պիտի սիրած ըլլանք .
դուք պիտի սիրած ըլլաք .
անոնք պիտի սիրած ըլլան :

ՀՐԱՐԱՅՈՒԿԱՆ
ԵՂԱՆՈՒԿ :

Եզրէ :

Թոյ ինձ որ սիրեմ .
սիրէ դուն .
Թոյ ան որ սիրէ :

Յոգնաչի :

Թոյ մեզ որ սիրենք .
սիրեցէք դուք .
Թոյ անոնք որ սիրեն :

ԿԱՐՈՂ ԱԿԱՆ
ԵՂԱՆՈՒԿ :

Կերչոյ ժամանակ :

Եզրէ :

ես կրնամ սիրել .
դուն կրնաս սիրել .
ան կրնայ սիրել :

Յոգնաչի :

մենք կրնանք սիրել .
դուք կրնաք սիրել .
անոնք կրնան սիրել :

Imperfect Tense.

Sing.

I might, could, would *ի*
should love,
thou mightest, couldst,
wouldest *ի* shouldst love,
he might, could, would *ի*
should love.

Plur.

we might, could, would *ի*
should love,
ye *ի* you might, could, would
ի should love,
they might, could, would *ի*
should love.

Perfect Tense.

Sing.

I may *ի* can have loved,
thou mayest *ի* canst have
loved,
he may *ի* can have loved.

Plur.

we may *ի* can have loved,
ye *ի* you may *ի* can have
loved,
they may *ի* can have loved.

Pluperfect Tense.

Sing.

I might, could, would *ի*
should have loved,
thou mightest, couldst,
wouldest *ի* shouldst have
loved,
he might, could, would *ի*
should have loved.

Անյետև ժամանակ :

Եզակի :

Ես կրնայի կամ կամէի սիրել .
դուն կրնայիր կամ կամէիր սի-
րել .
ան կրնար կամ կամէր սիրել :

Յոգնակի :

Սենք կրնայինք կամ կամէինք
սիրել .
դուք կրնայիք կամ կամէիք սի-
րել .
անոնք կրնային կամ կամէին
սիրել :

Կարգուելու ժամանակ :

Եզակի :

Ես կրնամ սիրած ըլլալ .
դուն կրնաս սիրած ըլլալ .
ան կրնայ սիրած ըլլալ :

Յոգնակի :

Սենք կրնանք սիրած ըլլալ .
դուք կրնաք սիրած ըլլալ .
անոնք կրնան սիրած ըլլալ :

Գերադարձ ժամանակ :

Եզակի :

Ես կրնայի կամ կամէի սիրած
ըլլալ .
դուն կրնայիր կամ կամէիր սի-
րած ըլլալ .
ան կրնար կամ կամէր սիրած
ըլլալ :

Plur.

Յոգնաչէ :

we might, could, would կ
should have loved,
ye կ you might, could, would
կ should have loved,
they might, could, would կ
should have loved.

մենք կրնայինք կմ կամենք
սիրած ըլլալ :
դուք կրնայիք կմ կամենք
սիրած ըլլալ :
անոնք կրնային կմ կամեն
սիրած ըլլալ :

SUBJUNCTIVE MOOD.

ՍՏՈՐԱԳԻՍՍԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense.

Ներշայ յամանաչ :

Sing.

Եշաչէ :

If I love,
if thou love,
if he love.

Եթէ ես սիրեմնէ .
Եթէ դուն սիրեսնէ .
Եթէ ան սիրէնէ :

Plur.

Յոգնաչէ :

if we love,
if ye կ you love,
if they love. *

Եթէ մենք սիրեմքնէ .
Եթէ դուք սիրեքնէ .
Եթէ անոնք սիրեքնէ :

INFINITIVE MOOD.

ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present, To love,
Perfect, to have loved.

Ներշայ, սիրել :
Անցեալ, սիրած ըլլալ :

PARTICIPLES.

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ :

Present, Loving,

Ներշայ, սիրող, կմ սիրե-
լով, սիրելի :

Perfect, loved,
Compound Perfect, having
loved.

Անցեալ, սիրած .
Անցեալ Էշարեալ, սիրած
ըլլալով :

* Բառերու յարմարութիւնով անհամարժեքներու շարքի մէջ,
եթէ շարժաւոր բնական չեղան :

Ուրիշ երկու կերպ ալ կայ որ անգղեացիք կը գործածեն, երբ որ կուզեն բանին ներգործուել զօրուիլ ու ստուգուիլ իմացընել. զ՝

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Sing.

I do love,
thou dost love,
he does love.

Plur.

we do love,
ye $\bar{y}$ you do love,
they do love.

Imperfect Tense.

Sing.

I did love,
thou didst love,
he did love.

Plur.

we did love,
ye $\bar{y}$ you did love,
they did love.

ԱՆՔ ՄԱՆԱԿԱՆ
ԵՂ ԱՆԱԿ :

ՆԵՐՅ Ժամանակ :

ԵՅ՝ՅԷ :

ես կըսիրեմ՝
դուն կըսիրես .
ան կըսիրէ :

ՅԳՆԱՅԷ :

մենք կըսիրենք .
դուք կըսիրէք .
անոնք կըսիրեն :

ԱՆՅԵՒԼ Ժամանակ :

ԵՅ՝ՅԷ :

ես սիրեցի .
դուն սիրեցիր .
ան սիրեց :

ՅԳՆԱՅԷ :

մենք սիրեցինք .
դուք սիրեցիք .
անոնք սիրեցին :

Երբ որ հարցընելով կըսվի ան ատենը դերանունը կամ տէր բային ժամադակին ու բային մէջ տեղը կըմտնայ . զ՝ do I love? Ե՝ չըտէ՛ս Ժ . did I love? Ե՝ չըտէ՛ս Ժ . did John love? Յ՝ Լիանէ՛ս չըտէ՛ս Ժ : Վ երիտին պէս մէկ ուրիշ ձեւմընալ կայ որ , to be, բլլուլ, ժամադակ բային ժամանակներուն առ ջին բայիմը ընդունելու ներկայ դնելով կըձեւացուեն . զ՝

INDICATIVE MOOD.

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense.

Կերչալ ժամանակ :

Sing.

Եշտէ :

I am loving,
thou art loving,
he is loving.

ես կըսիրեմկոր .
դուն կըսիրեսկոր .
ան կըսիրեկոր :

Plur.

Յգնաչէ :

we are loving,
ye *կ* you are loving,
they are loving.

մենք կըսիրենքկոր .
դուք կըսիրեքկոր .
անոնք կըսիրենկոր :

Imperfect Tense.

Անցեալ ժամանակ :

Sing.

Եշտէ :

I was loving,
thou wast loving,
he was loving.

ես կըսիրէիկոր .
դուն կըսիրէիրկոր .
ան կըսիրէրկոր :

Plur.

Յգնաչէ :

we were loving,
ye *կ* you were loving,
they were loving.

մենք կըսիրէինքկոր .
դուք կըսիրէիքկոր .
անոնք կըսիրէինկոր :

Ու բոլոր մնացած ուրիշ ժամանակներնալ աւ կերպով
կըստնարչին :

PASSIVE VERB.

ԿՐԱԻՈՐԱԿԱՆ ԲԱՅ :

Կրաւորական բայերնալ կըսվին Regular, կաննաւոր,
երբոր անցեալ ընդունելուինին ed ով կըսվերջանայ . և
բայի մը անցեալ ընդունելուիը to be, ըլլալ, օժանդակ
բային բոլոր եղանակներուն ու ժմկներուն առջին զնե-
լով կրաւորական բայ կըձևանայ . զծ .

To be Loved.

Սերէն .

INDICATIVE MOOD.

ՍՍՏ ՄՄԿ ԱԿԱԿ
ԵՂ ՍԿԱԿ :

Present Tense:

Ներայ յամանայ :

Sing.

Եչաի :

I am loved,
thou art loved,
he is loved.

Ես կըսիրվեմ .
դուն կըսիրվես .
ան կըսիրվի :

Plur.

Յ՛՛՛՛՛նի :

we are loved,
ye $\bar{h}$ you are loved,
they are loved.

Սենք կըսիրվինք .
դուք կըսիրվիք .
անոնք կըսիրվին :

Imperfect Tense.

Սնայտլ յամանայ :

Sing.

Եչաի :

I was loved,
thou wast loved,
he was loved.

Ես կըսիրվէի .
դուն կըսիրվէիր .
ան կըսիրվէր :

Plur.

Յ՛՛՛՛՛նի :

we were loved,
ye $\bar{h}$ you were loved,
they were loved.

Սենք կըսիրվէինք .
դուք կըսիրվէիք .
անոնք կըսիրվէին :

Perfect Tense.

Կարարել յամանայ :

Sing.

Եչաի :

I have been loved,
thou hast been loved,
he has been loved.

Ես սիրվեցայ .
դուն սիրվեցար .
ան սիրվեցաւ :

Plur.

Յ՛՛՛՛՛նի :

we have been loved,
ye $\bar{h}$ you have been loved,
they have been loved.

Սենք սիրվեցանք .
դուք սիրվեցաք .
անոնք սիրվեցան :

Pluperfect Tense.

Sing.

I had been loved,
thou hadst been loved,
he had been loved.

Գերաշուրջ Ժամանակ :

Եշտէ :

ես սիրված էի .
դուն սիրված էիր .
ան սիրված էր :

Plur.

we had been loved,
ye h you had been loved,
they had been loved.

Յգնակ :

մենք սիրված էինք .
դուք սիրված էիք .
անոնք սիրված էին :

First Future Tense.

Sing.

I shall h will be loved,
thou shalt h wilt be loved,
he shall h will be loved.

Այսպէս ապաստակ :

Եշտէ :

ես պիտի սիրվեմ .
դուն պիտի սիրվես .
ան պիտի սիրվի :

Plur.

we shall h will be loved,
ye h you shall h will be loved,
they shall h will be loved.

Յգնակ :

մենք պիտի սիրվենք .
դուք պիտի սիրվիք .
անոնք պիտի սիրվին :

Second Future Tense.

Sing.

I shall have been loved,
thou wilt have been loved,
he will have been loved.

Երկրորդ ապաստակ :

Եշտէ :

ես պիտի սիրված ըլլամ .
դուն պիտի սիրված ըլլաս .
ան պիտի սիրված ըլլայ :

Plur.

we shall have been loved,
you will have been loved,
they will have been loved.

Յգնակ :

մենք պիտի սիրված ըլլանք .
դուք պիտի սիրված ըլլաք .
անոնք պիտի սիրված ըլլան :

IMPERATIVE MOOD.

ՀՐԱՄԱՑԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :
ԵԶՆՅԷ :

Sing.

Let me be loved,
be thou loved $\bar{կ}$ do thou be
loved,
let him be loved.

Թող ինձ որ սիրվեմ .
սիրվէ զուն .

Թող ան որ սիրվէ :

Plur.

let us be loved,
be ye loved $\bar{կ}$ do ye be loved,
let them be loved.

ՅՎԵՆՅԷ :
Թող մեզ որ սիրվենք .
սիրվեցէք զուք .
Թող անոնք որ սիրվեն :

POTENTIAL MOOD.

ԿԱՐՈՂԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense.

ՆԵՐՉՈՅ ԺՈՒՆԱՆՉ :
ԵԶՆՅԷ :

Sing.

I may $\bar{կ}$ can be loved,
thou mayest $\bar{կ}$ canst be loved,
he may $\bar{կ}$ can be loved.

ես կրնամ սիրվել .
դուն կրնաս սիրվել .
ան կրնայ սիրվել :

Plur.

we may $\bar{կ}$ can be loved,
ye $\bar{կ}$ you may $\bar{կ}$ can be loved,
they may $\bar{կ}$ can be loved.

ՅՎԵՆՅԷ :
մենք կրնանք սիրվել .
դուք կրնաք սիրվել .
անոնք կրնան սիրվել :

Imperfect Tense.

ԱՆՅԵՄԼ ԺՈՒՆԱՆՉ :

Sing.

I might, could, would $\bar{կ}$
should be loved,
thou mightest, couldst,
wouldest $\bar{կ}$ shouldest be
loved,
he might, could, would $\bar{կ}$
should be loved.

ԵԶՆՅԷ :
ես կրնայի կմ կամէի սիրվել .
դուն կրնայիր կմ կամէիր
սիրվել .
ան կրնար կմ կամր սիրվել :

Plur.

we might, could, would կ
should be loved,
ye կ you might, could, would
կ should be loved,
they might, could, would կ
should be loved.

Յոգնաշէ :

մենք կրնայինք կմ կամէինք
սիրվել .
դուք կրնայիք կմ կամէիք
սիրվել .
անոնք կրնային կմ կամէին
սիրվել :

Perfect Tense.

Sing.

I may կ can have been loved,
thou mayest կ canst have
been loved,
he may կ can have been loved.

Կարգաբանական ժամանակ :

Եզրաշէ :

ես կրնամ կմ կամիմ սիրված
ըլլալ .
դուն կրնաս կմ կամիս սիր-
ված ըլլալ .
ան կրնայ կմ կամի սիրված
ըլլալ :

Plur.

we may կ can have been
loved,
ye կ you may կ can have
been loved,
they may կ can have been
loved.

Յոգնաշէ :

մենք կրնանք կմ կամինք սիր-
ված ըլլալ .
դուք կրնաք կմ կամիք սիր-
ված ըլլալ .
անոնք կրնան կմ կամին սիր-
ված ըլլալ :

Pluperfect Tense.

Sing.

I might, could, would կ should
have been loved,
thou mightest, couldst,
wouldest կ shouldst have
been loved,
he might, could, would կ
should have been loved.

Գերաշուքի և Անգլիացի :

Եզրաշէ :

ես կրնայի կմ կամէի սիրված
ըլլալ .
դուն կրնայիր կմ կամէիր սիր-
ված ըլլալ .
ան կրնար կմ կամէր սիրված
ըլլալ :

Plur.

Յոգնաչէ :

we might, could, would *ի*
should have been loved,
ye *ի* you might, could, would
ի should have been loved,
they might, could, would *ի*
should have been loved.

մենք կրնայինք կամ կամինք
սիրված ըլլալ :
դուք կրնայիք կամ կամիք
սիրված ըլլալ :
անոնք կրնային կամ կամին
սիրված ըլլալ :

SUBJUNCTIVE MOOD.

ՍՏՈՐԱԳՈՍԱԿԱՆ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present Tense.

Ներշայ Ժամանակ :

Sing.

Եշաչէ :

if I be loved,
if thou be loved,
if he be loved.

եթէ Ժո սիրվեննէ .
եթէ դուն սիրվեսնէ .
եթէ ան սիրվեննէ :

Plur.

Յոգնաչէ :

if we be loved,
if ye *ի* you be loved,
if they be loved.

եթէ մենք սիրվենքնէ .
եթէ դուք սիրվեքնէ .
եթէ անոնք սիրվեննէ :

INFINITIVE MOOD.

ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ
ԵՂԱՆԱԿ :

Present, To be loved,
Perfect, to have been loved.

Ներշայ , սիրվել :
Անցեալ , սիրված ըլլալ :

PARTICIPLES.

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ :

Present, Being loved,
Perfect, loved,
Compound Perfect, having
been loved.

Ներշայ , սիրվելով .
Անցեալ , սիրված .
Անցեալ Էրշարեալ , սիր-
ված ըլլալով :

IRREGULAR VERBS.

ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐԸ :

Անկանոն բայերը անոնք են որ սահմանականին անկա-
տարը , ու ընդունելու անցեալը , ed ու չեն վերջանար
կամ անցար , ք՝

Ind. Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Սկսել . ներշնչել :	Անշնչուի :	Անց . Ընդունելու :
I begin, ես կսկսիմ .	I began, ես կսկսէի կամ ցի . սկսած .	begun,
I know, ես գիտեմ .	I knew, ես գիտէի կամ ցայ . գիտցած :	known,

Անկանոն բայերուն կերպ կերպ ձևերը .

Ոմանք սահմանական ներկան ու սնկատարը՝ ու ալ անցեալ ընդունելու չնայն է շեն փոխկեր . Կճ՝

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչել :	Անշնչուի :	Անց . Ընդ :
Beat, զարնեմ .	beat, զարկի .	beat.
Burst, ճաթեցունեմ .	burst, ճաթեցուցի .	զարկած : burst.
Cast, նետեմ .	cast, նետեցի .	ճաթեցուցած :
Cost, արժեմ .	cost, արժեցի .	cast.
Cut, կտրեմ .	cut, կտրեցի .	նետած :
Dig, փորեմ .	dug, (կ)* փորեցի .	cost.
Hear, յսեմ .	heard, լսեցի .	արժած :
Heat, տաքցունեմ .	heat, (կ) տաքցուցի .	cut.
Hit, զարնեմ .	hit, զարկի .	կտրած :
Hurt, վնասեմ .	hurt, վնասեցի .	դug, (կ)
Knit, հիւսեմ .	knit, հիւսեցի .	փորած :
Lay, դնեմ .	laid, դրի .	heard.
Let, թող տամ .	let, թող տուի .	լսած :
		heat. (կ)
		տաքցուցած :
		hit.
		զարկած :
		hurt.
		վնասած :
		knit.
		հիւսած :
		laid.
		դրած :
		let.
		թող տուած :

* Ա. (կ) նշանը անօջիւրէ շաննաւոր ալ չի նախ ըլլալ :

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչ :	Անշնչել :	Անշնչ . Ընշ :
Lift,	lift, (լ)	lift, (լ)
վերցունեմ .	վերցուցի .	վերցուցած :
Pay,	paid,	paid.
վճարեմ .	վճարեցի .	վճարած :
Put,	put,	put.
դնեմ .	դրի .	դրած :
Quit,	quit,	quit.
թողում .	թողուցի .	թողուցած :
Read, (րէր)	read, (րէր)	read. (րէր)
կարդամ .	կարդացի .	կարդացած :
Rent,	rent,	rent.
վարձքը տամ .	վարձքը տուի .	վարձքը տուած :
Rid,	rid,	rid.
ազատեմ .	ազատեցի .	ազատած :
Say,	said,	said.
սեմ .	սի .	սած :
Set,	set,	set.
դնեմ .	դրի .	դրած :
Shed,	shed,	shed.
թափեմ .	թափեցի .	թափած :
Shred,	shred,	shred.
կտրեմ .	կտրեցի .	կտրած :
Shut,	shut,	shut.
զոցեմ .	զոցեցի .	զոցած :
Slit,	slit,	slit.
ճեղքեմ .	ճեղքեցի .	ճեղքած :
Spill,	spilt. (լ)	spilt, (լ)
թափեմ .	թափեցի .	թափած :
Spin,	spun,	spun.
մանեմ .	մանեցի .	մանած :
Split,	split,	split.
ճեղքեմ .	ճեղքեցի .	ճեղքած :
Spread,	spread,	spread.
փռեմ .	փռեցի .	փռած :
Sting,	stung,	stung.
խայթեմ .	խայթեցի .	խայթած :
Swing,	swung,	swung.
օրվեմ .	օրվեցայ .	օրված :

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Հետեւոյ :	Անցելու :	Անց . Ընդ :
Thrust,	thrust,	thrust.
վարեմ .	վարեցի .	վարած :
Wet,	wet, (կ)	wet . (կ)
Թրչեմ .	Թրչեցի .	Թրչած :

Մէկ քանիհաստ ալ կան որ անցեալը ու անցեալ ընդունելուիլ նոյն է , մինակ ներկան ուրիշ է . զճ՝

Lead,	led,	led.
տանիմ .	տարի .	տարած :
Sweat,	sweat, (կ)	sweat կմ՝sweaten.
քրտնիմ .	քրտնեցայ .	քրտնած :
Meet,	met,	met.
Հանդրպիմ .	Հանդրպեցայ .	Հանդրպած :
Bleed,	bled,	bled.
արուն առնեմ .	արուն առի .	արուն առած :
Breed,	bred,	bred.
ծնանիմ .	ծնայ .	ծնած :
Feed,	fed,	fed.
կիշտացունեմ .	կիշտացուցի .	կիշտացուցած :
Speed,	sped,	sped.
արտորցունեմ .	արտորցուցի .	արտորցուցած :
Bend,	bent, (կ)	bent, (կ)
ծռեմ .	ծռեցի .	ծռած :
Lend,	lent,	lent.
փոխ տամ .	փոխտուի .	փոխ տուած :
Rend,	rent,	rent.
պատռեմ .	պատռեցի .	պատռած :
Send,	sent,	sent.
խրկեմ .	խրկեցի .	խրկած :
Spend,	spent,	spent.
խարճեմ .	խարճեցի .	խարճած :
Build,	built, (կ)	built. (կ)
շինեմ .	շինեցի .	շինած :
Geld,	gelt, (կ)	gelt, (կ)
կրճատեմ .	կրճատեցի .	կրճատած :
Gild,	gilt, (կ)	gilt, (կ)
սսկեզօծեմ .	սսկեզօծեցի .	սսկեզօծած :

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչ :	Անշնչալ :	Անշնչ : Ընդ :
Gird,	girt, (կ)	girt, (կ)
զօտի կապեմ .	զօտի կապեցի .	զօտի կապած :
Lose,	lost,	lost.
կորսնցունեմ .	կորսնցուցի .	կորսնցուցած :
Have,	had,	had.
ունիմ .	ունեցայ .	ունեցած :
Make,	made,	made.
րնեմ .	րրի .	բթած :
Flee,	fled,	fled.
փախչեմ .	փախայ .	փախած :
Shoe,	shod,	shod.
պայտեմ .	պայտեցի .	պայտած :
Dwell,	dwelt,	dwelt.
բնակիմ .	բնակեցայ .	բնակած :
Sell,	sold,	sold.
ծախեմ .	ծախեցի .	ծախած :
Tell,	told,	told.
ըսեմ .	ըսի .	ըսած :
Clithe,	clad. (կ)	clad. (կ)
լաթ հագցունեմ .	լաթ հագցուցի .	լաթ հագցուցած :
Stand,	stood,	stood.
կանգնեմ .	կանգնեցայ .	կանգնած :
Dare,	durst,	dared.
համարձակիմ .	համարձակեցայ .	համարձակած :
Bind,	bound,	bound.
կապեմ .	կապեցի .	կապած :
Find,	found,	found.
գտնամ .	գտայ .	գտած :
Wind,	wound,	wound.
փաթտեմ .	փաթտեցի .	փաթտած :
Grind,	ground,	ground.
ողամ :	ողացի .	ողացած :
Bring,	brought,	brought.
բերեմ .	բերի .	բերած :
Buy,	bought,	bought.
գնեմ .	գնեցի .	գնած :
Catch,	caught,	caught.
բռնեմ .	բռնեցի .	բռնած :

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Կերչայ :	Անցեալ :	Անց . Ընդ :
Fight,	fought,	fought.
ծեծկուիմ .	ծեծկուեցայ .	ծեծկուած :
Teach,	taught,	taught.
սորվեցընեմ .	սորվեցուցի .	սորվեցուցած :
Think,	thought,	thought.
մտմտամ .	մտմտացի .	մտմտացած :
Seek,	sought,	sought.
փնտուեմ .	փնտուեցի .	փնտուած :
Work,	wrought, (կ)	wrought, (կ)
գործեմ .	գործեցի .	գործած :
Beseech,	besought,	besought.
աղերսեմ .	աղերսեցի .	աղերսած :
Bereave,	bereft, (կ)	bereft, (կ)
զրկեմ .	զրկեցի .	զրկած :
Creep,	crept,	crept.
սողամ .	սողացի .	սողացած :
Feel,	felt,	felt.
զգամ .	զգացի .	զգացած :
Keep,	kept,	kept.
պահեմ .	պահեցի .	պահած :
Leave,	left,	left.
ձգեմ .	ձգեցի .	ձգած :
Sweep,	swept,	swept.
աւլեմ .	աւլեցի .	աւլած :
Abide,	abode,	abode.
մնամ .	մնացի .	մնացած :

Ո՛վ անք ալ կան՝ որոնց սահմանականի ներկան՝ անցեալը՝ ու անցեալ ընդունելուիլը իրարմէ տարբեր են . զ՝

Am,	was,	been.
եմ .	էի կմ ելայ .	եկած :
Arise,	arose,	arisen.
վեր ելլամ .	վեր ելայ .	վերեկած :
Awake,	awoke, (կ)	awaked.
արթնցընեմ .	արթնցուցի .	արթնցուցած :
Bear,	bare,	born.
ծնանիմ .	ծնայ .	ծնած :

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչ . . .	Անշնչել . . .	Անշնչ . Ընչ . . .
Bear,	bore,	borne.
տանիմ .	տարի .	տարած .
Begin,	began,	begun.
սկսեմ .	սկսեցի .	սկսած .
Bite,	bit,	bitten կամ bit.
խածնեմ .	խածի .	խածած .
Blow,	blew,	blown.
փչեմ .	փչեցի .	փչած .
Break,	broke,	broken.
կոտրեմ .	կոտրեցի .	կոտրած .
Chide,	chid,	chidden կամ chid.
չեխեմ .	չեխեցի .	չեխած .
Choose,	chose,	chosen.
ընտրեմ .	ընտրեցի .	ընտրած .
Come,	came,	come.
գամ .	եկայ .	եկած .
Do,	did,	done.
ընեմ .	ըրի .	ըրած .
Draw,	drew,	drawn.
քաշեմ .	քաշեցի .	քաշած .
Drive,	drove,	driven.
վարեմ .	վարեցի .	վարած .
Drink,	drank,	drunk.
խրմեմ .	խրմեցի .	խրմած .
Eat,	eat կամ ate,	eaten.
ուտեմ .	կերայ .	կերած .
Fall,	fell,	fallen.
իյնամ .	իսկայ .	իսկած .
Fly,	flew,	flown.
թռչեմ .	թռայ .	թռած .
Forget,	forgot,	forgotten կամ forgot
մոռնամ .	մոռցայ .	մոռցած .
Forsake,	forsook,	forsaken.
երեսէ ձգեմ .	երեսէ ձգեցի .	երեսէ ձգած .
Freeze,	froze,	frozen.
սառիմ .	սառեցայ .	սառած .
Get,	got,	gotten կամ got.
ստանամ .	ստացայ .	ստացած .

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչ :	Անշնչալ :	Անշնչ . Ընդ :
Give, տամ .	gave, տուի .	given. տուած :
Go, երթամ .	went, գացի .	gone. գացած :
Grow, աճիմ .	grew, աճեցայ .	grown. աճեցած :
Hide, պահպնեցընեմ .	hid, պահպնեցուցի .	hidden կամ hid. պահպնեցած :
Hold, բռնեմ .	held, բռնեցի .	holden կամ held. բռնած :
Know, գիտեմ .	knew, գիտայ .	known. գիտած :
Lie, պառկիմ .	lay, պառկեցայ .	lain. պառկած :
Load, բեռցունեմ .	laded, ¹ (կ) բեռցուցի .	laden, (կ) բեռցուցած :
Ride, հեծնամ .	rode, հեծայ .	ridden. հեծած :
Ring, Հնչեցունեմ .	rang կամ rung, Հնչեցուցի .	rung. Հնչեցուցած :
Run, վազեմ .	ran, վազեցի .	run. վազած :
Saw, սղոցեմ .	sawed, սղոցեցի .	sawn, (կ) սղոցած :
See, տեսնեմ .	saw, տեսայ .	seen. տեսած :
Shake, Թոթվեմ .	shook, Թոթվեցի .	shaken. Թոթված :
Sink, ընկղմիմ .	sunk կամ sank, ընկղմեցայ .	sunk. ընկղմած :
Slay, բուսաննեմ .	slew, բուսաննեցի .	slain. բուսաննած :
Slide, սահիմ .	slid, սահեցայ .	slidden. սահած :
Smite, զարնեմ .	smote, զարկի .	smitten. զարկած :
Show, ցրցընեմ .	showed, ցրցուցի .	shown. ցրցուցած :

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչ : Speak, խօսիմ . Steal, գողնամ . Stink, հոտիմ . Strike, զարնեմ . Swear, երդուճընեմ . Swell, ուռենամ . Swim, լողամ . Tear, պատռեմ . Tread, կոխեմ . Wear, հագնիմ . Write, գրեմ .	Անջեալ : spoke, խօսեցայ . stole, գողցայ . stank կմ stunk, հոտեցայ . struck, զարկի . swore, երդուճըրի . swelled, ուռեցայ . swum կմ swam, լողացի . tore, պատռեցի . trod, կոխեցի . wore, հագայ . wrote, գրեցի .	Անջ . Ընդ : spoken. խօսած : stolen. գողցած : stunk. հոտած : stricken կմ struck. զարկած : sworn. երդուճըրած : swollen. (կ) ուռեցած : swum. լողած կմ ցած : torn. պատռած : trodden կմ trod. կոխած : worn. հագած : written. գրած :

DEFECTIVE VERBS. ՊԱԿԱՍՄԻՈՐ ԲԱՅՆԵՐԸ :

Պակասաւոր բայերը անոնք են , որոնց եղանակներուն ու ժամանակներուն մէկ քանին կը գործածվին . զ՞՛

Present.	Imperfect.	Perf. Participle.
Ներշնչ : Can, կրնամ . May, կրնամ . Shall, պիտի . Will, կամիմ կմ կուզեմ .	Անջեալ : could, կրնայի կմ կրցայ . (չուէի :) might, կրնայի կմ կրցայ . should, պիտէր . would, կամեցայ կմ ուզեցի .	Անջ . Ընդ : :

Present.	Imperfect.
Կերչոյ:	Անյեւլ:
Must,	must,
պէտք եմ.	պէտք էի .
Ought,	ought,
պէտք եմ.	պէտք էի .
(չունի .)	quoth,
	ըսի:

THE ADVERB. ՄԱԿԻՒՅ :

Մակրայը՝ բայի մը , կմ՝ ածականի մը , ու երբեմնաւ մէկ ուրիշ մակրայի մը հետ կցվելով , անոր որպիսուհիը կըրցընէ . զ՝ He reads well. Ան աշէ հըչոյրոյ : He writes very correctly. Ան շար աշշոյրոյ չըտէ :

Կան մէկ քանի մակրայներ որ ստանկ կըբաղդատին . Soon, շուր . Sooner, աւել շուր . Soonest, աւելնէն շուր : Often, շար աւելամ . Oftener, աւել շար աւելամ . Oftenest, աւելնէն շար աւելամ : Ան մակրայները որ ly կըվերջաւորին , անոնք More ու Most ով կըբաղդատին . Ինչպէս . Wisely, more wisely, most wisely.

Մակրայները կրնան նշանակուե կողմանէ տեսակ տեսակ բաժնուել :

Of Number. Թուան :
 Once, մէկ անգամ :
 twice, երկու անգամ :
 thrice. իրեք անգամ :
 Of Order. Իրաւան :
 First, նախ , առաջ :
 secondly, երկրորդ :
 thirdly, երրորդ :
 lastly, ետքի :
 finally, վերջապէս : Լն :
 Of Place. Տեղան :
 Here, հոս , աս տեղը :
 there, հան , ան տեղը :

where, ուր :
 elsewhere, ուրիշ տեղ :
 every where, ամէն տեղ : Լն :
 Of Time. Ժամանական :
 Now, հիմայ :
 to day, ասոր :
 before, առաջ :
 yesterday, երեկ :
 to morrow, վաղը :
 hereafter, ասկէց ետքը :
 often կմ՝ oftentimes. շաա
 անգամ :
 sometimes. երբեմն :

soon, շուտ :
 seldom, քիչ ատեն , հազիւ :
 always, միշտ :
 when, երբ :
 then, ան ատենը :
 never, բնաւ :
 ever, միշտ :
 again, դրձու , վերստին : ԼՃ. :
Of Quantity. Բազում-շատ :
 Much, շատ :
 little, քիչ :
 enough, բաւական :
 abundantly, աւատ : ԼՃ. :
Of Quality, Որոշում-շատ :
 Wisely, իմաստնաբար :
 foolishly, խելագարաբար :
 justly, արդարաբար :
 unjustly, անարդարաբար :
 quickly, շուտով :
 slowly, կամայ կամայ : ԼՃ. :

Of Affirmation. Ստորագրում-շատ :
 Verily կամ truly, իրաւցրնէ :
 undoubtedly կամ doubtless,
 աներկբայ :
 certainly կամ yea, իրաւցրնէ :
 yes, հրամարես , այո , հա :
 truly, indeed կամ really,
 իրաւցրնէ : ԼՃ. :
Of Negation. Բացում-շատ :
 Nay, no, not, չէ , ոչ :
 not at all. հինչ , բնաւ : ԼՃ. :
Of Interrogation. Հարցում-շատ :
 Why? wherefore? ինչու : ԼՃ. :
Of Comparison. Բարձր-շատ :
 More, աւելի :
 most, շատ , ամենէն շատ :
 almost, իբրեւէ , հէտէն :
 alike. նման կամ պէս : ԼՃ. :

THE PREPOSITION. ՆԱԽԱՅԻՐՈՒԹԻՒՆ :

Նախադրուիլը բառի մը կցվելով՝ անոր պարագան կրցրցնէ . ու ասոնք հասարակօրէն անուշէն ու դերանունէն առաջ կրդրվին . Կ՞ He went from London to Constantinople. Այն վնայ Լոնտոնէն Կոստանդնուպօլիս :

Այս յետադաները անսնցմէ մէկ քանին է .

Near, nigh, մօտ , քով :
 upon, on, վրան :
 after, ետև , ետքը :
 with, հետ , մէկտեղ :
 without, առանց :
 until, till, մինչ կամ մինչև :
 beside, բաց'ի , թող , ան-
 կէց ուրիշ :
 against, ընդդէմ , դիմաց :
 within, մէջով , ներքեւէն :

at, առ'ի (պրոպրիա շխաշ :)
 towards, դէպ'ի :
 between, մէջը կամ մօտակցնը :
 except, բաց'ի :
 instead, փոխանակ , տեղը :
 behind, ետև :
 before, առաջ :
 in, into, մէջ , մէջը :
 according, ըստ , կէտէ :
 for, վասն , համար :

over, վրայէն :	among, amongst, միջը :
above, վեր , վրան :	out, without, դուրս :
below, վար , ներքեւ :	through, ընդ , յձեռքով :
down, վար :	

THE CONJUNCTION. ՀԱՅԿԱՊ :

Հարկապար ան մասունք բանին է՝ որ բանին իմաստը
 երբոր կրկնէ կ'կրօթէ . բայց երբեմն ալ երկու բառ
 երբոր հետ կրկնէ . զ՝ You and I rode to Constantino-
 ple. Իւրեւր էս կոպտանդնուպօլէս գայիք . Յէ՛լ :

Յետադաներն են :

Also, նաև , ալ , հէմ :	for, because, ինչու որ :
still, ևս , տակաւին , տախա :	and, ու , և :
though, թեպէտ :	since, որովհետև :
than, քան թէ :	that, so that, անանկ որ :
if, եթէ :	but, բայց , սակայն :
upon, provided, միայն թէ :	however, սակայն :
unless, except, բայց միայն , եթէ ոչ :	then, ապա ուրեմն , անոր համար որ :
either, or, կամ , և կամ :	wherefore, օւստի :
nevertheless, սակայն և :	as, որպէս , զորորինակ , ինչ պէս որ :
notwithstanding, ի վրայս ամենայնի , սակայն :	

THE INTERJECTION. ՄԻՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ :

Միջարկուիր ան մասն բանին է՝ որ մարդուն զանազան
 կիրքը կըլայտնէ . այսինքն՝ կամ ուրախուիք , կամ
 տրտմուիք , կամ զարմացումը , ևն . զ՝

Ah ! alas ! ա՛հ , աւա՛ղ , վա՛հ :	Come ! come on ! Եկ , օ՛ն ,
O joy ! ո՛վ խնդուի :	ցաթկէ՛ :
Ah ! ah ! վա՛շ , վա՛շ :	Silence ! լու՛ս , սու՛ս :

SYNTAX. ՀԱՄԱՌՈՒԹԻՒՆ :

Քերականութեան երրորդ մասը Հարադրութիւն է . որ մասունք բանիներուն քովէ քով գալուն ու իմաստ մը կազմելուն վրայօք կըխօսի :

A sentence, իմաստը՝ մէկ քանի բառեր մէկ տեղ գալնէ մէկ ամբողջ բան մը շինելով :

Իմաստը երկու կերպ կրնայ ըլլալ . պարզ , Simple, պարզ . ու Compound, Բարդ :

Պարզ իմաստը ունի մինակ տէր բայի , ու բայ . զձ՝ Life is short. Կեանքը հարձ է :

Բարդ իմաստը երկու կամ իրեք պարզ իմաստներ մէկ տեղ գալով կըշինուի . զձ՝ Life is short, and art is long. Կեանքը հարձ է , ու արվեստը երկար :

Ո՞րք ան է , որ երկու կ՞էվելի բառեր մէկ տեղ դրվելով , երբեմն իմաստին մէկ մասը կըշինեն՝ ու երբեմն ալ ամբողջ իմաստը կըկազմեն :

Պարզ իմաստներուն գլխաւոր մասերը ասոնք են . տէր բային . բայը . ու բային խնդիրը :

Ուղղական հոլովը անուն բայի ըլլալը կըցընէ , ու սովորաբար բային առաջ կըդրվի . ու ան բանն ալ որ բային խնդիրն ըլլալը կըցընէ նէ , բային ետքը կըդրվի . զձ՝ A wise man governs his passions. Իմաստուն մարդը իր ցանկերէն կը ղեկարարէ : Հոս տեղը՝ man, է անուն բայի . governs, բայը . ու passions, բային խնդիրը :

Հարադրութիւն գլխաւորաբար երկու մասն ունի . Concord, Համաձայնութիւն , and government, և խնդրաւորութիւն :

Համաձայնութիւն ան է՝ որ բառ մը մէկալին հետ կըհամաձայնի , սեռով , թուով , հոլովով , ու դէմով :

Խնդրաւորութիւն ան ուժն է՝ որ մէկ մասն քանին ունի մէկալին վրէ , անոր եղանակը , ժամանակը , ու հոլովը ցընելով :

Կանոն 5 :

Մէկ բայ մը քիտի համաձայնի իր ուղղականին հետ թուով ու դէմով . զձ՝ I learn, Ես կըսորսի . Thou readest, Իրան կըհարկարար . The birds sing. Բուռնները կըգային :

Կանոն ք :

Երկու կամ երեք անուններ , կամ անուն մը ու դերանուն մը եզակի թուով ու բաղձիւսական շաղկապով մը իրարու կցված ներգործութիւն ու զօրութիւն պատճառ է որ բայերը ու անունները ու դերանունները յոգնակի թուով համաձայնին իրենց հետ . օրինակ՝ Socrates and Plato were wise . Սոկրատէս ու Պլատոնն էին ինքնաբերական . They were the most eminent Philosophers of Greece . Երկուսն էին ամենաբարձր փիլիսոփայները :

Կանոն զ :

Տրոհական շաղկապը անանկ զօրութիւն մը ունի՝ որ բաղձիւսականին ի նկատման է . ինչու որ բայը , անունը , կամ դերանունը , զատ զատ վերաբերվելուն համար , պատճառ է որ եզակի թուով համաձայնի . օրինակ՝ John, James, or Joseph intends to accompany me . Յոհաննէսը , Յակոբը , Յոսէֆը , կամ իրենց ցածր թիւնքով ինքնաբերական :

Կանոն ը :

Մէկ հաւաքական անուն մը կրնայ ունենալ բայ մը կամ դերանուն մը իրեն հետ համաձայն , կամ յոգնակի թուով ու կամ եզակի . օրինակ՝ The nation is powerful . Այս ժողովուրդը չի նայում : My people do not consider . Իմ ժողովուրդը չէ ինչիս : They have not known me . Անքեզ չէ ճանաչում :

Կանոն ե :

Դերանունները պատճառ է որ միշտ համաձայնին իրենց յարաբերեալին հետ . ու ան անուններուն հետ ալ որոնց տեղը որ դրվել են , սեռով ու թուով . օրինակ՝ This is the friend whom I love . Այս է իմ սիրելիսը որ է՝ ինչիս : Thou who lovest wisdom . Ինչիս որ է՝ ինչիս ինքնաբերական :

Կանոն զ :

Յարաբերականը ուղղական կրկնայ՝ երբոր բային ու յարաբերականին մէջ տեղը ուրիշ ուղղական մը չըլլայ . օրինակ՝ The master who taught us . Վարժապետը որ է՝ սերտնայ ինչիս : The trees which are planted . Օրոհուած ծառերն են :

Բայց երբոր յարաբերականին ու բային մէջ տեղը ուղղական մը ըլլայ, ան ատենը յարաբերականը նոյն իմաստին մէջէն բառի մը հետ կը համաձայնի. զ՞՞ He who preserves me, to whom I owe my being; whose I am, and whom I serve, is Eternal. Ան ո՞ր շէն չըլլաւ շարունակ, ո՞րուն ո՞ր է ուրախութեան է՞ ի՞մ աւելն, ո՞րուն է՞ Ես, ու ո՞րու է՞ չըձառայելէ՞ Անվերջն է :

Կանոն Է :

Երբոր յարաբերականը երմէ առաջ երկու ուղղական ունենայ զանազան ղէմով, ան ատենը յարաբերականը ու բայը երկուքին ղէմովն կը ընայ համաձայնիլ, ինչպէս որ բանին կը վայլէ. զ՞՞ I am the man who command you. Ես է՞մ հարրը ո՞ր յետէ չը հրամայէ. կմ I am the man who commands you. Ես է՞մ հարրը ո՞ր չը հրամայէ յետէ :

Կանոն Ը :

Ամէն ածական ու ամէն ածական դերանունն ունին իրենց գոյական մը ներգործութիւն կմ գործութիւն. զ՞՞ He is a good as well as a wise man. Ան ունի մէկ ուրիշ ո՞ր ալ իմաստուն հարր մընէ : Few are happy. Մէջ քանիներէ եւ շատից են այսինքն՝ persons. Այն քանի հարրից :

Ածական դերանունները պէտք է որ թուով համաձայնին իրենց գոյականներուն հետ. զ՞՞ This book. Այս գիրքը : These books. Այս գրքերը : That house. Այդ տունը : Those houses. Այդ տները : Another road. Մէջ ուրիշ ճամբայ մը : Other roads. Սուրիշ ճամբաներ :

Կանոն Թ :

A կմ an յօդը, մինակ եզակի թուով անուններուն հետ կը համաձայնի. զ՞՞ A christian. քրիստոնէական մը : An infidel, անհաւատ մը : A thousand, մէջ հազար, ևն : Սրտեալ the յօդը կրնայ համաձայնիլ երկուքին հետ ալ այսինքն հէմ եզակի անուններու հետ՝ հէմ ալ յոգնակի անուններուն հետ. զ՞՞ The garden, ուրիշէր. The gardens, ուրիշէններ : The house, տուն. The houses, տներ :

Հատ անգամ յօդերը չեն զրվիր. բայց երբոր կը դրուին բանին վայլելուն կեօրէ գործածելու է. զ՞՞ gold is cor-

rupting. Ուշին շաղկապէ՛ր : The sea is green. Ծովը
շաղկապէ է : A lion is powerful. Առե՛ւ իջ չորասոր է :

Կանոն Ժ :

Գոյական անուն մը մէկ ուրիշ գոյական մը իրեն խըն-
դիր կառնէ սեռական հոլով , իբր յատկացուցիչ ու
յատկացեալ . զ՞՞՝ My father's house. Ի՞նչ հօրս գունը :
Man's happiness. Մարդուն երջանիւնը :

Կանոն Ժ ա :

Ներգործական բայերը հայցական հոլով խնդիր կառ-
նեն . զ՞՞՝ Virtue rewards her followers. Արարիւններ երէն
հեղեղիւն իրարէնէն չուրայ : He loves me. Ան չըտէ
շէն . Են :

Կանոն Ժ ք :

Բայ մը իր առջին մէկ ուրիշ բայ մըն ալ խնդիր կառ-
նէ աներևոյթ գէմով . զ՞՞՝ Cease to do evil, Դարարէ չար
Բարձ Բարձելէն : Learn to do well. Մարէն աշէ՛՛ խան ընել :

Կանոն Ժ ք :

Ան բառերը ու ոճերը որ իրարու վերաբերեալ ժա-
մանակնին կըցցընեն , պէտք է որ ուշադրուք գործածվի
զ՞՞՝ փոխանակ ընելուն . The Lord hath given and the Lor
hath taken away. Տէրը արու՛ծ է ու դէրը արու՛ծ է . պէտք է
ընել՝ The Lord gave and the Lord hath taken away. Ի՞նչ
Տէրը արու՛ծ է ու դէրը արու՛ծ է . Են :

Կանոն Ժ ք :

Ընդունելու ինքերուն խնդրառուին ալ ան բայերուն պէս
է ուրիկէց որ յառաջ եկած են . ու գոյականներուն հետ ալ
ածականի պէս կըվարվին . զ՞՞՝ She is instructing us. Ան չը-
չընէ՛՛ր շէտ :

Կանոն Ժ ք :

Մակբայները թէպէտ խնդրառուի կմ ժմնկ կմ հոլով
չունին , բայց իմաստի մը մէջ մէկ պատշաճաւոր տեղ մը
դրվնլ կուզեն . Ի՞նչ հասարակօրէն ածականներէն առաջ .

ու ներգործական ու չեզոք բայերէն ետքը . ու շատ անգամ ալ օժանդակին ու բային մէջ տեղը կը դրվեն . զ՞՞ He speaks rapidly. Այն արագաբար չէ իօտ : I have soon discovered it. Եւ շուրջ է իմացայ ան :

Կանոն ԺԿ :

Անգղերէն լեզուաւ երկու բացասականը մէկ ստորասականի ուժ ունի . զ՞՞ His language though inelegant is not ungrammatical. Ի՞նչ՞ it is grammatical. Իւր լեզուն ինչպէս անլեզու է եւ չէ ընդդէմ յերայնուրեք չանանելուն :

Կանոն ԺԵ :

Նախադրուիները հայցական հոլով խնդիր կանոնն . զ՞՞ That is sufficient for them. Այս բառաշուն է անոնց համար : We may be good and happy without riches. Մէնք չընանք չէ՞ք ու երջանիկ ըլլալ անոնց հարստութի :

Կանոն ԺԶ :

Շաղկապները ինչպէս որ անուններուն ու դերանուններուն հոլովները մէկգմէկու կը յօդեն , նոյնպէս ալ բայերուն եղանակները ու ժանկները . զ՞՞ The master taught her and me to write. Վարժարդար անոր ու ինձի գրել արեւելոյ . ևն :

Կանոն ԺԺ :

Քանի մը շաղկապներ կան որ իրենց ետեւէն սաջմանական եղանակ կուզեն . ու մէկ քանին ալ կան որ ստորադասական եղանակ կուզեն . հասարակ կանոնը ան է որ՝ երբոր բան մը երկբայական նշանակուի ունի , ան ատենը ստորադասականը կը գործածվի . զ՞՞ If I were to write he would not regard it. Եթէ եւ գրելու ըլլայ , ան չիդիտէ նշարէր :

Այն շաղկապները որ դրական ու աներկբայ նշանակուի ունին՝ ան ատենը սաջմանական եղանակ կուզեն . զ՞՞ As virtue advances, so vice recedes. Ինչպէս որ արարելու էր չըլլաւ ջանաս , անանչ ալ իրաւէր յետոյ չըլլաւ :

Կանոն Ի :

Երբոր երկու բան իրարու հետ կը բազմապիսի ետքի անունը կմ՝ դերանունը than կմ՝ as շարկապներուն խնդիր չըլլար , բայց բային կմ՝ նախադրութեանը հետ կը համաձայնի գորութիւնը ըլլայ կմ՝ ներգործութիւնը . Գժ՝ Thou art wiser than I. Գրին իմաստնաբանն է . քան շի . Գժ՝ than I am : They loved him more than me. Ինչէ կէկէ երեսնէն . Գժ՝ more than they loved me :

PROSODY. ԱՌՈՒԳԱՆՈՒԹԻՒՆ :

Առօրեան իր երկու մասն կը բաժնուի . առջինը բառերուն ճիշտ արտասանուիլը կը ստորվեցնէ շեշտովը , թեքականութիովը , ազդաբանութիովը , հանգչելովը , ու եղանակովը . երկրորդն ալ տաղաչափուե կանոնները կը ստորվեցնէ :

PUNCTUATION. ԿԵՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ :

Կէտադրուիլը ան արհեստն է որ գրված շարադրուի մը իմաստներու բաժնելը կը ստորվեցունէ , մէկ քանկ տեսակ կէտեր գործածելով :

Կէտադրուե նշանները ասոնք են . Comma (,) Ստոր , որ ամէնէն կարճ կենայլը կը ցցընէ . Semi-colon (;) Միջակէտ , որ ստորէն երկու անգամ աւելի կենայլը կը ցցընէ . Colon (:) Երկու կէտ , որ միջակէտէն երկու անգամ աւելի կենայլը կը ցցընէ . ու Period (.) Վերջակէտ , որ երկու կէտէն երկու անգամ աւելի կենայլը կը ցցուցընէ :

Comma (,) Ստորը ան ատենը կը դրվի , երբոր խօսքը դիմաւոր բայ ունի , բայց միտքը ամբողջ չէ ուրիշ խօսքէ կախում ունի . ուր քիչ մը պէտք է կենալ առանց մենց շունչ առնելու :

Semi-colon (;) Միջակէտը ան ատենը կը դրվի երբոր թէպէտ խօսքին իմաստը ամբողջ չէ , բայց ուրիշ ամբողջ խօսքին մասն է . ու քիչ մը կանկ առնելու է :

Colon (:) Երկու կէտը ան ատենը կը դրվի , երբոր խօսքին իմաստը երկուքի կմ՝ էվելի բաժնրված է :

Period (.) Վ երջակէտը ան ատենը կը դրվի, երբոր խօսքը ամբողջ կը լըմննայ . ուր մենք հանգիստ կամ շունչ պէտք է առնել :

Իւրին կարգալու համար կան քանի մը նշանագիրներ ալ սրոնց անունները ասոնք են :

(?) Interrogative point.	Պարոյկ :
(!) Exclamation point.	Նշան բացադանչուէ :
( ) Parenthesis.	Փարենթազիզ :
(^) Caret.	Նշան կողման բառի :
(§) Section.	Հատուած :
(¶) Paragraph.	Յօդուած ձառից կմմատենից :
(-) Hyphen.	Ենթամնայ :

CAPITAL LETTERS.

ՏԱԿԳԼՈՒԻ ԳԻՐԵՐՈՒ ՎԼՄՅ :

Այս յետագայ բառերը պէտք են որ երկաթագրով սկսին :

Ա . Այն գրքի գլխու , նամակի , յօդուածի , առջի բառը պէտք է որ երկաթագրով սկսի :

Վ . Վ երջակետէն ետքի բառը :

Ս . Ս ծային անունները :

Մ . Մարդոց , քաղաքներուն , ու նաւերուն , և յատուկ անունները :

Ե . Յատուկ անունէ ելած ածականները . զ՞ Grecian, Յունական . English, Անգլիական . ևն :

Օ . Օրինակի մը առջի բառը :

Է . Ոտանաւորի ամէն գծին առջի բառը :

Ո . Ո՞ւր զերանունը . ու Օ ! Ո՞հ միջարկուիլը :

FAMILIAR ABBREVIATIONS.

ԸՆՏԵԼ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆՔ :

It's կմ 'tis, ի՞թս կամ զի՞զ . it is.

'twas, զո՞ւազ . it was.

'Twill,	ሳይኖር	it will.
'Twon't,	ሳይኖርን	it will not.
Wont,	ሳይኖር	will not.
Can't,	ይህን :	can not.
Don't.	ይህን	do not.
Shan't,	ረዳን	shall not.
Wouldn't,	ሳይሆን	would not.
Couldn't,	ይህን	could not.
Didn't,	ሳይሆን	did not.
Shoudn't,	ረዳህን	should not.
Aren't,	አይደሉ	are not.
Weren't,	ሳይኖሩ	were not.
He's,	ሳይሆን	he is.
He'll,	ሳይሆን	he will.
I'll,	እኔ	I will.
They'll,	ሳይኖሩ	they will.
You'll,	አይሆን	you will.
You're,	አይሆን	you are.
They're,	ሳይኖሩ	they are.
I'm,	እኔ	I am.
'Till.	ሳይሆን	until.

A COLLECTION OF SUBSTANTIVES.

ՀԱՒԱԲՈՒՄՆ ԱՆՈՒՄՆՑ

Sunday,	սրնտէյ .	Կերակի .
Monday,	մրնտէյ .	երկուշաբթի .
Tuesday,	դիւզտէյ .	երեքշաբթի .
Wednesday,	ուէնզտէյ .	չորեքշաբթի .
Thursday,	թհրքտէյ .	հինգշաբթի .
Friday,	ֆրայտէյ .	ուրբաթ .
Saturday,	սաղըրտէյ .	շաբաթ :
January,	ճէնիւէրի .	Յունվար .
February,	ֆէպրուէրի .	փետրվար .
March,	մարչ .	մարտ .
April,	էփրիլ .	ապրիլ .
May,	մէյ .	մայիս .
June,	ճիւն .	յունիս .
July,	ճիւլայ .	յուլիս .
August,	օկըսթ .	օգոստոս .
September,	սեփտեմպը .	սեպտեմբեր .
October,	օքտօպը .	հոկտեմբեր .
November,	նօվեմպը .	նոյեմբեր .
December.	տիսեմպը :	դեկտեմբեր :
God,	կօտ .	Աստուած .
Creation,	քրիէշըն .	ստեղծուած .
Body,	պօտի .	մարմին .
Spirit,	սփիրիտ .	հոգի .
World,	ուօրլտ .	աշխարհ .
Heaven,	հէվն .	երկինք .
Paradise,	փարէտայս .	արքայուի :
Saints,	սէյնդս .	սուրբեր .
Angels,	էնճէլս .	հրեշտակներ .
Martyr,	մարդը .	վկայ .
Prophet,	փրօֆէդ .	մարգարէ .
Apostle,	էփօսդլ .	առաքեալ .
Evangelist,	իվանճէլիսդ .	աւետարանիչ .
Firmament,	ֆէրմէմէնդ .	աստղերուն երկինքը .

Hell,	հէլ .	դժոխք .
Devil,	տէվլ .	սատանայ :
Day,	տէյ .	Օր .
Dawn,	տօրն .	սուտուան լուսնալը .
Sun-rise,	սընրայդ .	արեին ծագիլը .
Night,	նայդ .	գիշեր .
Noon,	նուռն .	կէս օր .
After-noon,	անփոք նուռն .	էտինք .
Midnight,	միտնայդ .	կէս գիշեր .
Morning,	մօրնին .	սուտու .
Evening,	եփնին .	իրիկուն .
Sun-set,	սըն սէդ .	արեին մտած ժմլը .
Holy-day,	հօլիտէյ .	կիրակի .
To day,	դու տէյ .	ասօր .
Yesterday,	եէտդտէյ .	էրէկ .
Day before yesterday,	տէյ պիֆօր եէս .	էրէկ չէ մէկալ օր .
Tomorrow,	դումօրրօ .	վաղը .
Day after to morrow,	տէյ անփոք դումօրրօ .	վաղը չէ մէկալ օր .
Hour,	անուրը .	ժամ .
Half an hour,	հաֆ էն անուրը .	կէս ժամ .
Quarter of an hour,	քուօրդր օվ էն անուրը .	մէկ քառորդ (կմ ^ք չէյրէէ) ժամ .
Three quarters of an hour,	թհրի քուօրդրս օվ էն անուրը .	երեք քառորդ (կմ ^թ չէյրէէ) ժամ .
Minute,	մինիւդ .	րոպէ (ր-սիսէ) .
Week,	ուիք .	շաբաթ .
Month,	մընթհ .	ամիս .
Year,	եիր .	տարի .
Time.	դայմ .	ժամանակ :
Star,	սդար .	Աստղ .
Sun,	սըն .	արե .
Moon,	մուռն .	լուսին .
Half-moon,	հաֆ մուռն .	կէս լուսին .
Planet,	փլանէդ .	միլոթակ .
Comet,	քօմէդ .	պոչով աստղ .

Sun beam,	արն պիմ .	Ճառագայթ .
Light,	լայդ .	լուս .
Darkness,	տարբնէս .	մութ .
Heat,	հիդ .	տաք .
Cold,	քօլտ .	ցուրտ .
Vapour,	վէյփր .	գօլորշի .
Wind,	ուինտ .	հով .
East,	եստ .	արեւելք (հին Դօ- շուշու) .
West,	ուէստ .	արեւմուտք (արև) .
South,	սաութ .	հարաւ (արևել) .
South west,	սաութ հ ուէստ .	հարաւային արեւ- մտեան կողմն (արևմտ)
North,	նորթ .	հիւսիս (եւլտըշ) .
North east,	նորթ հ ար .	հիւսիսային արեւել- եան կողմն (արևել)
North west,	նորթ հ ուէստ .	հիւսիսային արեւ- մտեան կողմն (արևմտ ել) .
Fair weather,	ֆէյր ուէթհր .	բաց օդ (հալալ) .
Rainy weather,	րէյնի ուէթհր .	անձրևոտ հաղայ .
Cloud,	քլաուտ .	ամպ .
Rain,	րէյն .	անձրև .
Hail,	հէյլ .	կարկուտ .
Snow,	սնօ .	ձուն .
frost,	ֆրօստ .	սառոյց (արևշ) .
Thaw,	թհօ .	սառերուն ինչնալք .
Ice,	այս .	սառն (արևշ) .
Dew,	տիու .	ցօղ (էէյ) .
Fog,	ֆօկ .	մառախուղ (արև հան) .
Tempest,	թէմքէստ .	բուք (ուրֆան) .
Storm,	սթօրմ .	մրրիկ .
Lightning,	լայթնիկ .	փայլակն (շէշէք) .
Thunder,	թհընտր .	կայծակ (եւլտըշ) .
Rain bow,	րէյն պօ .	ծիրանի գօտի .
Earthquake,	ըթհքուէյք .	գետնաշարժ .
Solar eclipsae,	սօլը իքլէփս .	արեւին բռնըվելք .
Equator,	էքուէդր .	հասարակած .

Zone,	զօն .	զօտի աշխարհագրական .
Frozen zone,	Ֆրօզն զօն .	ցուրտ զօտի .
Torrid zone,	Թօռիտ զօն .	այրեցած զօտի .
Temperate zone,	Թէմփըրէզ զօն .	բարեխառն զօտի .
Fire,	Ֆայր .	կրակ .
Air,	էրբ .	օդ .
Earth,	ըրթ .	շող .
Water,	ուօդր .	ջուր .
Four seasons,	Փօր սիզնս .	չորս եղանակ .
Spring,	սփրինկ .	գարուն .
Summer,	սմմըր .	ամառ .
Autumn,	օլթըմ .	աշուն .
Winter,	ուինթըր .	ձմեռ :
Man,	մաէն .	Մարդ .
Woman,	ուոմէն .	կնիկ .
Old man,	օլտ մաէն .	ծեր մարդ .
Old woman,	օլտ ուոմէն .	ծեր կնիկ .
Young man,	երնկ մաէն .	մատղաշ տղայ .
Married woman,	մանիտ ուոմէն .	կարգուած կնիկ .
Bachelor,	պաչէլը .	անկին .
Maid,	մէյտ .	կոյս .
Child,	չայլտ .	պզտիկ տղայ (չօ- ճուր) .
Youth,	եութ .	մանչ .
Girl,	կերլ .	աղջիկ .
Childhood,	չայլտ չուտ .	տղայութիւն .
Youth,	եութ .	մատղաշութիւն .
Old age,	օլտ էյճ .	ծերութիւն :
Sight,	սայդ .	Տեսութի .
Hearing,	հիրինկ .	մտիկ ընելը .
Smelling,	սմէլլինկ .	չոտ առնելը .
Tasting,	թէյստինկ .	չամ առնելը .
Feeling,	ֆիլլինկ .	զգացումն .
Colour,	քլլըր .	ներկ գոյն (այօյս) .
Sound,	սաւնտ .	ձան .
Smell,	սմէլ .	չոտ .

Sweet smell,	սոււիզ սմէլ .	անուշ հոտ .
Stench,	սոէսը .	զէշ հոտ :
Body,	պօտի .	Անձն (ՉՔՆԱԿ) .
Limb,	լիմպ .	անդամ .
Head,	հէտ .	գլուխ .
Forehead,	ֆօրէտ .	ճակատ .
Crown,	քրօնը .	գագաթ գլխու .
Skull,	սքըլ .	գլխու թաս .
Face,	ֆէյս .	երես .
Eyes,	այզ .	աչք .
Eye brows,	այ պրօւրզ .	խփլի .
Temples,	թէմպլս .	ծնօտի գլուխը .
Eyelid,	այլիտ .	թարթիչ .
Eyeball,	այպալ .	բիբ (տէքէ յիւլէշ) .
Nose,	նօզ .	քիթ .
Ears,	իրզ .	անկաճներ .
Hair,	հէր .	մազ .
Mustaches,	մուսթաչէզ .	պէխ (ուլլի) .
Beard,	պէրս .	մօրուք .
Mouth,	մաւթհ .	բերան .
Tooth,	դութհ .	ակոս .
Tongue,	դըն .	լեզու .
Palate,	բալլիդ .	քիմք (յամայ) .
Lips,	լիքս .	պոկուկք .
Chin,	չին .	կզակ (շէնէէ) .
Neck,	նէք .	վիզ .
Throat,	թհրօթ .	կոկորդ (յօշայ) .
Shoulder,	շօլտր .	ուս (օւս) .
Breasts,	պրէսթս .	կուրծք .
Elbow,	էլպօ .	արմուկ (րէրէշ) .
Arm,	արմ .	թև .
Hands,	հանտզ .	ձեռք .
Finger,	ֆինկը .	մատ .
Nails,	նէյլ .	ըղունք (ըրնալ) .
Belly,	պէլի .	փոր .
Stomach,	ստըմաք .	ստամոքս (փրէ) .
Rib,	րիպ .	կուշտ .
Knee,	նի .	ծունկ .

Calf,	քաֆ .	սրունք (արուր) .
Feet,	ֆիդ .	ոտք .
Ankle,	անքլ .	կոճ ոտից (Ոտուկ) .
Brain,	պրէյն .	ըլեղ .
Blood,	պլետ .	արուն .
Vein,	վէյն .	երակ (արմար) .
Artery,	արտերի .	շնչերակ (շահ արմար) .
Nerve,	նըրվ .	ջիլ (տէկեր) .
Muscle,	մըսսլ .	ձկնմիս (տէկերօր փ) .
Heart,	հարդ .	սիրտ .
Liver,	լիվը .	լեարդ (և Ճէյէր) .
Lungs,	լըկը .	թոք (Ճէրմաշ Ճէյէր) .
Bladder,	պլատր .	փամբուշտ .
Skin,	սքին .	կաշի .
Bone,	պօն .	ոսկոր .
Flesh,	ֆլէշ .	միս .
Fat,	ֆադ .	զեր :
Soul,	սուլ .	Հոգի .
Mind,	մայնտ .	միտք .
Understanding,	ընտրականտիկ .	խելք .
Memory,	մէմօրի .	միտքը բերելը .
Forgetfulness,	ֆօրկէդֆըլնէս .	մոռնալը .
Wisdom,	ուիզարմ .	խոհմոռթիւն .
Folly,	ֆօլլի .	խենդութիւն .
Knowledge,	նօլէճ .	ճանչնալը .
Error,	էրրօ .	սխալելը .
Love,	լըվ .	սէր (մահապէր) .
Hatred,	հէյդրէտ .	ատելութիւն .
Hope,	հօփ .	յոյս (ամար) .
Fear,	ֆիր .	վախնալը .
Despair,	տիօփէյր .	անյուսութիւն .
Peace,	փիս .	խաղաղութիւն .
Joy,	ձօյ .	խնդալը .
Pleasure,	փլէժը .	հազ ընելը .
Suspicion,	սըսփիշն .	կարծիք (շէւղհէ) .
Desire,	տիզայր .	փափաք .

Boldness,	պօլտնէս .	անվախութիւն .
Shame,	շէյմ .	խպնելլ .
Envy,	էնվի .	նախանձիլլ .
Trust,	զըրսզ .	ապահինութիւն .
Anger,	անկը .	բարկութիւն .
Pity,	փիզի .	ողորմութիւն .
Mercy,	մէրսի .	զթուութիւն :
Disease,	տիզիզ .	Շիւանդութիւն .
Pain,	փէյն .	ցաւ .
Tooth ache,	դո՛ւթ չ էյթ .	աւրայի ցաւ .
Head ache,	ճէտ էյթ .	գլխու ցաւ .
Fever,	Փիվլ .	Տրատազնապ (հիււ- սայ) .
Cough,	քօֆ .	Տազ .
Plague,	փլէյլ .	ժանտամազ (էիւ- սուքճաք) .
Small pox,	ամօլ փօքս .	ժաղիկ .
Melancholy,	մէլանքօլի .	սևամաղձ (Իւր- ուէլլայ) .
Blind,	պլայնտ .	կոյր (սէօր) .
Lame,	լէյմ .	կաղ (կօկայ) .
Maimed,	մէյմ .	ձեռնբեկ (չօլտ) .
Deaf,	տէֆ .	խուլ (սաշէր) .
Dumb,	տըմ .	Տամբ (դիւ-իշ) .
Stammering,	սզամըրիկ .	թլուատ (էիւլիէ) :
Father,	ֆաթէր .	Տայր .
Mother,	մըթէր .	մայր .
Son,	սըն .	զաւակ կամ տղայ .
Daughter,	տօըր .	աղջիկ .
Brother,	պըրթէր .	ախպար .
Sister,	սիսըր .	քուր .
Grand father,	կըանտ ֆաթէր .	մեծ Տայր (դիւրի) .
Grand mother,	կըանտ մըթէր .	մեծ մայր (մաթի) .
Great grandfather,	կըէյթ կըանտ ֆաթէր .	Տաւ (Տէճ հօրը հարը) .
Great grand mother,	կըէյթ կըանտ մըթէր .	Տան (Տէճ Տօրը հարը) .

Grand son,	կրանտ սըն .	տղին տղան .
Grand daughter,	կրանտ տօ՛րէր .	տղին աղջիկը .
Eldest brother,	էլտէսդ պըրթօ՛հր .	մեծ ախպար .
Youngest brother,	եղնկըսդ պըրթօ՛հր .	պղտիկ ախպար .
Cousin,	քըղն .	հօրեղբօրը (ամուսնային) տղան .
Nephew,	նէվը .	ախպօր տղան .
Father in law,	ֆաթօ՛հր ին լօ՛ .	կնոջը հարը (անէր) .
Mother in law,	մըրթօ՛հր ին լօ՛ .	կնոջը մարը (չսանչ) .
Son in law,	սըն ին լօ՛ .	փեսայ .
Brother in law,	պըրթօ՛հր ին լօ՛ .	կնոջը ախպարը .
Sister in law,	սիսդը ին լօ՛ .	կնոջը քուրը .
Husband's sister,	հըղպանտս սփսդը .	երկանը քուրը .
Wedding,	ուէտիկ .	պսակ .
Widow,	ուիտօ .	որբէվարի կնիկ .
Widower,	ուիտօրը .	որբէվարի մարդ .
Orphan,	օրֆն .	որբ :
Tailor,	դէյլըր .	Դերձակ (Ռերշէ) .
Shoe maker,	շու մէյքըր .	կօշկարար (շէշէճէ կամ Բոյուճէ) .
Painter,	փէյնդըր .	պատկերհան .
Writer,	րայդըր .	գրագէտ (Եւրշէ) .
Architect,	արքիտէքտ .	ճարտարապետ (Վէյյար) .
Cooper,	քուփըր .	տակառագործ (Ֆըշէ) .
Pedlar,	փէտլըր .	փերեզակ (տրտէր) .
Watch maker,	ուօչ մէյքըր .	Ժամակագմ (սանհարձ) .
Agriculturalist,	ակրիքըրիւրալիստ .	երկրագործ (շէֆըճէ) .
Bookseller,	պուքսէլլըր .	գրքածախ .
Engraver,	էնկըէյվըր .	քանդակագործ (Եւրշէ) .
Carpenter,	քարբէնդըր .	հիւսն (Դիւրշէ) .
Milk man,	միլք ման .	կաթարար (Եւրշէ) .

Stone cutter,	սրճարար .	քարագործ (Ռ-շ-ճ) .
Tile maker,	ղայլ մէջբ .	կղմորարար (սիրէ-փրճի) .
Confectioner,	քօնֆէքշնը .	շաքարագործ (շէ-սիրճի) .
Orator,	օրհար .	խօսքի տէր .
Poet,	փօհդ .	երաժիշտ (շոյիէ հանէհարէ) .
Philosopher,	ֆիլօսօֆէր .	փիլիսոսփայ .
Emperor,	էմբէրը .	կայսր .
King,	քին .	թագաւոր .
Queen,	քուին .	թագաւորին կնիկը կամ աղջիկը .
Prince Royal,	փրինս րօնալ .	թագաւորին տղան (շահշարէ) .
Ambassador,	ամպաստոր .	ղեսպան (էլէէ) .
Treasurer,	դրէժըէր .	համարակալ (դէֆ-դէրար) .
Governor,	կըվընր .	մարզպան (դէշէէր-դէյէ) .
Admiral,	անամիրը .	խափտան փաշա :
Animal կամ beast,	անիմալ , պիպ .	Կենդանի (Ճանալար) .
Lion,	լայըն .	առիւծ (առլան) .
Wild boar,	ուայլտ պօր .	վարազ (խալան քօնէր) .
Hart,	հարդ .	եղնիկ (շէյէշ) .
Leopard,	լէփրըտ .	ինձ (սալան) .
Wolf,	ուոլֆ .	գայլ (խալար) .
Bear,	պէյր .	արջ (այր) .
Tiger,	դայկր .	վագր (էէլէշ) .
Elephant,	էլեֆանդ .	փիղ (ֆիլ) .
Camel,	քիամիլ .	ուղտ (դէլէ) .
Fox,	ֆօքս .	ալուէս (վէսէ) .
Ass,	աս .	էշ .
Bull,	պուլ .	ցուլ (պուլ) .
Cow,	քօւր .	կով .

Mule,	միուլ .	ջորի (տուր) .
Horse,	չորս .	ձի .
Goat,	կօղ .	այծ (սէշէ) .
Mouse,	մարս .	մուկ .
Hog,	չօկ .	խոզ .
Lamb,	լամ .	գառն (գուշու) .
Dog,	սօկ .	շուն .
Cat,	քեաղ .	կատու .
Monkey,	մընքի .	կապիկ (մայմուն) :
Bird,	պրստ .	թռչուն (տուշ) .
Owl,	անուլ .	բու (դաշուշ) .
Quail,	քուէյլ .	լոր (դարձի) .
Crane,	քրէյն .	կուունկ (Ռուսույ) .
Stork,	սղօրք .	արագիւլ (լէյլէշ) .
Hen,	չին .	չաւ .
Chicken,	չիքն .	վառեակ (էլէճ) .
Cock,	քօք .	աքաղաղ (հօրօշ) .
Turkey,	դըքի .	հնդկահաւ (հինդ Ռուշէ) .
Nightingale,	նայդինկէյլ .	սսինակ (դէլդէլ) .
Parrot,	փարրօք .	թութակ (դուրու տուշէ) .
Peacock,	փէքօք .	սիրամարգ (Ռուշու տուշէ) .
Dove,	տըվ .	աստրակ (տուճէ) .
Goose,	կուս .	սագ (տուշ) .
Pigeon,	փիճն .	աղաւնի (էլէլէր- ճի) :
Fish,	փիշ .	Չուկ .
Sturgeon,	սղըրճն .	կծրիտ (Արաբիս պու- լէշէ) .
Dolphin,	սօլփին .	դլէին (Եմաւոշ պու- լէշէ) .
Whale,	չուէյլ .	պալէնայ ձուկ :
Worm,	ուըմ .	Ղճի (դեօճէշ) .
Serpent,	սէրբէնդ .	օձ .

Snail,	սնէյլ .	կողղնի (տէտալէ- դիտէր) .
Scorpion,	սքորբիւն .	կարիճ (տիրէր) .
Frog,	Ֆրոկ .	գորա (տուրդուշէ) .
Ant,	անդ .	մրջուն (տուրմայ) .
Caterpillar,	բաղրփիւլը .	բղջ (դոս դիտէէ) .
Flea,	Ֆլե .	լու (իւրէ) .
Grasshopper,	կրասոփրը .	մարախ (շէտրէշէ) .
Moth,	մոթ .	ցից (իւլէ) .
Spider,	սիւյտը .	սատայն սարդից (է- րիտէէ) .
Fly,	Ֆլաի .	ճանճ .
Mosquito,	մըսքիգո .	մոծակ (տէրէ տ- նէշ) .
Bee,	պի .	մեղու (տըլ) .
Leach,	լեշ .	տղըուկ (տուլէշ) :
Tree,	դրի .	Ծառ .
Shrub,	շըրպ .	խուլ (շուլը) .
Almond tree,	ալմընտ դրի .	նուշի (դուրիէ)
		ծառ .
Strawberry,	սըրաւ պէրի .	մաթուղնի (տոմայ իւլէշէ ճառը) .
Cherry tree,	չէրի դրի .	կէռասի (տիրուշէ)
		ծառ .
Chestnut tree,	չէսնը դրի .	շագանակի (տուր- նէէ) ծառ .
Quince tree,	քուինս դրի .	սերկիլի (տըլ-տըլ)
		ծառ .
Palm tree,	փամ դրի .	արմաւենի (տուր- մայ) ծառ .
Mastic tree,	մաստիք դրի .	ձուլի (տուլէշէ)
		ծառ .
Fig tree,	ֆիկ դրի .	թուկ (իւտիւրէ)
		ծառ .
Lemon tree,	լէմոն դրի .	լէմոնի ծառ .
Orange tree,	օրինճ դրի .	նարինճի (Ռուրու- ճէ) ծառ .
Filbert tree,	ֆիլպըր դրի .	կաղնի (Ֆիլպէի)
		ծառ .

Walnut tree,	ուօլնրգ զրի .	ընկուզե (Ճէլէշէ)
Olive tree,	օլիւ զրի .	ձիթենի (շէլիէն)
Peach tree,	փիշ զրի .	դեղձի (շէֆրուէյէ)
Plum tree,	փլում զրի .	սալորի ծառ .
Pear tree,	փէյր զրի .	տանձի (արմուտի)
Apple tree,	ափիլ զրի .	խնձորի ծառ .
Cypress tree,	սայփրըս զրի .	նաճի (տէլէյէ)
Oak tree,	օք զրի .	կաղնի (վէշէյէ) ծառ .
Rose bush,	րօզ պուշ .	վարդի ծառ .
Vine,	վայն .	ուրթ (ամսյ) :
Herb,	էրպ .	խոտ .
Carrot,	քարրգ .	ստեպղին (հուււծ) .
Turnip,	դըրնիփ .	շողգամ (շուշամ) .
Parsley,	փարսլի .	կարսոն (տաշպանոս) .
Radish,	րատիշ .	բողկ (րուրի) .
Cucumber,	քուքրմպր .	վարունկ (իւլար) .
Spinage,	սփինէճ .	պպաննախ .
Cabbage,	քապէճ .	հաղամբ (լահանայ) .
Artichoke,	արդիշօք .	ընտանի կանկառ
		(էնշիւստ) .
Celery,	սէլէրի .	նեխուր (քէրէլէշ) .
Beans,	պինգ .	բակլայ .
Garlick,	կարլիք .	ախտոր .
Onion,	լններն .	սոխ .
Tobacco,	գօպաքօ .	ծուխ (րիւրիւն) :
Colour,	քըլըր .	Գոյն .
White,	հուսայր .	ձերմակ .
Black,	պլաք .	գի .
Red,	րէտ .	կարմիր .
Green,	կըրն .	կանաւն .
Blue,	պլու .	կապոյտ (սալի) .
Yellow,	իէլլօ .	դեղին .

Purple,	փրբփլ .	ժիւլյշ (Ֆէնէլէշ) .
Rose,	րօզ .	վարդերանգ (հէւլ- հէւլէ) .
Orange,	օրէնճ .	նարնջագոյն (Ռու- րունճէ) .
Violet,	վնյօլէդ .	ծիրանի (Տօւ) ։
Metal,	մէդլ .	Հանք (Տարէն) ։
Gold,	կօլտ .	սակի .
Silver,	սիլվլ .	արծաթ .
Copper,	քօփիբ .	պղնձ (Կախը) .
Brass,	պրասս .	պղնձ զեղին (Է- րէնճ) .
Lead,	լէտ .	կապար (Իււրշէն) .
Tin,	զին .	կլայեկ (Իււլայ) .
Iron,	այրըն .	երկաթ .
Mercury,	մըրքիւրի .	անդիկ (Ճէլայ) .
Sulphur,	սւլֆը .	ծծուճք (Խէւսիւրդ) ։
Earth,	ըրթհ .	Հող .
Continent,	քօնդինէնդ .	ցամաք .
Island,	այլընտ .	կղզի (Կաս) .
Strait,	սղրէյդ .	նեղուց (Կօշաշ) .
Isthmus,	իսմըս .	կիրճ (Լեւան Կօ- շաշ) .
Mountain,	մսընդին .	լեռ .
Valley,	վալլի .	ձոր (Կէրէ) .
Hill,	հիլ .	բլուր (Կայեր) .
Desert,	տէզըրդ .	անապատ .
Meadow,	մէտօ .	մարգ (Հայեր) .
Water,	ուօրդ .	ջուր .
Sea,	սի .	ծով .
Ocean,	օշըն .	ովկիանոս .
Lake,	լէմք .	լիճ (հէօլ) .
River,	րիվլ .	գետ (Հայ) ։
Man of war,	ման օլ ուօր .	Պատերազմական նաւ (Կէլիէ հէփ-ի) .
Ship,	շիփ .	նաւ (հէփ) .

Merchantman,	մէրչընդման .	վաճառականի (պաշտէնէն) նաւ .
Boat,	պոզ .	նաւ փոքրիկ (թիւթ) .
Frigate,	ֆրիկէդ .	սրկաճ (ֆրիգատ) .
Mast,	մասդ .	պերան (տէրէճ) .
Yard,	եարտ .	կայմ (տէրէն) .
Sail,	սէյլ .	առագաստ (եկէսէն) .
Oar,	օր .	թի (տէրէճ) .
Cable,	քէյպլ .	երկաթ գործիք .
Rigging,	րէկինգ .	կարասիք նաւու (ճէպլէն լուրէճ) .
Anchor,	անքըր .	խարիսխ (նաւին երէն) .
Compass,	քըմբաս .	կողմնացոյց (բուսուլ) .
Flag,	ֆլակ .	ըրշակ (պրետ) :
City,	սիթի .	Քաղաք .
Bridge,	պրիճ .	կամուրջ (տօթրէլ) .
Street,	ստրիդ .	փողոց (տօթ) .
Palace,	փալէս .	պալատ (տարտ) .
Market,	մարքէդ .	շուկայ (շարշէ) .
Custom house,	քըստըմ հարս .	մաքս (ճէօրէլ) .
Prison,	փրէզն .	բանտ (շնարան) .
Shop,	շօփ .	խանութ .
School,	սքուլ .	դպրատուն .
Bath,	պաթ .	բաղնիք .
Arsenal,	արսէնալ .	նաւերան (Ռէրտն) :
Household Furniture,	հաւրհօլմ ֆըրնիչըր .	Տան գործիք .
Carpet,	քարքէդ .	օթոց (թուլ) .
Mirror,	միրըր .	հայելի .
Bed,	պէտ .	անկողին (տէօշէճ) .
Bolster,	պօլստըր .	գլխու բարձ .
Coverlit,	քըվըլիտ .	փերմակ (եօրշան) .

Table,	ղէյպլ .	սեղան (աւֆրայ) .
Chair,	չէյր .	աթոռ (իւշէրէ) .
Bellows,	պէլլօզ .	մուշտակ (սիւրս) .
Tongs,	դօնկս .	կայծառ (մաշ) .
Spit,	սիւի .	ջամփուր (սիւրսիտ շէշ) .
Kettle,	քէդլ .	խալկին (իւրս) .
Frying pan,	ֆրայինկ բան .	տապակ (կոլմայ) .
Pot,	փօդ .	պոսուկ .
Spoon,	սփուսն .	շքալ .
Fork,	ֆօրք .	պատառաքաղ (շա- կու) .
Knife,	նայֆ .	դանակ .
Pitcher,	փիչը .	սափոր (կէ-կէ) .
Key,	քի .	բալլէք .
Latch,	լաշ .	փակաղակ (ման- պալ) .
Clock,	քլօք .	ժամացոյց (սահալ) .
Couch,	քաւշ .	անկողնարան (սէ- րէլէր) .
Needle,	նիտլ .	ասեղ .
Hatchet,	հաչէդ .	կացին (պալկու) .
Spade,	սփէյտ .	բահ (պէլ) .
Basket,	պասքէդ .	զամբիւլ (շէ-պէլ) .
Curtain,	քըրդէն .	վարագոյր (ֆէրրէ) .
Glass,	կլաս .	զաւաթ (իւրսէր) .
Cask,	քասք .	տակառ (ֆրէշէ) .
Scissors,	սիզըրս .	մկրատ (մախա) .
Rope,	րօփ .	չուան .
Cord,	քօրտ .	լար (սիճի) .
Bason,	պէյսն .	աւազան (իւրսայ) .
Towel,	դաւել .	թաշկէն (իւշէրէ) .
Bottle,	պօդլ .	սպակի (շէշէ) .
Hammer,	համմը .	կան (շէսիճ) :
House,	հաւս .	Տուն .
Door,	ուօր .	դուռ .
Stairs,	սթէյրս .	սանդուխք (վերտ- լէն) .

Room,	բուժ .	սենեակ (օրնայ) .
Bench,	պէնչ .	սրահ (աւփայ) .
Window,	ուինտո .	պատուհան (բէն- ճիլէ) .
Window glass,	ուինտո կլասս .	ապակի (ճամ) .
Kitchen,	քիչն .	խոհանոց (ճուր- լտ) .
Cistern,	սիսդրն .	ջրհոր (սանեւծ) .
Well,	ուէլ .	չոր .
Fountain,	ֆանտան .	աղբիւր .
Garden,	կարտն .	պարտէզ (պտ- ճայ) .
Tile,	գալ .	կլփնտր (տրեւտր) .
Wall,	ուարլ .	պատ .
Chimney,	չիմնի .	վառարան (օճտ) .
Beams,	պիմս .	գերաններ (տրեւտ- չէր) .
Library,	լայպրէրի .	գրքատուն (տրնայ- տանայ) .
Stable,	սթէյպլ .	սխոռ :
Clothes,	քլօթն .	Հանդերձ (լու) .
Shirt,	շերտ .	շապիթ .
Handkerchief,	հանտքըրչիֆ .	թաշկինակ (տհր- տայ) .
Gloves,	կլօվ .	ձեռնոց (եւրեւէն) .
Stockings,	սթօքինգս .	գալտայ (չորտայ) .
Shoe,	շու .	մուճակ (տայուծ) .
Slipper,	սլիփր .	չոլսթափ (տու- տայ) .
Boot,	պուշ .	կօշիկ (շէշէ) .
Ribbon,	րիբոն .	ժապաւէն (շէրտր) .
Button,	պրօբն .	կօճակ .
Socks,	սօքս .	օղ (րեւէն) .
Drawers,	տրաւրս .	վարտիկ .
Cloak,	քլօթ .	տառատուկ (տու- տայ) :
Fire,	ֆայր .	Կրակ .

Hearth,	Հէրթհ .	վառարան (օձախ) .
Oven,	լօւն .	փուռ (ֆուրն) .
Candle,	քանտլ .	մամ .
Lantern,	լանդըրն .	լապտեր (ֆէնէր) .
Lamp,	լամբ .	կանթեղ (խոնարիլ) .
Flame,	ֆլէյմ .	բոց (ալէֆ) .
Spark,	սփարք .	կայծ .
Ashes,	աշէյ .	մոխիր .
Smoke,	սմօք .	մուխ .
Soot,	սուդ .	մեղծ (խուրով) .
Match,	մաչ .	ծծումբ (սխրէթ) .
Taper,	դէյփր .	պատրոյկ (ֆելիլ) .
Wood,	ուօւ .	փայտ .
Coal,	քօլ .	ածուխ (սէօփեր) :
Paper,	փէյփր .	թուղթ .
Pen,	փէն .	զրիչ .
Book,	պուք .	գիրք .
Inkstand,	ինքստանտ .	կաղամար (տէլէր) .
Ink,	ինք .	թանաք (սլէքսէյ) .
Penknife,	քէն նայֆ .	զմելին (խուէր- լրայ) .
Seal,	սիլ .	կնիք (սօփէր) .
Desk,	տէսք .	տրապիչ (էէշթիւ- րայ) .
Letter,	լէթըր .	նամակ :
Food,	ֆուտ .	կերակուր .
Bread,	պրէտ .	հաց .
Water,	ուօրըր .	ջուր .
Wine,	ուայն .	գինի .
Meat,	միդ .	միս .
Fish,	ֆիշ .	ձուկ .
Broth,	պրօթհ .	միսի ջուր .
Beef's tongue,	պիֆս զըն .	պաճարակեղու (բը- շէրէ ւէշ) .
Beef,	պիֆ .	պաճարամիս (բշէրէ էրէ) .
Veal,	վիլ .	հորթի (բանայի) միս .

Mutton,	մ'ըղն .	ոչխարի միս .
Lamb,	լամ .	գառն (խուշի) .
Sausage,	սաւսէճ' .	երեշիկ (սուճուի) .
Pie,	փայ .	պլակինդի (պօրէի) .
Milk,	միլք .	կաթ .
Confectionary,	քօնֆէքշնէրթ' .	քաղցրաւենի (շէտ *էրլ-տէ) .
Butter,	պլօրր .	իւղ (սուտաշ) .
Beer,	պիր .	գարեջուր (պիտ) .
Honey,	հընի .	մեղր (պալ) .
Cheese,	չիզ .	պանիր .
Olives,	օլիվ .	ձէթ (շէյլիէ) .
Salad,	սալատ .	աղցան (սալ-սալայ) .
Egg,	էկ .	հաւկիթ .
Rice,	րայս .	բրինձ .
Salt,	սալթ .	սոլ .
Pepper,	փէփր .	պղպեղ (պիպեր) .
Vinegar,	վինիկր .	քացախ .
Mustard,	մ'ստարտ .	մանանեխ (հալ- թալ) .
Cinnamon,	սիննամոն .	կինամոն (քարշիէ) .
Nutmeg,	նըմէկ .	հինտիստան ձէվեղի .
Breakfast,	պրէքֆատ .	նախաճաշիկ (սահ- լէ-սալի) .
Dinner,	տիննըր .	ցորեկուան կերա- կուր .
Supper,	սըրիփր .	իրիկուան կերա- կուր :
Jewel,	ճիւէլ .	Սկն (Ճէլ-սիլ) .
Diamond,	տայմընտ .	անդամանդ (էլ-մա) .
Emerald,	էմէրլտ .	զմրուիթ (շիւրիւիլ)
Ruby,	րուպի .	յակինդ (է-սուպ) :
Pearl,	փերլ .	ժարգարիտ .
Coral,	քօրըլ .	բուստ (Վերման) .
Onyx,	օնիքս .	եյոււնզն (սիւլէյ հանի) :
Good,	կուտ .	Ազէկ .

Bad,	պատ .	գէշ .
Wise,	ուայլ .	խելօք .
Great,	կրէյլ .	մեծ .
Little,	լիւլ .	պզտիկ .
High,	հայ .	բարձր .
Low,	լօ .	ցած .
Long,	լօնկ .	երկան .
Short,	շօրդ .	կարճ .
Wide,	ուայտ .	լան .
Narrow,	նարթօ .	նեղ .
Right,	րայդ .	շիտակ .
Wrong,	րօնկ .	քուռ (Եւրոպացի) .
New,	նիու .	նւր .
Old,	օլտ .	հին .
Heavy,	հէվի .	ծանր .
Full,	ֆրլ .	լեցուն .
Empty,	էմփի .	դատարկ (պօշ) .
Hard,	հարտ .	կարծր .
Soft,	սօֆդ .	կակուղ .
Sweet,	սուիդ .	անուշ .
Bitter,	պիդր .	լեղի .
Easy,	էյի .	դիւրին (Իօլպայ) .
Clean,	քլին .	մաքուր (Ռեկշ) .
Cold,	քօլտ .	ցուրտ .
Dry,	տրայ .	չոր .
Wet,	ուէդ .	թաց .
Strong,	սդրօնկ .	ուժով .
Weak,	ուիք .	վատուժ (չապուէն) .
Handsome,	հանսըմ .	աղւոր .
Bold,	պօլտ .	քաջ .
Timid,	դիմիտ .	վախկոտ .
Civil,	սիվլ .	խպնտ .
Cruel,	քրուէլ .	ահաւոր (Իսլուշ) .
Stubborn,	սդրպըն .	կամակոր (Ինսպրէ) .
Sober,	սօպր .	այրել .
Rash,	րաշ .	անմիտ .
Merciful,	մըրսիֆրլ .	ողորմած :

How is he now ? հաւել էշ հի նաւել . Ի՞նչպէս է յիմայ :

Thanks to God, he is better. Ահաւնա ըն թոր , հի էշ աւերր
Փառք ալ աղէկ է :

I hope he will soon recover. ալ հոտ հի աւել աւել ըրերը
Ա՞՞ առողջուի տայ :

Give him my compliments. Հիւ հիմ հայ յո՛վելիւն . Ինչ
մէն բարե ըրէ :

It is a long time since I have seen you. էր էշ էլ լո՞՞նչ
դո՞՞ յիւն ալ հաւել աւել էւն . Հատունց է որ քեզի շտատայ :

Where have you been all this time ? հաւել հաւել էւն աւել
ալ ի՞նչ դո՞՞ . Այսքան ժամանակ որ գացիր :

Why have you not been to me ? հաւել հաւել էւն աւել աւել
դո՞՞ . Ի՞նչ պատճառով ինձի չեկար :

I thought you had forgotten me. ալ ի՞նչ էւն հաւել թոր
հո՛ւրդ . Դուն ինձի մոռցերես կարծեցի :

Pardon me Sir. Ի՞նչ դո՞՞ . Թողուի կնէք աէր իմ :

Where are you going ? հաւել աւել էւն յո՛ւն . Ո՞ւր կեր
թասկոր :

I am going to visit a friend near by. ալ աւ յո՛ւնչ դո՞՞ շի
չէր է թրէնոր ներ աւել . Սօալ մկ բարեկամի մը տես
նուելու կերթամկոր :

Have you any thing ready for breakfast ? հաւել էւն էի
Ահելչ ըրի թոր աւել . Նախաճաշիկ ընելու պատ
րաստ բան մը ունիս :

What do you wish sir ? հաւել դո՞՞ էւն աւել աւել . Ի՞նչ
կուզէք տէր իմ :

Have you any lamb ? հաւել էւն էի լամ . Գաւն (հաւ
չէի) միս ունիս մի :

Yes sir. էի աւել . Հրամարես տէր իմ :

One of my friends breakfasts with me. աւել ալ հայ
թրէնոր աւել . աւելիս . Բարեկամներես մկը պիտի
գայ ինձի հեա նախաճաշիկ ընելու :

I have made every thing ready. ալ հաւել էլոր էի ի՞նչ
ըրի . Ամն բանը պատրաստ ընել տուի :

Make haste lay the table. Վոյ հէյր , և էյ Ռիէ րէյու .
Շուտով սեղանը դրէք :

Bring the plates, the knives, and forks, and the spoons.
ուրէնչ Ռիէ էլէյր , Ռիէ նոյնչ անո ֆորքս անո Ռիէ սփուշ .
Բիւթաները , դանակները , ջաթաւները , դաւները ,
բեր :

Make no ceremonies sir. Վոյ նո օրէնքնէչ ռը . Հա-
մարձակ եղիք տէր իմ :

Let us see if the water is good. Լէր ռ օ է ֆ Ռիէ ոււր
էչ չուր . Նայնիք ջուրը աղէկ է մի :

How is this water ? հոււ էչ Ռիէ ոււր . Ի՞նչպէս ջուր
է սա :

What do you say ? is it good ? հոււր րու էու օ էյ . էչ էր
չուր . Ի՞նչ կսես աղէկ է մի :

It is excellent. Էր էչ էս-էլլէնր . Բէք աղէկ է :

Shall I give you a piece of tongue ? շու ոյ չէլ էու է
էու օլ րէնչ . Պախրէին (ռչրրէն) լեզուն կը խնդրէքնէ
բերեմ :

Carry this piece for the gentleman to taste. Խուրէ Ռիէ-
էու ֆոր Ռիէ ճէնրլէն րու րէյր . Բեր պարօնը անկէց
մէկ պատառ մը ուտէ :

You do not appear to like this tongue. Էու րու նօր օրէնր
րու ռոյ Ռիէ րէնչ . Այ լեզուն զահէր չի չաւնեցաք :

You are not able to eat any thing. Էու ուր նօր էյու րու
էր էնէ Ռիէնչ . Մէկ բան մը չես կրնար ուտեր կոր :

No Sir, I have eaten. նո ռը , ոյ հուլ էրն . Չէ տեր
իմ կերայ :

No Sir, I am pleased with every thing. նո ռը ոյ ում էլէչր
օրիս էլրէ Ռիէնչ . Չէ տեր իմ ամէն բանը եկէլօք
չաւնեցայ :

Let us sit down gentlemen, and partake of a slight collation.
Լէր ռ օ էր րուլէն ճէնրլէն , անո փորէյո օլ է ոււր
օլլէնր . Նստինք պարօններ պատառ մը բան ուտենք :

Bring the bread. ուրէնչ Ռիէ ուրէր . Հաց բեր :

Go and tell the gardener to bring us some fruit. Դ՞ուր
դէլ ընէ չորրորդէր դու յարկն ըստ քերէւր. Գնա պար-
տիպականին ըսէ մեզի քիչ մը միրգ (եփեջ) բերէ:

Have you still some grapes? Կա՞նք եւս որիւր որ քերէւր
խաղող ալ ունեն մի:

Yes sir, here are two plates more. Եւս որ, հիւր որ դու
դէլ ըստ Գոր. Հրամարես, տեր իմ երկու բիւրջա տահա
կայ:

Let us see what you will give us for supper. Եւր ըստ
հուրք եւս որիւր չիլ ըստ քոր որիւր. Նայինք երիկան
կերակուրին մեզի ի՞նչ կուտաս:

What do you wish gentlemen? Կուրք դու իստ որիւր
դէլ. Ի՞նչ կուզէք հրամարեսք պարծոններ:

Give us a fowl with salad. Կիլ ըստ է քոր ըստ
Սեզի մէկ հաւ մը եփէ աղցանով բեր:

Is there nothing else you would like? Եւ ընէր ինչիւր
էլ եւս որիւր ըստ. Ուրիւր տահա մէկ բան մը չէք հրամ-
ար:

No, that is enough. Ես, ընէր եւ ինչք. Չէ ան կողմէ:
Gentlemen, the table is ready. Ընէր ըստ ընէ ընէ
Ի՞նչ. Պահածներ սեղանը պատրաստ է:

They say you are well acquainted with the English lan-
guage. Ընէր ըստ եւս որիւր որիւր որիւր ընէ ըն-
չիլ ըստ ընէր. Կըսեն թէ անգղերարէնը ըստ
հրամանքնիր:

I wish it were so. Կա՞նք իստ որիւր որ. Ա՞յ տար անանկ
ըստ:

I assure you I have been told so. Կա՞նք որիւր եւս
որիւր որիւր որ. Հաւատա՞ս որ ինծի անանկ ըսին:

Perhaps I have spoken a few words which I got by heart.
Երիւրք որիւր որիւր որիւր է քիւ որիւր հուրք որիւր
հուրք. Պէ՛տի բերնանց սորված մէկ քանի խօսքը գիտ-
ցած ըստ:

How fortunate for you that you know so many languages !
հաւ Քորշէլէկէր Քօր էա Ռհադ էա էո ո յէնէ Լանշուէ-
ճէշ . Երնէկ քեղն որ ասխտար լեզու գիտես :

It is very necessary to know them. Եր էշ լէլէն էէէէէրէ
էա էո Ռհէլ . Անոնք գիտնալ շատ պէաք է :

On that account I ask that you will teach me the English.
ճն Ռհադ առաւելոյ այ առա Ռհալ էա էալ րէշ յ Ռհէ էէ-
շէլէշ . Անոր համար կըխնարենք որ մեզն անգղիարէն սոր-
վեցունես :

Do you not understand what I say? րա էա էոյ ընդը-
տանոյ հաւոյ այ էշ . Ըսածներս չես մի հասկընար :

I understand, but I cannot speak. այ ընդըտանոյ յըր
այ առնոյ տէր . Կըհասկընամ , միայն թէ չեմ կընար խօ-
րաթել :

By degrees you will easily learn. այ րէշրէշ էա էալ
էշէլէլ Լէրն . Կամաց կամաց գիւրին կը սորվես :

To speak English well, you must speak it frequently.
րա տէր էնշէլէշ էալ էալ յըտ տէր էր Քրէստէնրէլ .
Անդիարէն աղէկ խօրաթելու համար որն սըն խօսիլ
պէաք է :

To speak it frequently, we must know something of the
language. րա տէր էր Քրէստէնրէլ էալ յըտ էո էէ՛՛՛՛՛նէ
օլ Ռհէ Լանշուէճ . Սըն սըն խօսելու քիչ մը գիտնալ
պէտք է :

Whether well or not, always speak. հալէ՛՛՛՛՛նր էալ օր էոյ ,
ալ էալ տէր . Գէշ աղէկ միշտ խօսէ :

I am afraid of speaking incorrectly. այ ալ էքրէյտ օլ տէ-
րէնէ ինչորէրէրէլ . Սխալ ըսելու կըվախնամ :

Do not fear, the English is not so difficult. րա էոյ Քրէր ,
Ռհէ էնշէլէշ էշ էոյ ո րէ՛՛՛՛՛քրէլ . Սի վախնար անգղիա-
րէն խօսելը անխըտար զոն չէ :

If I speak wrongly, they laugh at me. Ի՞՞՞՞՞ք այ տէր րօնշէլ
Ռհէլ Լա՞՞՞՞՞ք ադ յ . Սխալ ասոխնէ իս ծաղը կընես :

Do you not know that in speaking badly, you learn to speak
well? րա էա էոյ էո Ռհադ ին տէրէնէ յադրէ էա Լէրն

Դու չես գրածը որ գեշ խօսելով աղէկ խօսել
կըսորվես :

You say truly. Եւ եյ յիշուի . Իրաւ կըսես :

Is not this post day? Եւ նոյ լիցա խօսք յիշ . Ասոր
փութայի որ չէ՞ մի :

Why? Կուայ . Ինչո՞ւ .

Because I have a letter to write. Կրօնս յայ համ է լիցա
դու յայ . Մէկ նամակ մը պիտի գրես :

To whom do you write? Դու համ դու ինչ յայ . Որքե՞ն
պիտի գրես :

To my brother. Դու յայ արձից . Եղբորս :

Give me a sheet of paper, a pen, and some ink. Զի՞ն է
շէր ո՛ւ ինչ , է ինչ նոյ յայ . Թուղիք , գրիչ ու
մեղան սուր ինձի :

Step into my chamber; you will there find what you wish.
Կրկն ինչու յայ չէ՞ն , Եւ ուի լիցա ֆոյնս հոսոր Եւ
ուի . Սենեակը (օրան) մտէք ուղածնի՞ր կըգտնաք .

There is no pen. Բիցիւր էւ նո ինչ . Գրիչ չիկայ :

It is in the inkstand. Եր էւ ինչ լիցա ինչ . Կարա-
մարին մէջը կայ :

It is not good. Եր էւ նոյ չուր . Աղէկ չէ :

Here are some others for you. Կեր ու յայ լիցա ֆոյնս
Կահն քիզի քանիմը գրիչ ալ :

They are not cut. Բիցիւր ու նոյ չուր . Կարած չեն :

Where is your penknife? Կուայր էւ չուր Ենչուայք .
Օ՞ մեղիչ ուր է :

Do you know how to make a pen? Կուայ Եւ նո հոսու դու
ժայ է ինչ . Գրիչ կարելը գիտես մի :

I cut them after my own fashion. Կայ չուր լիցա ֆոյնս
նո ֆոյն . Ինձի կերի կըկտրես :

This is not a bad pen. Բիցիւր էւ նոյ է ուայ ինչ . Այ
արիւր գեշ չէ :

While I finish this letter, out the others for me. հաւել
այ քիւնէ ինչ լեւոր , յեր թի օրհեր քոր ք . Ես աւ
նամակը մինչև լինուներնէ զուն ձեզաները կարէ ինձի :

With what wax shall I seal it? յէին հաւոր աւա շալ
այ յէ եր . Ինչպէս մտ զնեմ :

With which ever you please. յէին հաւել էր եւ յէ
Ուրկէց կուզեննէ :

Have you signed your name? հաւ եւ յէնք եւեր ձեյն .
Անունը գրեցի՞ր մի :

I think so but I have omitted the date. այ ինչեւ ա ,
յեր այ հաւ յէրէր . ինչ յէյր . Կարծեմ գրեցի , բայց
թիւը չե գրեցի :

What is the day of the month? հաւոր է ինչ յէյ օլ ինչ
հէնին . Այսուն բանին է :

To day is the fifteenth. քե յէյ է ինչ քիքրէնին .
Այոր ամսուն տասնըհինգն է :

Where is the sand? հաւելյր է ինչ յէնք . Ուր է փոշին :

In the sand box. Ին ինչ յէնք աւա . Փոշին ամանին
մէջը է :

Here is your servant. հեր է յէր յէր . Իշտէ ծա
ւաղ :

Carry my letters to the post. յորէ յայ յէրէր քե ինչ
տոր . Կամակներս փոխան տոր :

Pray sir come here; have you need of any thing? քիւն
յեր յէ հեր . հաւ եւ յէր օլ էնէ ինչին . Եկուր տեք իմ
մէկ բան մը պէտք է մի :

I have, but whether you have it, I know not. այ հաւ ,
յեր հաւելին եւ հաւ յէր այ եւ եւոր . Պէտք է , բայց զուք
ունիք մի չիտեմ :

Say what is necessary—what do you wish? յէյ հաւոր
է յէնէնէնէնէն հաւոր քե եւ յէ . Օրուցեցէք ինչ
պէտք է ինչ կուզէք :

I want a handsome and good cloth. Ես ուզում եմ հանդիմանալ
անոր շուրջը և լավը . Այն աղւոր ու աղէկ չուխայ մը կ'ազնեմ :

Walk in sir, you will find here the best cloths in Constanti-
nople. Ես ես ես քեզ, ես ուրիշ քանիս քան ինչ և լավը
ինչ քանիս քան ինչ . Տրաման ներս ըստանալուն աղէկ
չուխաները հոս կ'ըստնուի :

I am not ashamed of my goods. Ես ուրիշ քան ինչ և լավը
չուրջ . Ես իմ մալէս չեմ խոսիլ :

Show me the best. Ես ինչ և լավը . Ես աղէկը հանեմ :

Here is a good cloth for you. Կեր էք է շուրջ և լավը քոր
էն . Կահա քեզի մէկ աղէկ չուխայ մը :

It is good, but I do not like the colour. Ես էք շուրջ և լավը
և լավը և լավը և լավը . Աղէկ է բայց գոյնին չե-
հանեցայ :

Here is one of a brighter colour. Կեր էք և լավը է լավը և լավը
և լավը . Կահա տահա բայց գոյնով :

I like this, but the cloth is thin. Ես լավը և լավը , և լավը և լավը
և լավը էք և լավը . Ասոր հանեցայ . բայց չուխան բարակ է :

Look at this cloth sir, you will not find better at any other
place. Ես և լավը և լավը և լավը , ես ուրիշ քան ինչ և լավը
և լավը և լավը և լավը . Աս չուխային նայեցէք տէր իմ .
ուրիշ տեղ ասկէց աղէկը չես կ'ընար գտնալ :

At what will you sell it per yard? Ես հոս և լավը և լավը և լավը
էք էք էք . Կանգունը քանիս կ'ուտաս :

At three piastres and a half. Ես լավը էք էք էք և լավը է
և լավը . Կանգունը իրեք զուռուշ ու կէս կ'ըլլայ :

It is dear. Եք էք էք . Սուղ է :

It is not dear, a month ago I sold it for six. Եք էք և լավը
էք , է լավը էք էք և լավը էք քոր էք . Սուղ է . մէկ
ամիս մը առաջ վեց զուռուշն ծախեցի :

Say the lowest price. Ես լավը և լավը էք էք . Վերջի
խօսքը զրուցէ :

I have told the price. Ես հոս և լավը էք էք . Գի-
նը զրուցեցի :

I will give three piastres. — Եւ ինչ ինչ ինչէն տէրտէր .
Իրեք զուռուշ տամ :

I cannot take a farthing less. — Եւ քանի որ դէյք է քորնիկն
լէ . Մէկ ստակ պակաս չըլլար :

Here, cut off two yards from this. Ինչ, քերտուհի տէրտէր
քերտուհի . Տէ սրկէց երկու կանգուն կտրէ :

How many yards are there? Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Քանի կանգուն կայ :

About twenty. Եւ քերտուհի տէրտէր . Քանի չափ կըլլայ :

That will be sixty piastres—here they are. Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր, Ինչ ինչ տէր . Աս ալ վաթսուս զուռուշ
կընէ նահա :

Change this gold piece. Զէնք ինչ տէրտէր . Աս ոս-
կին փոխէ :

Why? Ինչ . Ինչ :

It is bad. Ինչ էլ տէր . Գէն է :

Here is another. Ինչ էլ քերտուհի . Նահանգ մէկ ուրիշ :

Here boy, take this cloth and go with the gentleman. Ինչ
քերտուհի, դէյք ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .

Very well, sir. Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր :

Who is there? Ինչ էլ ինչ . Ո՛վ կայ չուն :

What do you wish sir? Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր :

Light the fire quickly and dress me. Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .

Give me my clothes. Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր :

Bring me my stockings. Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր :

Where are my slippers? Ինչ քերտուհի տէրտէր . Ինչ քերտուհի տէրտէր .
Ինչ քերտուհի տէրտէր :

Here they are sir. Ի՞նչ էլ արեալք. Նախ ահա իմ :

I want a new pelisse. այս անգոր է նոր ձեռքի. Մէկ նոր
մուշտակ (սիւրս) մը կուզեմ :

Call the tailor. ո՞ւր ընտրեալք. Ինքնակը կանչէ :

Here he is, sir. Ի՞նչ էլ արեալք. Նախ հաս է ահա իմ :

I wish to have a new pelisse made. այս անգոր է նոր ձեռքի
մուշտակ (սիւրս) մը կուզեմ. Կուզեմ մէկ նոր քիւրք մը շնորհ տամ :

Very well sir. Չէրէ ուրեք. Ինչ աղէկ ահա իմ :

What colour shall it be? Ի՞նչ գոյն չալ էր քեզ
Գոյնը ի՞նչ ըլլա :

Let it be green. Չէր էր քեզ չէր. Կանանչ թող ըլլայ :

How much must I give? Ի՞նչ զէնք տրուի այսինչ. Ի՞նչ
տամ :

Two piastres sir. Դու երկուսուրեք ար. Երկու շուրջաշ
ահա իմ :

Tomorrow it must be ready. Դժգոյն էր զէնք քեզ չէրէ.
Վաղը պատրաստ ըլլալու է :

In the morning I will finish it. Ինչ ընտրեալք այս անգոր
ձեռքի էր. Մինչև առաւուս կը շնորհ :

Can I have it the next day? Ի՞նչ այս անգոր էր ընտրեալք
քեզ. Մէկտալ օր կըլլայ օր :

Yes sir. Ե՛հ ար. Կըլլայ ահա իմ :

Bring my cap. Ի՞նչ էլ արեալք. Գլխապահ (շուրջաշ)
բեր :

Which will you have sir? Ի՞նչ անգոր էր քեզ ար. Ո՞ր
կուզես ահա իմ :

The one I wore yesterday. Ինչ անգոր այս անգոր էր քեզ.
Երկուսն հագածս :

The shoemaker has not brought my shoes. Ինչ շուրջաշ
հոգ տուր քեզ այս անգոր. Կոշակագոր (Ինչ անգոր) բա-
պուճներս չի բերալ :

I will wear my boots. այս անգոր անգոր այս անգոր. Կո-
շակներս (չէրէր) հագնեմ :

The tailor has brought your pelisse sir. Ահ Քէյլեր հոշ
դոտ ետր իմն ար : Տէր իմ գերձակը (տերշէն) բերեալ
բերեց է :

Let him come in. Լէր հիմ ար ին . Թող ներս գայ :

You are welcome tailor ! have you brought my dress? Եւ
դոտ ար Քէյլեր հոշ եւ արդոտ հոյ արեւ . Բարի եկաք
վարպետ գերգի . Լաթս բերե՞ր մի :

Yes, sir, I have brought it. Եւ ար , հոյ հոշ արդոտ եր .
Հրամարես տեր իմ բերի :

Try it on, and see how it fits. Արոյ եր ճե անդ ար հոշ
եր Քէյ . Հագի նայինք ընտոր կըլլայ :

I hope you will like it sir. հոյ հոտ եւ ար ար ար ար .
Կըլլուամ թէ շորքահալ կըլլաք :

It seems to me too short. Իր արեւ ար ար շորք . Ին-
ժի կարճ կերևայ :

It is too large here. Իր եր ար ար հեր . Հոս քեր
մը մենծ է :

No sir, it fits very well. Եւ ար եր Քէյ լեր ար ար . Չէ
տեր իմ բէք աղէկ է :

It is quite fashionable. Իր եր ար ար ար ար . Հի-
մա ասանկ կը հագնինկոր :

How far is it to Constantinople? Այսկէ ըստամուլ ո՞րքան
ճամբայ է :

About sixty hours. Վաթսուն ժամի խըտար ճամբայ
կայ :

Is the road straight? Աճամբան շիտակ է մի :

Is it mountainous? Լեռնոտ է մի :

What mountain is that? Ար թնշ լեռ է :

Is that river fordable? Ար ջուրէն կանցնըվի մի :

Is it deep? Խորունկ է մի :

Is this town fortified? Ար բերդը ամուր է մի :

How many cannon has it? Բանի՞ կտոր թօփ ունի :

Who governs it ? **Ո՞վ կրկառաւազէ ան :**

How many men has he ? **Քանի՞ մարդ ունի :**

Will you be our guide ? **Դուն մեզի առաջնորդ (ելուելու) կըլլաս մի :**

How many days journey is it from here to Vienna ? **Ասկէց մինչև Վիեննա քանի՞ օր է :**

Is the road good ? **Ճամբան արէ՞կ է մի :**

Have you ever been there ? **Հոն հիշ գացի՞ր մի :**

What places do you pass through on the way ? **Ճամբուն վրայի անցնելու տեղերը ինչ է :**

Is there no nearer way ? **Տասա մօտ ճամբայ չի կայ մի :**

Where is the bridge ? **Կամուրջը (սեփիլիւ) ո՞ւր է :**

Of what is it built ? **Ինչէ՞ն շինած է :**

Are there many trees about this place ? **Աս կողմը շատ ծառ կայ մի :**

Who has passed by this road to day ? **Ասկէց ո՞վ է անցել ասօր :**

Is the sea far from hence ? **Ասկէց ծովը հեռո՞ւ է մի :**

Are there ships there ? **Նաւեր կայ մի :**

How many ? **Քանի՞ հատ է :**

What flags have they ? **Դրօշակները (պայրիւներ) ինչ են :**

Are they ships of war or merchantmen ? **Պատերազմական (ճէնշի) նաւ եօխսա վաճառականի նաւ :**

There are three ships of war ; the rest are merchantmen. **Իրեքը պատերազմական նաւեր են. մնացածը վաճառականի նաւեր են :**

How is the weather ? **Օդը (հալան) ինչպէս է :**

It is very bad weather, **Հաւան աւրած է :**

The weather is good. **Հաւան արէ՞կ է :**

Is it cold ? **Հաւան ցո՞ւրտ է մի :**

It is warm. **Հաւան տաք է :**

It appears to rain. Անձրև կուգալորի պէս :

It will not rain to day. Ասոր անձրև չըգար :

The wind is changed. Տոլը դարձաւ :

It thunders. Ամպ կըգողակոր :

It hails. Կարկուտ կուգալոր :

It lightens. Կայծակ կըգարնէկոր :

Did it freeze to night ? Աս գիշեր սառեցա՞ մի :

No but it freezes now. Չէ ամա հիմա կըսառի :

It is misty. Մառախուղ (դուր) կայ :

After Mrs Stanhope had kept school a while, she told her children, Robert and Eliza they might play a little while. Eliza got her wagon and put her doll into it, and went out into the front yard to draw it about. But Robert did not go to play.

Միսս Սթէնհօփը քիչ մը ժամանակ տղաքը կարգացունելէն ետքը՝ հրաման սուաւ իր տղոցը թօպէրթին ու Իլայզաին որ քիչ մը խաղան. ուստի Իլայզան առաւ իր պղտիկ կառքը (wagon) ու դրաւ անոր մէջը իր լաթէ շինած տղջիկը՝ ու գնաց տանը դիմացի պատեցը ան պղտիկ կառքը քաշելու համար. բայց թօպէրթը խաղալու չըգնաց : Ան շատ ուզեց իր մօրը հետ նստիլ խօսիլ ու հարցուց մօրը ըսելով . կուգես խօսիլ ինձի քիչ մը եվէլ բան քարին վրայօք . անալ ըսաւ շատ աղէկ . թօպէրթը իր քովը կայնեցաւ . մարնալ ըսաւ որ , թօպէրթը նստելէն հոգնելուն համար քովս կայնեցաւ :

He wished very much to talk with his mother again and asked her if she would please to tell him something more about the pebble.

She consented, and Robert stood by her side, for he said he was tired of sitting.

Mother. Tell me Robert in how many things your sister and the pebble are alike.

Robert. I remember, they have weight, hardness, form, colour, and parts, and in this they are alike.

M. Look Robert the rose which you gave Eliza is still alive; it has hardly faded at all.

R. Eliza has poured some fresh water into the tumbler, mother and I think the water has kept the rose alive two or three days.

M. Robert, can you tell me now in how many things the rose and your sister are alike?

R. I can tell you some things mother in which Eliza and the rose are alike for in some things they are both like the pebble:

M. Well, tell me.

R. Eliza and the rose and also the pebble have weight, hardness, form, colour and parts.

M. That is right my son but which is most like Eliza,—the rose or the pebble?

R. The rose, mother.

M. Why?

Միսս Ս. Բայէրթ, ինծի՛ ըսէ՛ բանի՛ բանով՝ բուքու-
րը ու քարը նման են :

Բայ . Ես կրմամտամ որ անոնք ծանրութիւն ունին ,
սխտութիւն , կերպ , գոյն
ու կտոր ունին . ու ասանց-
մով նման են :

Միսս Ս . Եայէ՛ Բայէրթ
վարդը որ Իլայզաին տուիր ,
ան մինչև հիմա օպրէր է .
ան հաղիւ թէ թոււեր է :

Բայ . Իլայզան թափէրէ
քիչմը անուշ ջուրը գաւա-
թին մէջէն . մայր իմ , ու ես
կը կարծեմ որ , երկու կամ
երեք օր վարդին կեանքը
պահողը շարուն էր :

Միսս Ս . Բայէրթ . դուք
կրնաս ինծի՛ ըսէք , վարդին
ու բու պարիկ բրօքս բանի՛
բանով նման ըլլալնին :

Բայ . Ես կրնամ ըսէր քե-
զի մայր իմ քիչ մը բանե-
րը , որուն մէջը Իլայզան
ու վարդը նման են . ու ա-
նոնք երկուքնալ քիչ մը
բանով քարին նման են :

Միսս Ս . Ազէկ . ըսէ՛ ինծի՛ :

Բայ . Իլայզան ու վարդը ,
ու քարն ալ , ունին ծան-
րութիւն , սխտութիւն ,
կերպ , գոյն , ու կտորներ :

Միսս Ս . Այս շնորհիկ է իմ
սիրելի տղաս . բայց սրը
շատ նման է Իլայզաին . վար-
դը մի քարը :

Բայ . Վարդը մայր իմ :

Միսս Ս . Ինչու :

R. Because its shape is more like Eliza's shape, and it has several different, beautiful colours, like Eliza ; and it has a good many parts and so has Eliza.

M. Very well. Now see if you can tell me any thing in which the rose is like Eliza and the pebble is not.

R. That is a hard question for such a little boy as I am to answer.

M. It is so, but you must think before you answer such a question.

R. I will try to think mother, but let me think a few minutes.

M. Just as long as you wish, my son.

Robert thinks a few minutes and says

R. I have found it. I can smell the rose, and what a delightful smell it has ! Sometimes the beautiful roses in our garden smell so sweet that all the air is full of their odour.

You remember mother, the other day after Eliza had washed her face and hands

Բայ . Այնոր համար որ վարդին կերպը շատ նման է Իլայզաին կերպին . ու ան կերպ կերպ տարբեր աղւոր գոյներ ունի Իլայզաին պէս . ու ան կրնայ ըլլար շատ կտորներ , ասանկ ալ Իլայզան կըլլայ :

Միսս Ս . Շատ աղէկ . հիմայ դուն կրնաս ըտեր ինծի , որ բանով վարդը Իլայզաին նման ըլլալը , բայց քարին նման չըլլալը :

Բայ . Ինծի պէս մէկ պզտի տղի մը ասանկ դժուար հարցումի մը պատասխան տալ շատ ծանր է :

Միսս Ս . Այտանկ է . բայց քու աջ մտմտալ պէտք է քեզի , մէկ ասանկ հարցումի մը պատասխանելու համար :

Բայ . Ես մտմտալու պէտի ջանամ սիրելիս . բայց հիմա թիւ տուր ինծի մտմտամ քիչ մը ժամանակ :

Միսս Ս . Սիրելի տղաս մտմտա որչափ որ կուզեսնէ :

Բայէրթը քիչ մը ժամանակ կըմտմտայ ու կսէ :

Բայ . Ես գտայ . կրնամ հոտըտար վարդը . ու ինտոր անուշ հոտ ունի ան . Ժամանակ ժամանակ մեր պարտէզին մէջ աղւոր վարդերը շատ անուշ կըհոտին . ասանկ ատ ամէն օրնալ անսնցմէ հոտ առնելով անուշ կըհոտին . միտքդ բեր իմ սիրելիս մէկալ օր

very clean, you said mother, that she smelled as sweet as a rose. So they both have smell.

M. In that respect, then, Eliza and the rose are alike, but the pebble is not.

There is another thing my son, in which the rose is still more like Eliza. Can you think what it is?

R. I know not, mother, unless it is that the rose grows. For it was once a little bud, and it has grown to be a large flower.

M. You are right Robert. Eliza was once a little infant like the bud, and she will grow and be a woman like the full blown rose. Eliza and the rose, both have life.

R. Mother, is Eliza's life like the life of a rose?

M. No they are very different. If you should break off one of the leaves of the rose, it cannot feel, but Eliza can feel: and it hurts her if you only pull one hair out of her head. The rose cannot go

Իլայզան իր ձեռքերը ու երեսները շատ մաքուր վերալին ետքը, դուք ըսիք որ, անիկա վարդին պէս ասանկ անուշ հոտեցաւ. ես մտամտացի որ, անոնք երկուքը հոտ ունին:

Ահա Ա. Ատոր համար վարդը Իլայզային պէս է, բայց քարը չէ. որիչ մէկ բան մընաւ կայ իմ տղաս որ, վարդը շատ էվէլ նման է Իլայզային. կրնաս գտնար ինչ ըլլալը:

Բայ. Ես չեյտեմ իմ տղային. միայն ան գիտեմ որ վարդը կա՞նք. ինչու որ ան մէկ ժամանակ մը բողբոջ (Քրիւշ) էր, ու ան հիմա մենծ ծաղիկ եղաւ:

Ահա Ա. Դուք շնտակ ես Բոպէթը. Իլայզան ալ մէկ ժամանակ մը պզտիկ տղայ էր բողբոջին պէս. բայց անհիմա մենծցաւ, ու ետքը կնիկ պիտի ըլլայ՝ բացուած վարդին պէս. հիմա Իլայզան ու վարդը երկուքնալ կեանք ունին:

Բայ. Սիրելի մայր իմ, Իլայզային կեանքը վարդին կեանքին պէս չէ մի:

Ահա Ա. չէ անոնք շատ տարբեր են. թէ որ դուք կտորես վարդին մէկ տերևը նէ, չեկրնար իմանար. բայց Իլայզան կրնայ իմանար. ու անոր մարմինը կրցաւ ի երբոր մէկ մազ մը զլխէն քա-

from one place to another, but Eliza can walk and run about.

շելու բլլասնէ . վարդը չի կրնար մէկ տեղէ մը ուրիշ տեղ երթալ , բայց Իլիզա, դան կրնայ պտտուիլ , ու կրնայ վազէր :

R. Is the life of a rose like the life of a pink, mother ?

Բայ . Արեւի մայր իմ վարդին կեանքը ու շահագրամին (Իւրմիտէն) կեանքը մէկ է մի :

M. Yes, and it is like the life of all other flowers, and like the life of trees, and wheat, and rye, and potatoes, and turnips, and grass.

Միսս Ս . Հրամարես . ու սա՛ն ուրիշ ծաղիկներուն կեանքը՝ մէկ են . ծառերուն կեանքը , ցորենին , հաճարին (շուգարին), գետնախընձորին (եէր էլ ծառէն), շոգ գամին (շոգ գամին), ու խոտին :

R. Mother, I remember you told me one day, that all these things are vegetables.

Բայ . Մայր իմ , միտք է դուն մէկալ որ բոլոր ինձի որ , սա ամէն բաները բուսական են .

M. Yes, and their life is called vegetable life.

Միսս Ս . Հրամարես . ու անոնց կեանքին բուսական կեանք կոչի :

R. Mother, Tray the dog feels when you hurt him and he can go from place to place; is not his like Eliza's life ?

Բայ . Իմ սիրելեաց . Քրիշ շունին չորրորդ զարնեմն կիմանայ ու կրնայ երթալ մէկ տեղէ մը մէկալ տեղ անոր կեանքը Իլիզային կեանքին պէս չէ մի :

M. Yes, my child, and so is the life of all dogs, and cats, and horses, and cows, and sheep, and of all things that can breathe and move about.

Միսս Ս . Հրամարես իմ տղաս . ու ամէն շուներու կեանքը , կատարներուն ձիերուն , կովերուն , ոչխարներուն , ու ամէն բաները որ շունչ կրնան սուներ ու ինքիքեննուն կերերան Սնունց կեանքը՝ մարդոց ու կնիկներուն , ու տղեկեանքին պէս է . ու ասան կեանքին կոչի շնչաւոր :

Their life is like the life of men, and women, and children, and we call this, animal life.

R. Then my life is not vegetable life, but it is animal life.

M. You are right, my son. But we have talked long enough.

Go and play a little while with Eliza, and then I will call you both to say another lesson.

Բայ . Անանկ է նէ իմ կեանքը բուսական կեանք է, շնչաւորի կեանք է :

Միտս Ս . Հիտակ ըսիր իմ տղաս . բայց մենք հիմայ ըստ բաւականին խօսեցանք . Կնն ու խաղա քիչ մը ժամանակ Իլայզաին հետ . ու ետքը կը կանչեմ ձեզ երկուքդ , ուրիշ համար ըսելու համար :

READING EXERCISES.

ԿԱՏԻԱԼՈՒ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ .

Համար . 5 :

It is to be.
If he be up.
He is to go.
If I be in.
I am to go.
As I am in.
So we go on.
He is at it.
It is my ox.
It is by me.
Go on by us.
We do go on.
As we go in.
My arm is up.
We do ask it.

He is to cry.
It is an art.
If we spy it.
She is in it.
An end of it.
He dug it up.
He is not in.
He or she is.
It is not he.
My hat is on.
We can do it.
He let us go.
So we ran on.
He is in bed.
It can not be.

Let us be up.
I saw him go.
We can go in.
Fit on her cap.
It has no hem.
Put in a pin.
Her fan is red.
Do not rub it.
My pen is bad.
Let me cut it.
It has no top.
My dog is mad.
He bit a man.
The fox is sly.

Համար . 6 :

My top is in a box. The fox has a hole. We must set out.
Let me get it up. I saw him dig it. Our walk is long.
He can sit by us. I was on the hill. Go on this side.

H is hat is not on.	We let off a gun.	This is the way.
I t was a new hat.	The fox ran out.	No one must stop.
H er cap is put up.	His fur was red.	Few find the path.
D o not put it on.	We sat on a tree.	That is the gate.
I am not on a mat.	He did not see us.	Now we will look.
H e ran up to me.	The snow is cold.	See the new barn.
I was at the top.	The sun is warm.	The hay is in it.
H e can not go up.	The fire is hot.	That cow is red.
S he has far to go.	Keep out of harm.	Cows eat the hay.
D o not vex him.	We see by a lamp.	A pig eats corn.
W e ran up to him.	Do not put it out.	The pigs are fat.
H e was in a gig.	You and I will go.	We must go home.
N ow we may all go.	Now we step off.	It will be dark.

የትምህርት ስራ ለግብርና ለግብርና ለግብርና :

J ohn lost his ball.	Pass on this side.	The line was long.
H is bat went next.	Call in for him.	It went high up.
N o balls nor bats.	We can not stay.	Charles had a dog.
J ohn is now sad.	The sun is low.	The dog ran mad.
H ow can he play ?	It will be dark.	Mad dogs will bite.
T ake a new game.	The air is cold.	Play not with dogs.
C ry not for this.	The way is wet.	We are all here.
Y ou may find it.	You may get cold.	The class is full.
I t was a fair day.	I have a cold now.	Find the same page.
A nn went to walk.	Both feet are wet.	Now let us read.
S he lost her comb.	Sit by the fire.	The book is new.
W hat did she find ?	Sit in your place.	Look at each word.
A bat and a ball.	Play in due time.	We may all learn.
J ohn found a comb.	Now for the book.	Now is the time,
E ach one is glad.	We have the page.	Hear what I say.
I t all ends well.	Read in your turn.	We love good boys.
N ow I must go.	He has gone out.	Do them no hurt.
S tay till I come.	We can not wait.	Give them no pain.
W e will both go.	The next may read.	Do harm to none.
H old by my arm.	James had a kite.	Tell us the truth.
W e will go home.	I saw him with it.	Keep out of dirt.

የትምህርት ስራ ለግብርና ለግብርና ለግብርና :

The sun is up and the day is fine.
The sky is blue, the air is soft.

Be just, and true, and kind to all.
 If men hate us, we must not hate them.
 If we cannot love, we must not hate.
 Help such as need help, and be kind,
 It is good both to read and play.
 No one can do both at the same time.
 All boys can not get a book to read.
 Teach those who know less than you.
 Speak the truth and be fair at play.
 Then all good boys will seek for you.
 Get up to the head of your class.
 He, that reads best, gets to the head.

ጊዜያዊ ስራ :

Now we must not stop at the end of each line, but must read two lines.

If you wish to read well, you must read much, and with great care.

When Ned Sloth came up to read, his face and hands had smut on them.

Poor Ned was sent home to wash, and no more was seen of him for that day.

Ann Rose was a fair girl; but she spent her time at play with her doll.

She knew how to dress her doll; but she did not know how to read a line.

When she grew up, one of her mates sent her a note to come to tea.

No one was at home to read it to her, and she knew not what to do.

If we hear a boy use bad words, we then know, he must be a base boy.

If we see a boy do good acts, we are led to think, he is a good boy.

When we see a girl with dirt on her face, we think she must be a slut.

When a girl keeps her books, and work nice, we think she must be neat.

On one cold day, a poor boy came to the door with a thin coat on.

The snow was deep, the north wind blew, and the air was quite cold.

ጊዜያዊ ስራ :

One good act some-times se-cures a good name, for a whole life-time. One bad act may be the cause of dis-grace and hard fate for many years.

A boy, who u-ses pro-fane words, will find none but vile boys to play with him. A girl, who of-ten gets out of hu-mour, will have but few friends to visit her.

It is best never to do that, which we would fear to have known. Still, if we have done wrong, it is much bet-ter for us to con-fess it frankly.

If your fa-ther and mo-ther re-prove you, it is to make you wi ser and bet-ter. Those, who speak well of you, hope, you will still go on, do-ing well.

Be kind to all ; for you know not how soon you may want their help. He who helps oth-ers, may hope to ob-tain help for him-self, when need-ed.

If you wish to be good and wise, you must read such books as were writ-ten by good and wise men. Play some-times, but do not waste your time in bed.

ጊዜያዊ ስራ :

Be not proud of what you have, for fools may have fine things. A wise child is known by his good con-duct, and by the words which he speaks.

A girl is no better for wear-ing fine dress. There is no-mer-it in hav-ing gay clothes, but there is much mer-it in keep-ing them clean.

If you expect to en-joy good cred-it you must prac-tise good con-duct ; for, when peo-ple think of you, they will think also of what you have done.

Be cheer-ful in the dis-charge of all your du-ties. It is near-ly as bad, for you to be sul-len, when you per-form a du-ty, as it would be to neg-lect it whol-ly.

Nev-er tell a false sto-ry. The boy, who tells a lie, can-not re-spect him-self, nor will oth-ers re-spect him, af-ter he is once known to be a li-ar-

An hon-est boy loves the truth. He knows that all his friends re-ly on what he says, and feels hap-py in the good cred-it, which he en-joys.

The boy who learns his les-son well, gets well paid for his

la-bour. He gains the love of his teach-er, the es-teem of his school-mates, and the smiles of all.

The boy, who per-forms his les-son bad-ly, will be low in his class; his mas-ter will not love him; his school-mates will not think well of him, nor speak well of him.

Σωφωρ . 3 :

Shall I walk with you in the gar-den ?

Yes : I am glad to have you with me ; but you must not step on the grass, for it is cold, and wet with the morn-ing dew.

What makes the morn-ing air so fine ?

It is the per-fume from the flow-ers. The rose and the pink are o-pen, and the south wind blows mild-ly from the hills.

What is this wind which we feel ?

It is the air passing by us. It moves the clouds which are o-ver our heads, and it cau-ses the waves on the wide sea.

What are the clouds which we see ?

They are bod-ies of va-pour like the fog. The rain, that falls up-on the earth, to re-fresh it, comes from the clouds.

For what use are these trees plant-ed ?

They will pro-duce ver-y fine peach-es, plumbs and pears. Af-ter the blos-soms shall fall, the fruit will grow and ri-pen.

Where do the large mel-ons grow ?

They grow up-on low vines, and lie on the ground. If they grew on trees, they might fall up-on our heads, and hurt us.

Is it well to rise ear-ly in the mor-ning ?

Yes : it is good to be up at sun-rise. By ris-ing ear-ly, we have more time for the du-ties and pleas-ures of the day.

Can we not im-prove when we play ?

Yes : there are some plays, which tend to im-prove us ; but there are oth-ers, which are both use-less and fool-ish.

Σωφωρ . 3̄ :

What are the sea-sons of the year ?

They are four in number ; Spring, Sum-mer, Au-tumn and Win-ter. These four sea-sons com-pose the year.

How do the four sea-sons dif-fer ?

The Spring is mild ; the Sum-mer is warm , the Au-tumn is cool, and the Win-ter is cold. They are all pleas-ant.

What is the sea-son for plant-ing ?

Plant-ing and sow-ing must be done in the spring. The ground is then moist, and the seeds soon swell and sprout up.

At what time does the corn ri-pen ?

It be-comes ripe some time in the au-tumn ; and then the yel-low grains may be seen, peep-ing through the dry husks.

What use is made of the ripe corn ?

Some of it is ground at the mills, and made into bread. It is also used for feed-ing hors-es, ox-en, hogs and poul-try.

How are the mills put in mo-tion ?

Some of them are turn-ed by wa-ter, some by steam, some by wind, some by hor-ses, and some by the la-bour of men.

Where do the birds go in the win-ter ?

They go far a-way to the south. When the weath-er be-comes cool, they col-lect in-to flocks, and seek a mild-er cli-mate.

Do they all re-turn in the spring ?

Some of them per-ish by the way : but most of them re-turn, and build their nests, and sing in the same groves they left.

Համար . ԺԸ :

If we re-gard the ad-vice of wise and good men, we may al-so be-come wise and good : but if we do not re-gard ad-vice, we shall suf-fer for our neg-lect.

If we wish to be hap-py, we must try to make those who are a-bout us hap-py ; for oth-ers will not much care for us, if we do not care for them.

Boys, who quar-rel, and girls, who are peev-ish, are not hap-py at home nor a-broad. No one wish-es to see them, but all rath-er choose to a-void them.

Be kind to your broth-ers and sis-ters, and im-part to them a full share of what you enjoy. You may then ex-pect a re-turn of the same fa-vour from them.

The boy, who pulls off the wings of a fly, must have a cru-el heart. The poor fly suf-fers as much as the boy would suf-fer, if some one should pull off his arms.

Do not give pain e-ven to an in-sect, if you can a-void it. If you must kill an of fen-sive in-sect, do it at once, and in-flict as lit-tle pain as pos-si-ble.

All things, e-ven the worms, ap-pear to be use-ful. The silk-worms make silk. They live in mild cli-mates, and feed on the leaves of the mul-ber-ry tree.

The warm jack-et, which you wear in cold win-ter days,

Who made the sun, and fix-ed the time of its ri-sing, and its go-ing down ?

The sun was made by God. He is the great Be-ing, who made all things. He made the earth, and the sea, and the moon, and the stars. He cau-ses the sun to rise in the morn-ing, and to go down in the eve-ning.

Who made us, and gave us pow-er to en-joy the morn-ing and the eve-ning ?

We were made by God. He is some-times call-ed our Heav-en-ly Fa-ther. He has shown us great fa-vour, in mak-ing us a-ble to un-der-stand. that he is our Fa-ther ; and in al-low-ing us to pray to him, and to wor-ship him.

Do all men pray to God, and thank him for his kind-ness to them ?

All good men love him, and pray to him. But there are those, who do not pray to him, nor ap-pear to re-gard him. He gives them all they en-joy, but they do not thank him. He sees all they do, and yet they com-mit ma-n-y bad acts.

Does God take no-tice of all that we say, and al so all that we do ?

He not on-ly takes no-tice of all that we say and do, but he al-so knows all our thoughts, and all our de-sires. When we think or act wick-ed-ly, he is much dis-pleas-ed with us. We should nev-er dis-please our Hea ven-ly Fa-ther.

In what book do we read of the works of God, and of his pow-er and good ness ?

We read in the Bi-ble, that God cre-a-ated the world, and all things in it ; that he gov-erns all his crea-tures in wis-dom and mer-cy ; and that he has made it our du ty to re-gard his ho-ly laws, and to love, fear, and wor-ship him.

ጸሎት ስፍራ :

For give those who of-fend you, if you hope to be for-giv-en, when you of fend.

Our Lord, Je-sus Christ, has said to his dis ci-ples, " If ye for give men their tres pass-es, your Hea ven-ly Fa-ther will al so for give you ; but if ye for-give not men their tres pass-es, nei-ther will your fa-ther for-give you."

Do those things for oth-ers, which you wish oth-ers to do for you.

If we see any one in dan-ger, we should warn him of it : if we see him do-ing wrong, we should ad-vice him to de-sist :

if we see him in dis tress, we should re lieve him. We should also be grate ful to those, who treat us in like man-ner.

“ Faith ful are the wounds of a friend, but the kiss es of an en-e my are de ceit ful.

He that lov-eth plea sure shall be a poor man : he, that lov-eth wine and oil, shall not be rich. He, that hath no rule o ver his own spir it, is like a ci-ty, that is bro ken down, and with-out walls. It is an hon-our for a man to cease from strife.”

Συμπῶν . Ἰῆ :

MORNING. Look over the hills, and see the sun just coming in sight. How bright it shines through the branches of the trees in yonder orchard ! How glad the little birds appear ! Lazy boys, who lie late in bed, do not know where the sun rises. The way toward the rising sun is called the East.

NOON. Now it is 12 o'clock. Let us observe where the sun is. It is not right over our heads ; if it were, the air would be still warmer. The cows have retired to the shady woods, and the sheep are lying along the shade of the fence. As you stand facing the sun at noon, the way before you, is called the South.

EVENING. Now the sun is going down. We can look at it now without hurting our eyes, for it is not as bright as it was at noon. How finely it makes the clouds appear ! There are crimson clouds, and purple clouds, and clouds of almost all colours. The way toward the setting sun is called the West.

NIGHT. The busy streets of the city, and the green fields of the country, are alike silent. The faithful sun has gone to light another part of the world, and the glittering stars are seen all over the sky. There is one star, called the North Star, which never appears to move. The way toward it is called the North.

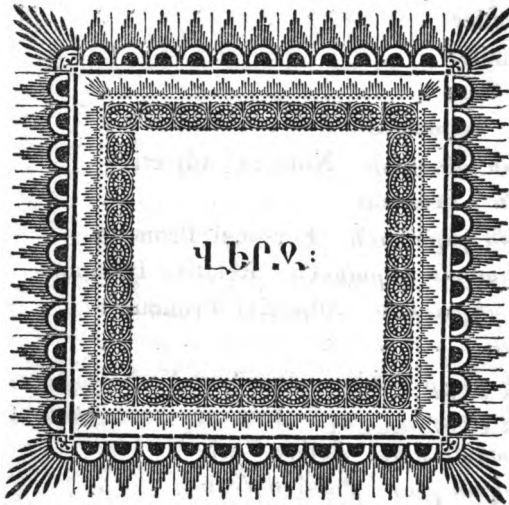

INDEX.

ՑԱՆԿ :

Ուղղագրութիւն	Orthography	3
Գիրեր	Letters	3
Վանկեր	Syllables	4
Բառեր	Words	5
Ստուգաբանութիւն	Etymology	5
Յօդ	Article	6
Գոյական կամ Անուն	Substantive or Noun.	7
Սեռ	Gender	7
Թիւ	Number	9
Հոլով	Case	10
Սձական	Adjective	12
Թիւական ածական	Numeral Adjective	14
Դերանուն	Pronoun	15
Անձնական դերանուն	Personal Pronoun	15
Յարաբերական դերանուն	Relative Pronoun	19
Սձական դերանուն	Adjective Pronoun	19
Բայ	Verb	20
Օժանդակ բայը -Է՛լ	Auxiliary Verb—to have	23
Օժանդակ բայը Է՛լմ	Auxiliary Verb—to be	28
Ներգործական բայ	Active Verb	33
Կրաւորական բայ	Passive Verb	39
Անկանոն բայ	Irregular Verb	44
Պակասւոր բայ	Defective Verb	52
Սակբայ	Adverb	53
Նախադրութիւն	Preposition	54
Հաղկապ	Conjunction	55
Միջարկութիւն	Interjection	55
Հարադրութիւն	Syntax	56
Առոգանութիւն	Prosody	61
Կէտադրութիւն	Punctuation	61

Տան գլուխ գիրեր	Capital Letters	62
Ընտել համառօտութիւնք	Abbreviations	62
Տաւաբունն անողանց	Vocabulary	64
Ընտանի խօսակցութիւններ	Familiar Dialogues	83
Կարգաւ կրթութիւններ	Reading Exercises	100

3 2044 019 080 1

THE BORROWER WILL BE CHARGED AN OVERDUE FEE IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST DATE STAMPED BELOW. NON-RECEIPT OF OVERDUE NOTICES DOES NOT EXEMPT THE BORROWER FROM OVERDUE FEES.

**Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 (617) 495-2413**

WIDENER
BOOK DUE
MAY 14 2006
SEP 10 1999
CANCELLED
WIDENER

